

**UCHWAŁA NR XXX/196/2020
RADY GMINY NIECHLÓW**

z dnia 26 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2021 – 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) **Rada Gminy Niechlów uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2021-2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

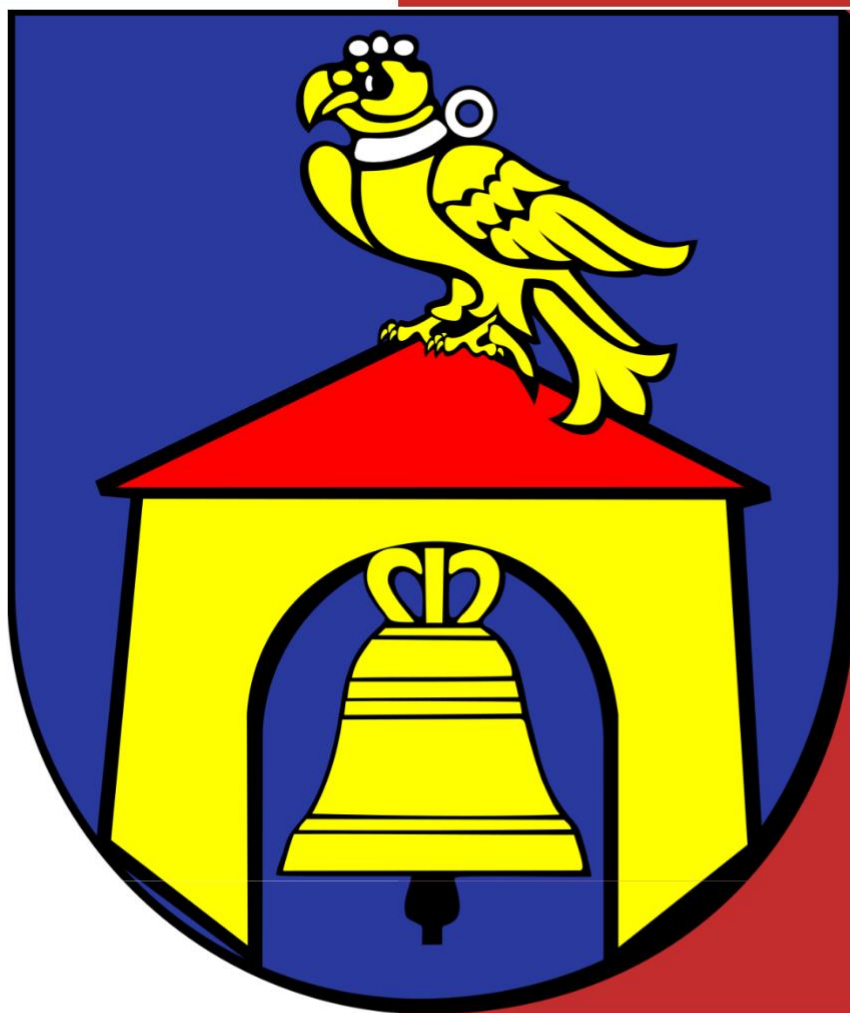
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021r.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY NIECHLÓW**

STANISŁAW GALANT

Załącznik do uchwały Nr XXX/196/2020
Rady Gminy Niechlów
z dnia 26 listopada 2020 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY NIECHLÓW NA LATA 2021-2025

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	4
1. METODYKA OPRACOWYWANIA STRATEGII.....	5
2. KONTEKST PLANOWANIA STRATEGICZNEGO	6
3. UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII.....	7
4. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	10
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY NIECHLÓW	12
1. POŁOŻENIE	12
2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	14
3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY	17
3.1. SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE.....	17
3.2. RYNEK PRACY	22
3.3. WYCHOWANIE I EDUKACJA	23
4. GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA.....	28
5. KULTURA, SPORT I REKREACJA	29
6. OPIEKA ZDROWOTNA.....	33
7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	34
8. POTENCJAŁ DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	34
8.1. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I STOWARZYSZENIAMI	34
8.2. POMOC SPOŁECZNA.....	37
8.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	43
III. KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	44
1. DZIEDZINY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO	45
1.1. WSPIERANIE RODZINY	45
1.2. WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	53
1.3. ZDROWIE PSYCHICZNE	59
1.4. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH.....	61
1.5. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	74
1.6. AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW	84

1.7. PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	90
1.8. WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA	97
1.9. PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI.....	105
1.10. REWITALIZACJA SPOŁECZNA	108
2. ANALIZA SWOT	112
3. MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	115
4. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII.....	116
5. MONITORING	117
6. EWALUACJA.....	117
6.1. ZAKRES EWALUACJI.....	118
6.2. SPOSÓB EWALUACJI.....	118
6.3. NARZĘDZIA EWALUACJI	118
6.4. OKRES EWALUACJI.....	118
7. OCENA RYZYKA.....	119
IV. WNIOSKI I PODSUMOWANIE	120
V. BIBLIOGRAFIA	122
VI. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL	124
1. SPIS RYSUNKÓW	124
2. SPIS TABEL	124
3. SPIS WYKRESÓW	126

Wykaz skrótów:

UG – Urząd Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI - Zespół Interdyscyplinarny

KPP – Komenda Powiatowa Policji

GOK – Gminny Ośrodek Kultury

I. WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2021-2025¹ jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie gminy Niechlów. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. W celu osiągnięcia rezultatów i celów Strategii, planowane do realizacji działania podlegają stałemu monitoringowi i okresowej ewaluacji.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań – w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej.

Badania wskazują, iż *„zarządzanie i rozwój przy pomocy konstruowania strategii jest skuteczną i wypróbowaną metodą zarówno w regionach, poszczególnych krajach i gminach. Wypróbowaną, czyli przyspieszającą osiągnięcie założonego celu lub celów”*².

W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych. W przedstawionym kontekście planowaniem strategicznym objęto następujące dziedziny:

- wspieranie rodziny,
- wsparcie osób niepełnosprawnych,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integrację społeczną seniorów,
- promocję zatrudnienia, reintegrację zawodową i społeczną osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- problem przestępczości,
- rewitalizację społeczną.

¹ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2021-2025” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

² Joanna Staręga-Piasek, *Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych*, Warszawa 2013, s. 10.

Wyróżnione dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej. Współwystępowanie u beneficjentów różnych problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych nakazuje uznać, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej gminy Niechlów.

Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Aby można było mówić o angażowaniu członków społeczności lokalnej w proces strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, ich udział musi zostać uwzględniony na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od diagnozy, poprzez wybór kierunków priorytetowych, a skończywszy na opracowaniu planu wdrażania i monitorowania Strategii. Skuteczna strategia to taka, która jest konkretnym instrumentem kierunkowania i programowania działań społecznych. To zbiór reguł, które metodycznie stosowane pozwalają na efektywne działanie, urzeczywistniając jednocześnie sukces podejmowanych przedsięwzięć. Stanowią szansę na skuteczne budowanie i wykorzystanie potencjału w sferze instytucjonalnej i społecznej na rzecz kształtowania ładu społecznego.

1. METODYKA OPRACOWYWANIA STRATEGII

Obowiązek opracowania Strategii dla gminy i powiatu nakłada ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³. Wskazuje ona podstawowe elementy Strategii, nie określając szczegółowych zasad dotyczących sposobu opracowania dokumentu. Ostateczną decyzję w tej sprawie pozostawiono samorządom.

W procesie opracowywania Strategii dla gminy Niechlów zastosowano podejście partycypacyjno-eksperckie. Zastosowanie podejścia partycypacyjnego wynika z wymagań stawianych przed samorządami oraz z dostrzegalnej przez przedstawicieli władzy

³Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

samorządowej potrzeby, aby jak najpełniej angażować przedstawicieli lokalnych społeczności w podejmowanie decyzji.

Partycypacja społeczna, czyli uspołecznienie procesów decyzyjnych poprzez zwiększenie zaangażowania i roli obywateli, to efekt wdrażania konstytucyjnej zasady subsydiarności. Zasada ta ma fundamentalne znaczenie dla budowania współpracy i zapewnienia warunków udziału w życiu publicznym obywateli, najczęściej zrzeszonych w nieformalnych grupach społecznych lub działających w ramach organizacji pozarządowych.

2. KONTEKST PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Najważniejszym dokumentem strategicznym dla gminy Niechlów jest przyjęta przez Radę Gminy Niechlów, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niechlów na lata 2018-2022, zatwierdzona Uchwałą Nr XLVI/357/2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r. Jest ona dokumentem określającym podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy, w dłuższej perspektywie czasowej. Strategia Rozwoju Gminy Niechlów określa najogólniejsze wizje Gminy w przyszłości – pożądany obraz do którego zmierza. Zasadniczym celem tego dokumentu jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości życia mieszkańców. Założeniem strategii jest analizowanie uwarunkowań w jakich dany obszar funkcjonuje i adekwatnie do nich aktualizowanie założeń rozwoju oraz formułowanie zarówno celów krótkoterminowych jak i długookresowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględnia nadrzędną rolę Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Niechlów na lata 2018-2022. Kluczowe jej elementy wpisują się zarówno w obowiązujące kierunki polityki w sferze społecznej zawarte w obowiązującej Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy, jak i kluczowe założenia wypracowywane w toku prowadzonej jej aktualizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem o charakterze polityki społecznej, wskazującym podstawowe cele i kierunki działań oraz programy funkcjonujące, bądź opracowywane w dziedzinach planowania Strategii, będące średniookresowymi planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji.

3. UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2021-2025, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z: ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 roku, poz. 920), ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), które w ramach zadań własnych gminy i zadań własnych powiatu przewidują „*opracowanie i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*” - dla gminy oraz „*opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*”⁴ - na poziomie powiatu.

Na treść Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obok wyżej cytowanej ustawy o pomocy społecznej mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

1. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133),
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
3. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.),
4. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685),

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

6. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 322),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 278 z późn. zm.),
10. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
11. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 875),
12. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
13. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 23 z późn. zm.),
14. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35),
15. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1472),
16. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 322),
17. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
18. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.),
19. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 288 z późn. zm.),
20. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086),
21. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 z późn. zm.),
22. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.),
23. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm.),

24. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2020 r. poz. 568),
25. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 284 z późn. zm.),
26. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611),
27. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r. poz. 508),
28. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 695 z późn. zm.),
29. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
30. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.),
31. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327),
32. ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818),
33. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023,
34. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348),
35. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
36. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
37. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061),
38. ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.).

4. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2021-2025, jak już wspomniano wcześniej, konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu strategii i programów. Celem takiej konstrukcji jest uspojnienie podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji strategii z programami szerszego zasięgu jak i konstruowanymi w jej ramach programami.

W praktyce oznacza to, że długo i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy UE.

W opisywanym zakresie, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów wpisuje się w elementy polityki spójności Unii Europejskiej, która ma wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Jest to jeden z głównych priorytetów Strategii „Europa 2020”, która zastąpiła „Strategię Lizbońską”. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu koncentruje się na zwiększeniu aktywności zawodowej społeczeństw UE, podnoszeniu kwalifikacji obywateli oraz walce z ubóstwem.

W powyższe cele wpisuje się siedem projektów przewodnich (zwanym także inicjatywami flagowymi) oraz 10 Zintegrowanych Wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia państw członkowskich. Projekty przewodnie składają się z działań realizowanych zarówno na poziomie unijnym jak i krajowym, należą do nich m. in.: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” oraz „Europejski program walki z ubóstwem”.

Na poziomie krajowym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów wpisuje się w dokumenty strategiczne, które powstawały w okresie finalizacji prac nad strategią „Europa 2020”. Wspólną podstawę dla krajowych dokumentów strategicznych stanowi raport „POLSKA 2030. Wyzwania rozwojowe”, w którym wskazane zostały wyzwania rozwojowe stojące przed Polską w perspektywie do 2030 roku. Wśród wyzwań

tych wymieniono m. in: sytuację demograficzną, wysoką aktywność zawodową, poprawę spójności społecznej oraz wzrost kapitału społecznego Polski.

Strategia średniookresowa do 2020 roku wytycza obszary strategiczne (Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna), w których koncentrować się będą główne działania do 2020 roku oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

W kontekście objętych procesem planowania strategicznego dziedzin Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów najważniejszym programem na poziomie krajowym jest „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”. Program uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki.

Z kolei na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami są: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 wraz z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020.

Programowa zgodność Strategii z:

- Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020,

stwarza szansę na uruchomienie montażu finansowego dla realizacji projektów, które stanowią rozwinięcie zadań opisanych w części operacyjnej Strategii.

Wśród ważnych instrumentów finansowania projektów należy wymienić Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), jako zupełnie nowe narzędzie zaproponowane przez Komisję Europejską, przy pomocy którego partnerskie jednostki samorządu terytorialnego mogą realizować wspólne przedsięwzięcia.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY NIECHLÓW

1. POŁOŻENIE

Wiejska gmina Niechlów jest położona w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie górowskim. Sąsiaduje ona administracyjnie z następującymi gminami: Góra i Jemielno znajdującymi się w tym samym powiecie, Pęcław w powiecie głogowskim, Rudna w powiecie lubińskim, Szlichtyngowa i Wschowa w powiecie wschowskim. Jej siedzibą jest wieś Niechlów. Rozpatrując położenie Gminy pod względem geograficznym można stwierdzić, że jest położona na zetknięciu dwóch makroregionów, które wchodzi w skład prowincji Nizin Środkowopolskich. Od strony południowej graniczy ona z korytem rzeki Odry, od zachodu z kolei z doliną Kopanicy-Rowu Śląskiego, od wschodu przylega do lokalnej strefy wododziałowej.

Rysunek 1. Położenie gminy Niechlów na mapie Polski

Źródło: <https://www.google.com/maps/>

Gmina Niechlów zlokalizowana jest przy drodze wojewódzkiej nr 324. Oddalona jest o 20 km od siedziby powiatu – miasta Góra i o 100-120 km od stolicy województwa – Wrocławia.

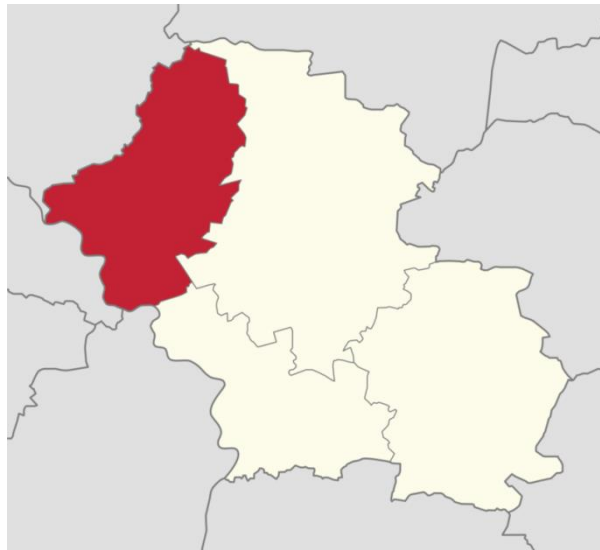
Administracyjnie Gmina składa się z 21 sołectw: Bartodzieje, Bełcz Wielki, Bogucin, Głobice, Karów, Lipowiec, Łękanów, Masełkowice, Miechów, Naratów, Niechlów z osadą

Klimontów, Siciny, Świerczów, Szaszorowice, Tarpno, Wioska, Wągroda, Wronów, Wroniniec, Żabin oraz Żuchłów.

Powierzchnia Gminy szacowana jest na 151 km² i zajmuje ok. 20% powiatu górowskiego. 64,6% to użytki rolne, natomiast lasy zajmują 24,3% powierzchni gminy. Poniższe rysunki przedstawiają kolejno położenie Gminy w granicach powiatu górowskiego oraz jej mapę.

Rysunek 2. Położenie gminy Niechlów na mapie powiatu górowskiego

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Niechl%C3%B3w_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Niechl%C3%B3w_(gmina))

Rysunek 3. Mapa gminy Niechlów

Źródło: <http://www.niechlow.pl/>

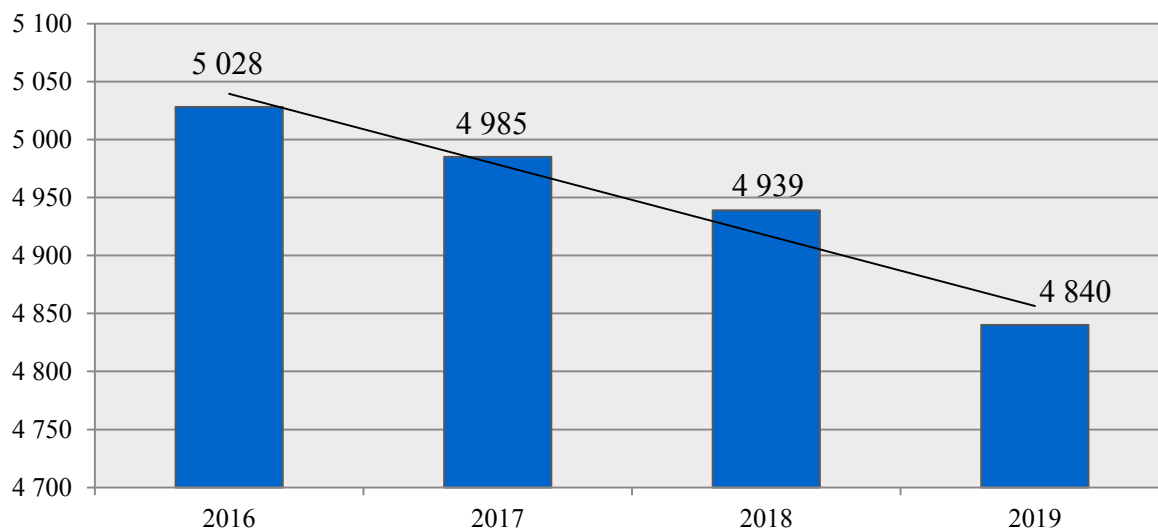

2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Niechlów zamieszkuje 4 840 osób (stan na 31.12.2019 roku). W stosunku do roku 2016, liczba mieszkańców zmalała, a jej wartość spadkowa kształtuje się na poziomie 4%. Na przestrzeni ostatnich lat dostrzegalny jest trend spadkowy w tym zakresie. Liczba mieszkańców Gminy na przestrzeni lat 2016-2019 zaprezentowana została na poniższym wykresie.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Niechlów w latach 2016-2019

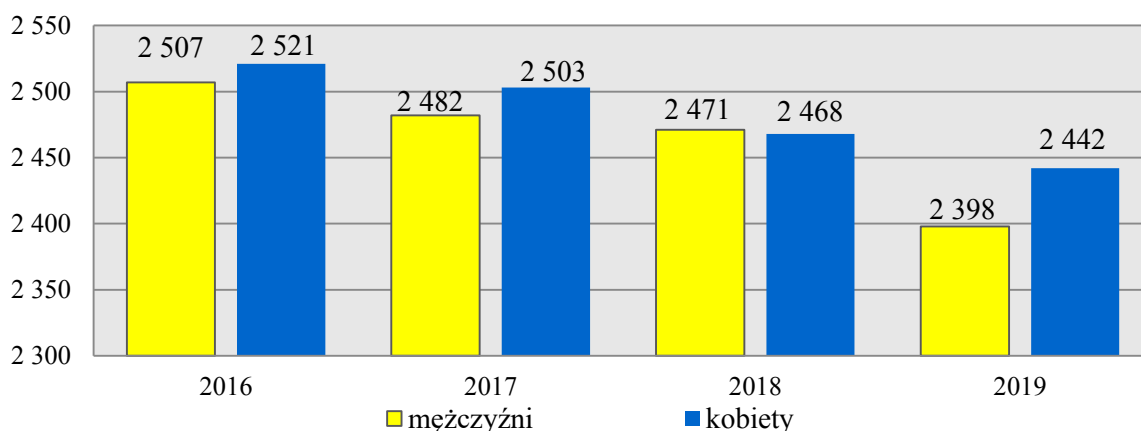

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę Niechlów jest niewiele mniejsza niż liczba kobiet - kobiety stanowią 50,5% ogólnej liczby ludności (2 442 kobiety), natomiast mężczyźni 49,5% (2 398 mężczyzn). Współczynnik feminizacji w Gminie wynosi 102, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 102 kobiety, natomiast współczynnik maskulinizacji kształtuje się na poziomie 98, co oznacza, że na 100 kobiet przypada 98 mężczyzn.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Niechlów na przestrzeni lat 2016-2019

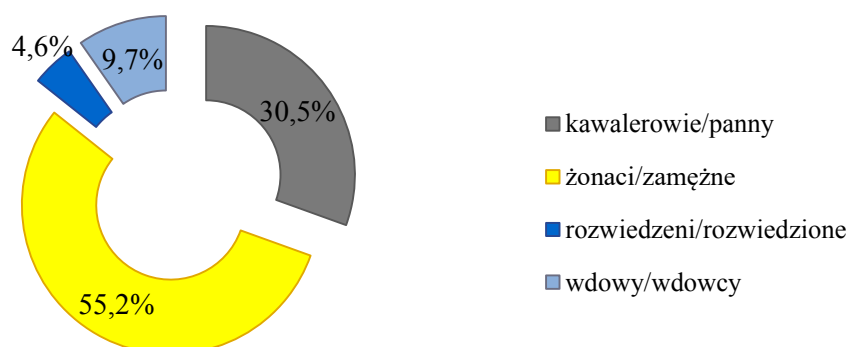
Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Mieszkańcy gminy Niechlów zawarli w 2019 roku 23 małżeństwa co oznacza, że na 1000 mieszkańców zostały zawarte 4,7 małżeństwa. W porównaniu do województwa dolnośląskiego i całej Polski jest to wartość minimalnie mniejsza, ponieważ w ich przypadku wynosi 4,8. Na przestrzeni lat 2016-2019 można zauważyć niewielki spadek liczby zawieranych małżeństw. W stosunku do roku 2016 zawarto o 5 małżeństw mniej.

Stan cywilny mieszkańców Gminy według danych znajdujących się w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku przedstawia się następująco:

- 30,5% mieszkańców jest stanu wolnego,
- 55,2% żyje w małżeństwie,
- 4,6% mieszkańców jest po rozwodzie,
- 9,7% to wdowy/wdowcy.

Wykres 3. Stan cywilny mieszkańców gminy Niechlów według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w gminie Niechlów ujemny i wynosi -10 (stan na koniec 2019 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu -2,04 na 1000 mieszkańców. Jest to wartość znacznie większa w porównaniu do wartości w całej Polsce, gdzie wynosi -0,9. Na przestrzeni lat 2016-2019 przyrost naturalny w gminie Niechlów był przeważnie ujemny. Najmniejszy odnotowany został w 2018 roku kiedy wynosił -25, natomiast największy w 2016 roku kiedy wynosił 7. W odniesieniu do przyrostu naturalnego z podziałem na płeć, można zauważyć znaczną dysproporcję – u kobiet wynosił on -2, natomiast u mężczyzn -10.

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
urodzenia żywe	51	48	46	46
zgony	44	61	71	56
przyrost naturalny	7	-13	-25	-10

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Niechlów według biologicznych grup wieku w roku 2019 przedstawia się następująco:

- 14,9% to ludność w wieku 0-14 lat,
- 69,4% to ludność w wieku 15-64 lat,
- 15,7% to ludność w wieku 65 i więcej lat.

Liczba kobiet oraz mężczyzn jest zbliżona do siebie.

Z kolei struktura ludności w Gminie według ekonomicznych grup wieku w roku 2019 kształtuje się w sposób następujący:

- 18,0% jest w wieku przedprodukcyjnym – poniżej 18 roku życia,
- 62,8% mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64,
- 19,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym – 59 i więcej lat dla kobiet i 64 lub więcej lat u mężczyzn.

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w gminie Niechlów. Na przestrzeni lat 2016-2019 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymywał się na względnie stałym poziomie, natomiast osób w wieku produkcyjnym – malał.

Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2016-2019 (w procentach)

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
wiek przedprodukcyjny	18,7	18,7	18,7	18,0
wiek produkcyjny	64,0	63,0	62,5	62,8
wiek poprodukcyjny	17,2	18,3	18,8	19,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

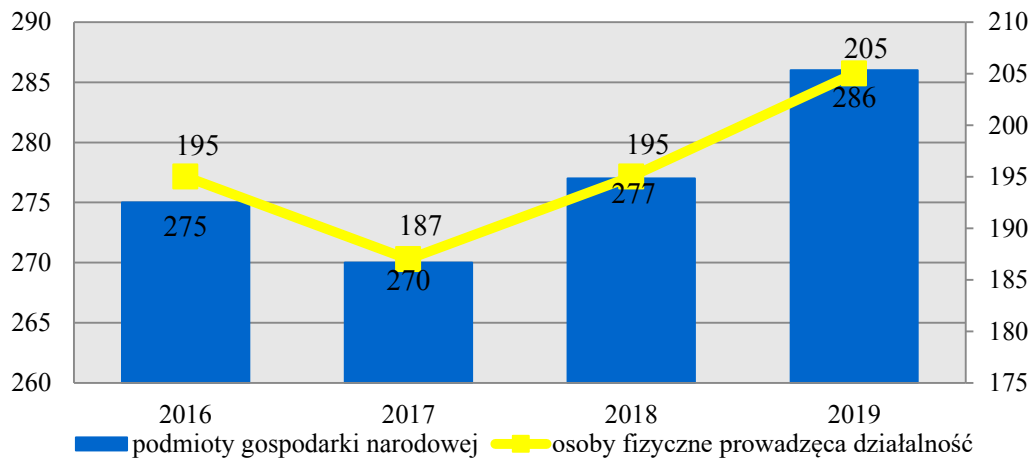
3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY

3.1. SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE

Gmina Niechlów jest gminą rolniczo-przemysłową, z nastawieniem na przemysł rolno-spożywczy. Na terenie Gminy występują gleby wysokiej jakości, co powoduje, że warunki do uprawy rolnej są niezwykle korzystne. Dlatego też aż 72,6% wszystkich użytków rolnych stanowią grunty orne. Dodatkowo na obszarze gminy Niechlów znajdują się złoża gazu ziemnego, który należy do najczystszych ekologicznie surowców.

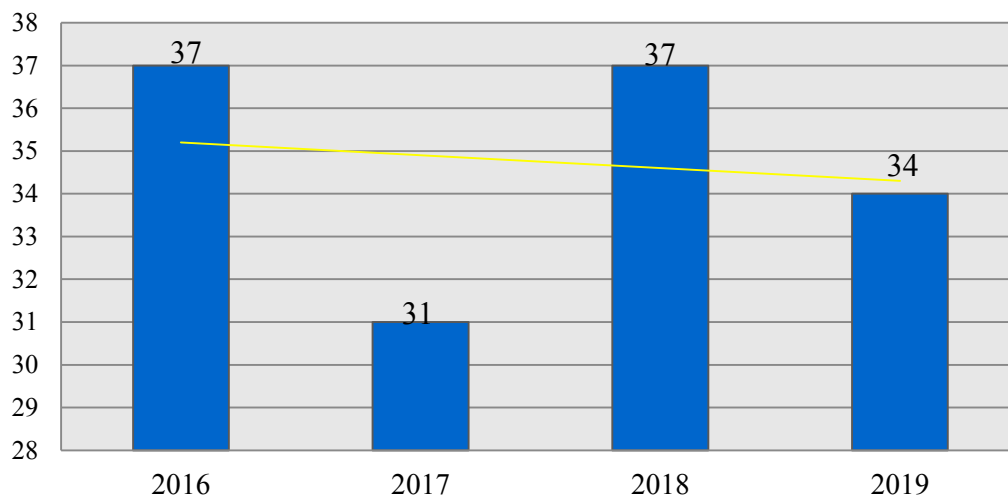
Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Niechlów na koniec 2019 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 286 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 205. Podobnie sytuacja wyglądała w 2018 roku kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 195, natomiast wszystkich podmiotów prowadzących działalność – 277. Na przestrzeni lat 2016-2019 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Niechlów ulegała systematycznemu wzrostowi, z niewielkim spadkiem w roku 2017.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2019 roku zarejestrowane zostały 34 podmioty gospodarki narodowej. W stosunku do 2018 roku oznacza to spadek o 3 podmioty, natomiast w porównaniu do roku 2017 – wzrost o 3. W roku 2019 wyrejestrowano 22 przedsiębiorstwa. Dane w tym zakresie na przestrzeni lat 2016-2019 zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Niechlów według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników - jest ich 274 (stan na koniec 2019 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie 9. Na terenie Gminy działalność prowadzą 3 średnie przedsiębiorstwa, zatrudniające 50-249 pracowników, natomiast nie funkcjonują żadne duże przedsiębiorstwa zatrudniające 250-999 pracowników.

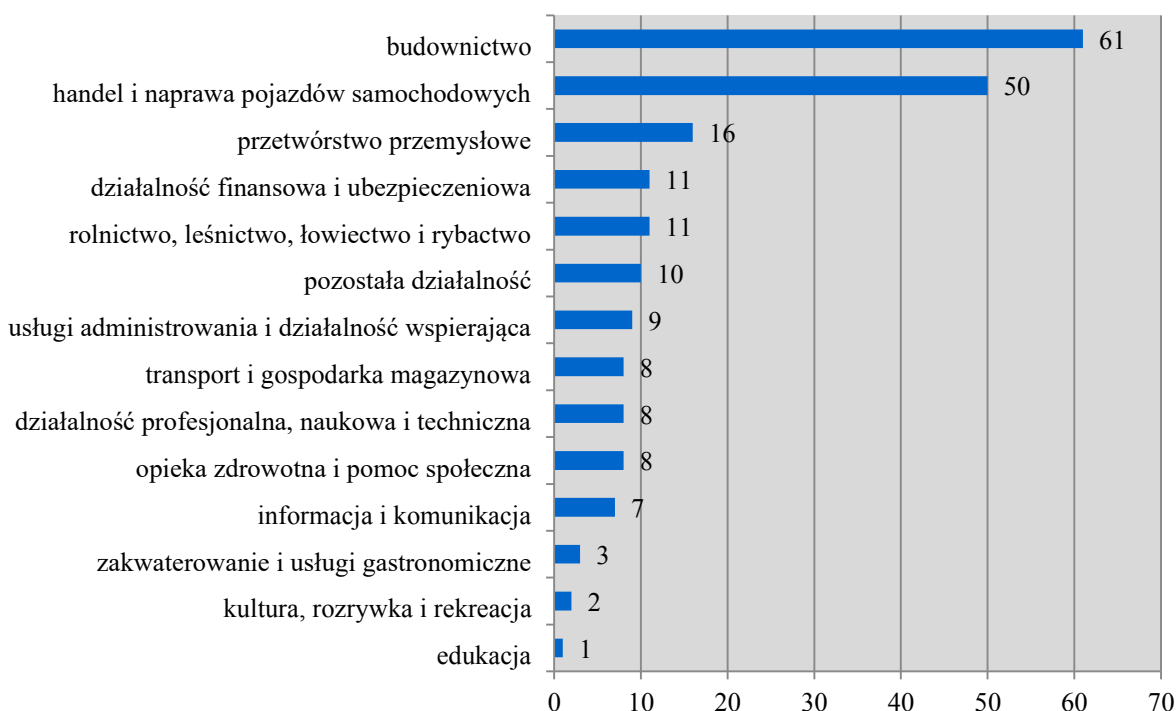
Rysunek 4. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Niechlów według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku)

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Ze względu na rodzaj działalności gospodarczej wśród osób fizycznych, zdecydowana przewaga zauważalna jest w branży budownictwa (29,8%) oraz handlu hurtowym i detalicznym, a także naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (24,4%). Dokładne dane na temat rodzaju działalności gospodarczej zostały zestawione na poniższym wykresie.

Wykres 6. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, według rodzaju działalności w roku 2019

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Dochodami Gminy są w szczególności:

- dochody własne;
- subwencja ogólna;
- dotacje celowe z budżetu państwa (w rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych).

Dochodami Gminy mogą być również:

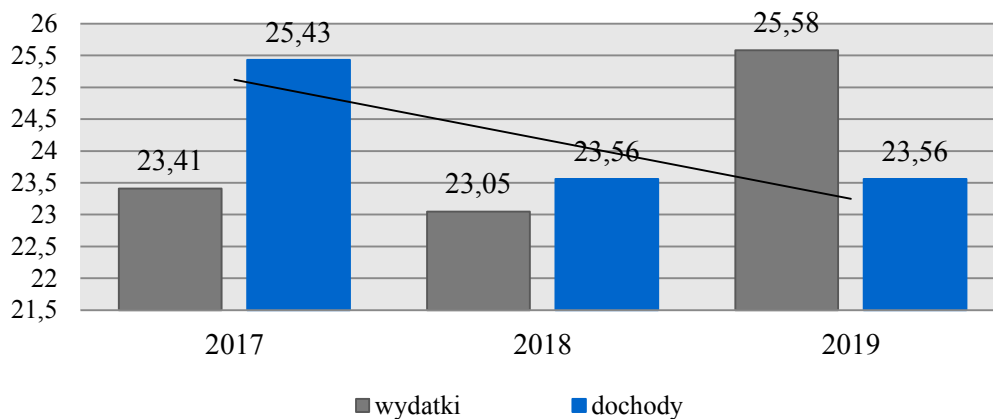
- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Wydatki Gminy przeznaczone są na realizację zadań określonych w przepisach, a w szczególności na:

- zadania własne jednostek samorządu terytorialnego;
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia;
- zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
- programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

Struktura dochodów Gminy na przestrzeni lat 2017-2019 wykazuje tendencję spadkową - od 2016 roku nastąpił spadek dochodów o 1,88 mln złotych. Jednocześnie możemy zauważyć, że dochody Gminy na przestrzeni lat 2017-2019 przewyższały wydatki, natomiast w roku 2019 można zauważyć znaczną nadwyżkę wydatków nad dochodami. W 2019 roku dochody zrealizowane zostały w wysokości **23 557 909,15 zł**, co stanowi 80,8% planu rocznego po zmianach.

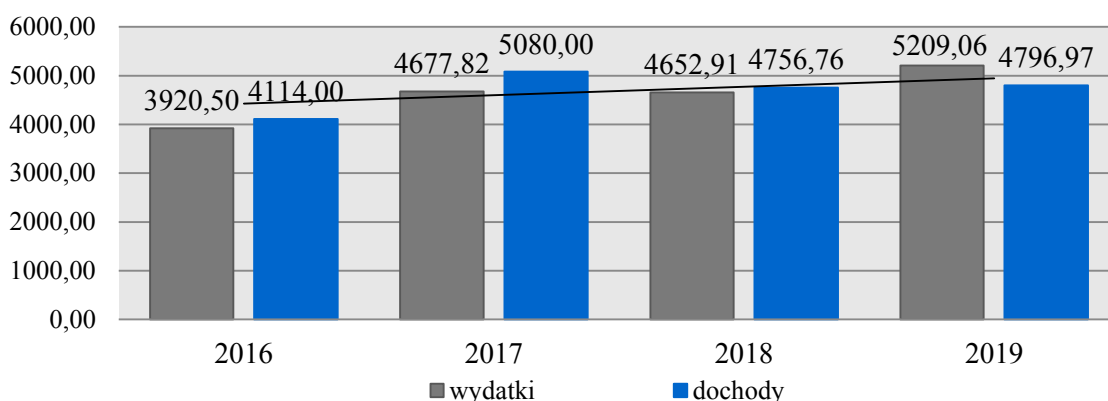

Wykres 7. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2019 roku zrealizowano wydatki sfinansowane ze środków europejskich w kwocie 2 527 357,60 zł, co w strukturze ogółu wydatków stanowi 9,88%. Dochody natomiast zamknęły się w kwocie 908 374,32 zł.

Dochody Gminy w 2019 roku, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 4 796,97 złotych. Wydatki Gminy w przedmiotowym roku kształtowały się na wyższym poziomie – 5 209,06 złotych. Na przestrzeni lat 2016-2019 nastąpił wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Wykres 8. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

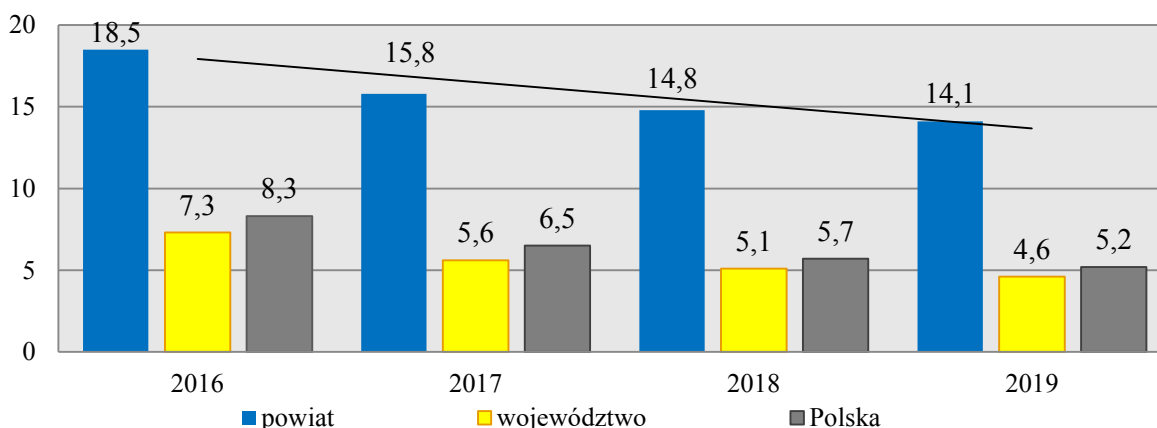

3.2. RYNEK PRACY

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, przedstawiona została więc stopa bezrobocia w powiecie górskim. W 2019 roku wynosiła ona 14,1%, a więc była znacznie większa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie dolnośląskim i w całej Polsce. Od 2016 roku stopa bezrobocia w powiecie górskim uległa znacznemu zmniejszeniu, podobnie jak ma to miejsce w całej Polsce. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 9. Stopa bezrobocia w powiecie górskim, województwie dolnośląskim i Polsce na przestrzeni lat 2016-2019

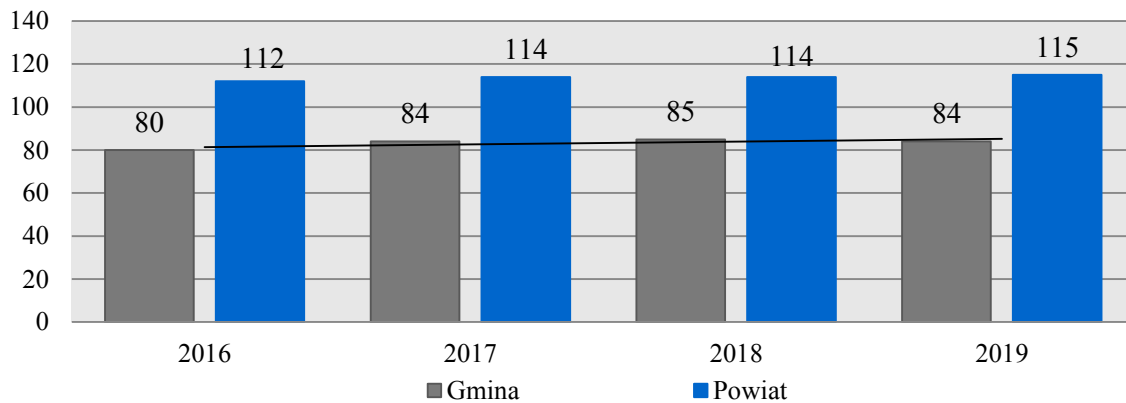
Źródło: Informacje pochodzące z opracowań i analiz Powiatowego Urzędu Pracy w Górze

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2019 rok, w gminie Niechlów na 1000 mieszkańców pracowały 84 osoby⁵. Wszystkich pracujących w 2019 roku było 407. Analizując tą kwestię z podziałem na płeć możemy zauważyć, że odsetek pracujących kobiet jest większy od odsetka mężczyzn o 6 pp. Kobiety stanowiły bowiem 53% wszystkich pracujących (216 osób), natomiast mężczyźni 47% (191 osób).

⁵ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Wykres 10. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

3.3. WYCHOWANIE I EDUKACJA

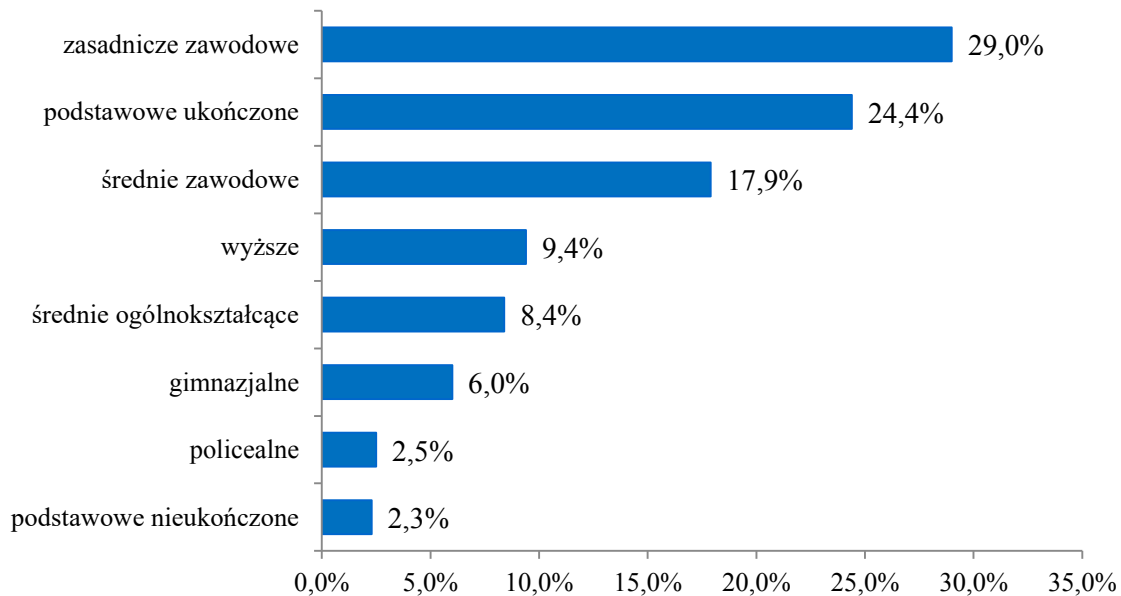
Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, struktura wykształcenia mieszkańców gminy Niechlów przedstawia się następująco:

- 9,4% ludności posiada wykształcenie wyższe,
- 2,5% wykształcenie policealne,
- 8,4% średnie ogólnokształcące,
- 17,9% średnie zawodowe,
- 29,0% zasadnicze zawodowe,
- 6,0% gimnazjalne,
- 24,4% podstawowe ukończone,
- 2,3% zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa dolnośląskiego, mieszkańcy gminy Niechlów mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (27,0%) oraz zasadnicze zawodowe (21,2%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (37,1%) oraz podstawowe ukończone (21,7%).

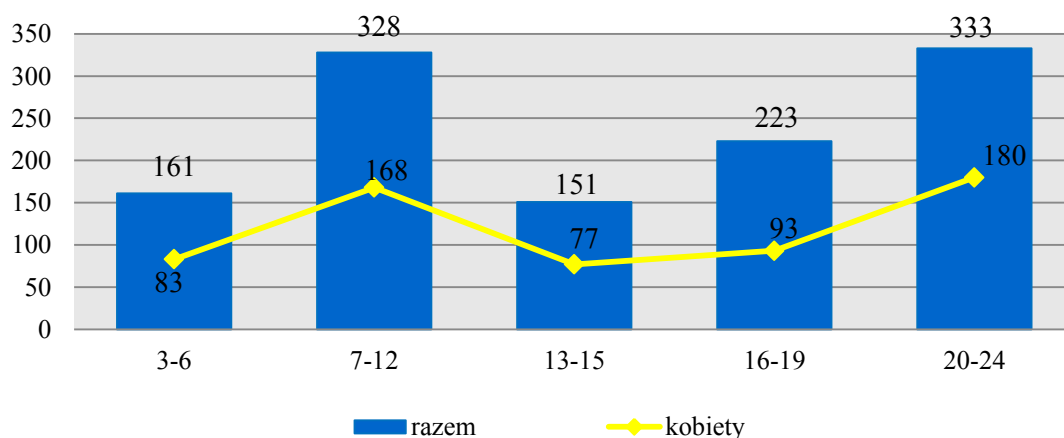
Wykres 11. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy według danych Narodowego Spisu Powszechnego

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2019 roku było 1 196 mieszkańców gminy Niechlów. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 20-24 lat (333 osoby). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 7-12 lat (328 osób), natomiast na trzecim mające 16-19 lat (223 osoby). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 12. Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie gminy Niechlów funkcjonują następujące publiczne przedszkola i oddziały przedszkolne prowadzone przez Gminę:

- Przedszkole w Niechlowie wchodzące w skład Zespołu: Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej i Przedszkole w Niechlowie;
- Przedszkole w Sicinach wchodzące w skład Zespołu: Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Sicinach i Przedszkole w Sicinach.

Do dotowanych przez Gminę oddziałów przedszkolnych zaliczyć można Oddział Przedszkolny w Naratowie.

Dane statystyczne dotyczące liczby uczniów uczęszczających do przedszkoli na terenie Gminy, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba uczniów uczęszczających do przedszkoli na terenie Gminy na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Publiczne Przedszkole w Niechlowie	79	69	72
Publiczne Przedszkole w Sicinach ⁶	73	62	60

Źródło: Raport o stanie Gminy Niechlów za rok 2019

Gminną sieć szkół podstawowych obejmują dwie szkoły:

- Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Niechlowie,
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Sicinach.

Dane statystyczne dotyczące liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Gminy, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Gminy, na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Szkoła Podstawowa w Niechlowie	143	166	164
Szkoła Podstawowa w Sicinach	136	156	163

Źródło: Raport o stanie Gminy Niechlów za rok 2019

W zasobach infrastruktury społecznej gminy nie znajduje się żaden żłobek, czy też klub dziecięcy.

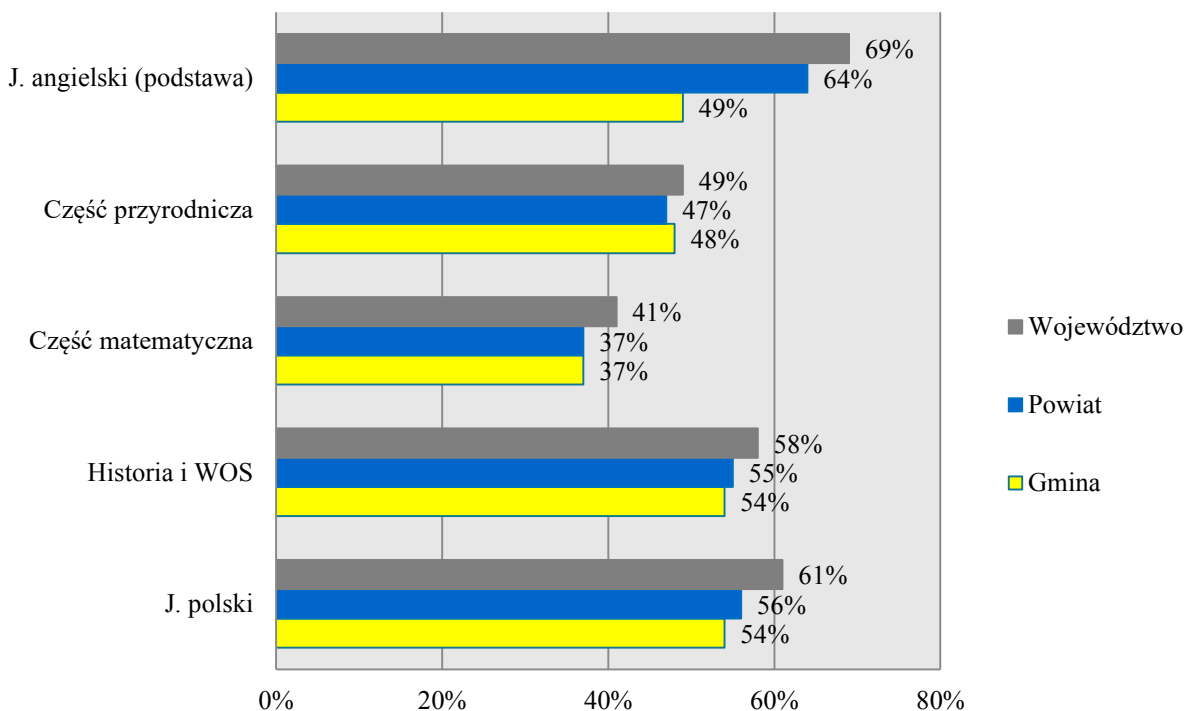
Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu gimnazjalnego uczniów z gminy Niechlów, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu i województwa. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy uzyskali z niektórych przedmiotów nieco gorsze wyniki, niż uczniowie z całego województwa i powiatu. Największa różnica dostrzegalna jest w przypadku egzaminu z języka angielskiego, części

⁶ Publiczne Przedszkole w Sicinach wraz z Oddziałem Przedszkolnym w Naratowie

podstawowej oraz języka polskiego. Gmina wypadła z kolei lepiej niż powiat w zakresie części przyrodniczej, a także była takim samym poziomem jak powiat w części matematycznej.

Wykres 13. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2019 roku uczniów z terenu gminy, powiatu i województwa

Źródło: <https://oke.wroc.pl/>

Finansowanie działań oświatowych odbywa się na podstawie przyznawanych subwencji. Subwencja oświatowa jest ustalana na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327) z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa. Przepisy gwarantują minimalną wysokość tej kwoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych. Kwota części oświatowej subwencji ogólnej jest rozdzielana pomiędzy poszczególne

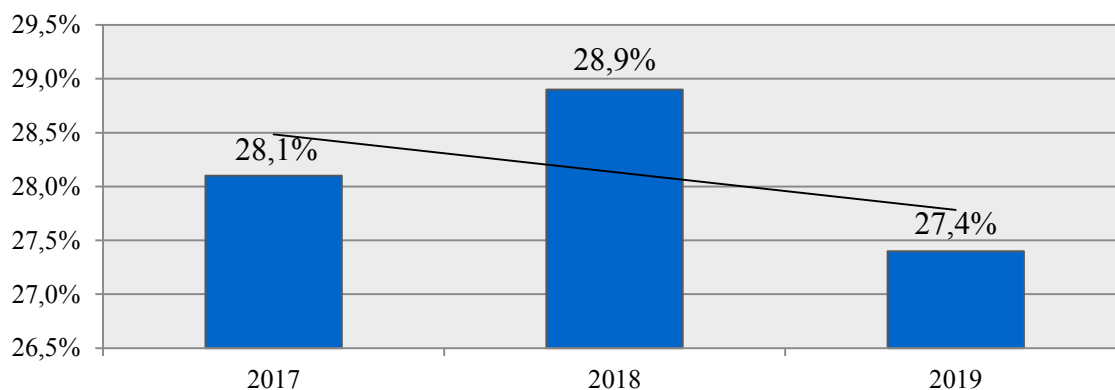

jednostki samorządu terytorialnego na podstawie algorytmu, określanego corocznie w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego⁷.

W 2016 roku wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 6 164 903,34 zł, w 2018 roku kształtowały się na poziomie 6 651 965,13 zł, natomiast w 2019 roku Gmina poniosła wydatki z tym związane w wysokości 7 004 747,30 zł.

Co roku na oświatę i wychowanie przeznaczony zostaje znaczny odsetek wydatków Gminy. Jednocześnie możemy zauważyć względnie stały poziom udziału wydatków na ten cel na przestrzeni lat. W 2017 roku wydatki te stanowiły 28,1%, w 2018 roku – 28,9%, natomiast w 2019 roku – 27,4% wszystkich wydatków Gminy. W porównaniu do roku 2017, nastąpił spadek o 0,7 pp.

Wykres 14. Udział wydatków z budżetu Gminy na oświatę i wychowanie w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

⁷ <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>

4. GOSPODARKA MIESZKANIOWA

I KOMUNALNA

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Niechlów to łącznie 1 103 nieruchomości (stan na koniec 2019 roku). Oznacza to wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 12 nowych budynków mieszkalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Gminie w 2018 roku kształtowała się na poziomie 81,0 m², co jest wartością większą w porównaniu do całego województwa dolnośląskiego, gdzie kształtowała się na poziomie 74,20 m². Na przestrzeni lat 2016-2018 możemy zauważyć spadek liczby wypłaconych dodatków mieszkaniowych i jednocześnie odnotowany został wzrost liczby mieszkań.

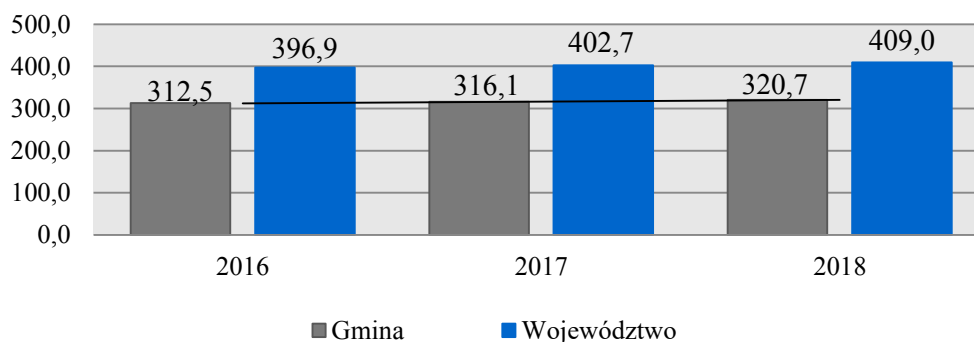
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2016-2018

wyszczególnienie	2016	2017	2018
liczba mieszkań	1 088	1 089	1 091
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	81,0	81,0	81,0
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	343	304	346

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Liczba mieszkań przypadająca na każdych 1000 mieszkańców w gminie Niechlów, jest nieco mniejsza w porównaniu z ich liczbą w województwie dolnośląskim. W Gminie jest to 320,7 mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców, z kolei w całym województwie – 409,0. Możemy zauważyć również, że z roku na rok systematycznie wzrasta liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców. Szczegółowe dane w tym zakresie, na przestrzeni lat 2016-2018 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 15. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Niechlów oraz województwie dolnośląskim w latach 2016-2018

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Na terenie Gminy znajdują się 3 budynki socjalne (stan na 2019 rok). 1 zlokalizowany we wsi Bartodzieje oraz 2 w obrębie wsi Niechlów. Mieszkanie socjalne położone we wsi Bartodzieje w 2019 roku przeszło remont, w którego zakres wchodziły: naprawa uszkodzonych elementów wodociągowych i sanitarnych, naprawa stolarki drzwiowej oraz naprawa instalacji C.O. W tym samym roku w budynku socjalnym w Niechlowie został wyremontowany dach.

Charakterystyka instalacji techniczno-sanitarnych w gminie Niechlów według danych prezentowanych przez Główny Urząd Statystyczny z 2018 roku przedstawia poniższa tabela. Z prezentowanych informacji wynika, że mieszkania wyposażone w wodociąg stanowią 95,5% wszystkich mieszkań, wyposażone w łazienkę – 84,5%, natomiast posiadające centralne ogrzewanie – 72,0%.

Tabela 6. Instalacje techniczno-sanitarne w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2016-2018 (w procentach)

rodzaj instalacji	2016	2017	2018
wodociąg	95,4	95,4	95,5
łazienka	84,4	84,5	84,5
centralne ogrzewanie	71,7	71,8	72,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

5. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi między innymi Gminny Ośrodek Kultury w Niechlowie. Podstawowym jego celem jest „*edukacja i wychowanie przez sztukę, zaspokojenie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa gminy poprzez tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz sztuki profesjonalnej i amatorskiej, wspieranie inicjatyw społecznych związanych z przedsięwzięciami kulturalnymi, wychowawczymi i sportowo-rekreacyjnymi, w tym inicjatyw szkolnych lub inspirowanych przez stowarzyszenia i organizacje, a także współdziałanie z innymi osobami prawnymi lub fizycznymi zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności, tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowanie kulturą i sztuką*”⁸.

Do zadań GOK w Niechlowie zalicza się:

- rozpoznawanie oraz rozbudzanie potrzeb i zainteresowań kulturalnych mieszkańców Gminy,

⁸ Statut Gminnego Ośrodka Kultury w Niechlowie

- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- budowanie wzorów i nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz jej współtworzenia,
- działanie na rzecz społecznej integracji,
- organizowanie gminnych i państwowych świąt,
- organizowanie oraz prowadzenie sekcji, kół, klubów,
- tworzenie warunków do rozwoju aktywności artystycznej, kulturalnej i innych,
- organizowanie koncertów, wystaw, spektakli oraz konkursów w obrębie różnych dziedzin sztuki,
- inspirowanie działań artystycznych i kulturalnych,
- organizowanie imprez o różnorodnej tematyce i innych form spędzania wolnego czasu, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, samorządowymi i innymi placówkami kultury,
- inne działania ukierunkowane na zaspokajanie i rozwijanie potrzeb kulturowych mieszkańców.

Mieszkańcy Gminy mogą uczestniczyć w organizowanych przez Ośrodek różnorodnych sekcjach, klubach, wystawach, imprezach i wydarzeniach kulturalnych.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury w Niechlowie działają następujące sekcje:

- sekcja gitarowo – wokalna,
- sekcja wokalna,
- sekcja instrumentalna – instrumenty klawiszowe,
- sekcja plastyczna – pracownia ceramiczna,
- sekcja taneczna Mażoretki „Delicje”,
- Teatr ognia Sakrum,
- Zespół Ludowy „Wronowianki”,
- Jeżdżący Dom Kultury,
- zumba,
- zajęcia teatralne,
- zajęcia kulinarne.

W strukturach GOK funkcjonuje również Młodzieżowa Rada Gminy, powołana Uchwałą Nr XLI/323/2017 Rady Gminy Niechlów w dniu 21 grudnia 2017 r. W skład Rady wchodzi przewodnicząca, wiceprzewodnicząca, II wiceprzewodnicząca, sekretarz oraz

4 radnych. Rada zajmuje się również organizowaniem różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych. Oprócz Młodzieżowej Rady Gminy, w obrębie GOK działa także Rada Seniora.

W ramach swojej działalności Ośrodek zajmuje się organizacją różnorodnych wydarzeń kulturalnych: dyskotek, konkursów, festynów, pikników, wystaw, wyjazdów, wydarzeń plenerowych czy też obchodów świąt państwowych i okolicznościowych.

Na terenie Gminy odbywają się również różnego rodzaju wydarzenia kulturalne, festiwale i konkursy organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury. Należą do nich:

- Wigilijne Spotkanie,
- Dolnośląski Konkurs Recytatorski „PEGAZIK”,
- Dzień Kobiet,
- Dzień Matki,
- Dzień Działacza Kultury,
- Warsztaty prac Wielkanocnych,
- Gminny Konkurs Piosenki Rozrywkowej,
- „Wronowiada”,
- Dzień Seniora,
- Zabawa „Andrzejkowa”,
- Wieczór „Marcinowy”,
- „Mikołajki” i inne.

Na terenie Gminy funkcjonuje 19 świetlic wiejskich, działających z ramienia Gminnego Ośrodka Kultury. Świetlice przede wszystkim organizują różnego rodzaju warsztaty i animacje dla dzieci, a także zajmują się aktywizacją społeczności lokalnej w zakresie wspierania inicjatyw kulturalnych i rozwijania zainteresowań kulturą. Wszystko odbywa się we współpracy animatora z sołtysami poszczególnych wsi. Za sprawą Animatora Kultury, w świetlicach wiejskich organizowane były m.in.:

- bale i zabawy karnawałowe,
- jasełka pt. „Noc Bożego Narodzenia”,
- warsztaty bożonarodzeniowe,
- warsztaty wielkanocne,
- Dzień Dziecka,
- Rajd rowerowy,
- biesiada
- warsztaty kreatywne i inne.

Koszty wydarzeń zorganizowanych przez świetlice w 2018 roku, kształtowały się na poziomie 20 700,00 zł. Udział w nich wzięło 930 mieszkańców Gminy.

Upowszechnianiem wiedzy i kultury w gminie Niechlów zajmują się ponadto Gminna Biblioteka Publiczna w Niechlowie będąca samorządową instytucją kultury, a także jej filia zlokalizowana w Sicinach. Biblioteka zajmuje się rozpoznawaniem, rozwijaniem oraz zaspokajaniem potrzeb czytelniczych i informacyjnych, edukacją i przygotowaniem małych dzieci do wczesnych kontaktów z książką i biblioteką, pomocą w rozwijaniu umiejętności samokształcenia uczniów i studentów, a także ochroną i zachowaniem zbiorów dla przyszłych pokoleń. Oprócz tego jako główny zakres jej działań wymienia się: zarządzanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, popularyzację książek i czytelnictwa, współpracę z innymi bibliotekami, instytucjami upowszechniania kultury, itp. oraz prowadzenie działalności informacyjnej.

W roku 2019 zarejestrowanych zostało 599 czytelników, natomiast liczba odwiedzin bibliotek wyniosła 5 714. Dane dotyczące liczby czytelników, odwiedzin oraz zasobów, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Liczba czytelników, odwiedzin i zasobów bibliotecznych Gminy Niechlów w 2019 roku

wyszczególnienie	Gminna Biblioteka w Niechlowie	Filia Biblioteczna w Sicinach
liczba woluminów	22 939	17 676
liczba czytelników	321	278
liczba odwiedzin	3 513	2 201

Źródło: Raport o stanie Gminy Niechlów za rok 2019

Obszar Gminy Niechlów jest atrakcyjny pod względem turystycznym z racji bogatej historii oraz licznych zabytków znajdujących się w jej granicach. Dodatkowo spora część terenu Gminy należy do obszarów chronionych:

- obszar chronionego krajobrazu „Dolina Baryczy”,
- Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000,
- „Łęgi Odrzańskie” - obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- „Łęgi Odrzańskie” - specjalny obszar ochrony siedlisk (SOOS).

Na obszarze Gminy ustanowiono dotychczas 2 pomniki przyrody, którymi są dąb szypułkowy i sosna pospolita.

Na atrakcyjność obszaru i potencjał do rozwoju turystycznego wpływa także architektura zabytkowa i sakralna. Do ważniejszych zabytków Gminy Niechlów, m.in. należą:

- zespół pałacowo-folwarczny w Bełczu Wielkim,

- cmentarz poewangelicki w Bartodziejach,
- park podworski w Głobicach i Karowie,
- młyn w Łękanowie,
- kaplica grobowa rodziny von Hocke we Wronińcu,
- kościół św. Michała Archanioła w Żabińcu.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w Gminie składa się z następujących obiektów:

- boisko sportowe w Łękanowie,
- Stadion Gminny w Niechlowie,
- 3 siłownie zewnętrzne.

Do klubów sportowych działających na terenie Gminy należą:

- Gminny Uczniowski Klub Sportowy GKS „Sokół” Niechlów,
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „VICTORIA” Siciny,
- Triumphator Judo i Jujitsu – Niechlów.

6. OPIEKA ZDROWOTNA

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Niechlów usługi świadczy jedna placówka – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, zlokalizowany przy ul. Krótkiej 5 w Niechlowie.

Z danych GUS wynika, iż w Gminie Niechlów w 2019 roku na 1 przychodnię przypadało 4 840 mieszkańców. Jest to wartość o ponad połowę większa od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła 1 937. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 2,7 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co również jest wartością wyższą w stosunku do całego powiatu górowskiego.

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w Gminie w porównaniu do powiatu w 2019 roku

wyszczególnienie	Powiat	Gmina
przychodnie	18	1
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	1 937	4 840
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,0	2,7

Źródło: <https://bdll.stat.gov.pl>

7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W gminie Niechlów o bezpieczeństwo i porządek dbają policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Górze.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia działających w formie stowarzyszeń 7 Ochotniczych Straży Pożarnych. Jednostki posiadają odpowiednie wykształcenie oraz specjalistyczny sprzęt do walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi oraz realizacji zadań związanych z ratownictwem technicznym, medycznym, wysokościowym, chemiczno-ekologicznym, poszukiwawczo-ratowniczym i wodnym.

8. POTENCJAŁ DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

8.1. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I STOWARZYSZENIAMI

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku⁹. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizację grup społecznych i jednostek do większej aktywności "obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej"¹⁰. Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr

⁹ <https://poradnik.ngo.pl/>

¹⁰ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem¹¹.

Na obszarze gminy Niechlów funkcjonują organizacje pozarządowe, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Do organizacji działających na terenie Gminy należą:

- Stowarzyszenie „Aktywni Niepełnosprawni” we Wronińcu,
- Stowarzyszenie Siedmiu w Sicinach,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Naratów,
- Stowarzyszenie „Nasz Niechlów”,
- Stowarzyszenie „Odnowa Wsi Wroniniec”,
- Stowarzyszenie Producentów Ziemniaków przy PPZ S.A. w Niechlowie,
- Stowarzyszenie „Folk”,
- Stowarzyszenie Warsztat Przyszłości w Łękanowie,
- Katolickie Stowarzyszenie Św. Krzysztofa,
- Stowarzyszenie Trzy Dęby,
- Stowarzyszenie Wędkarskie „Trzy Stawy”,
- OSP Naratów, Wroniniec, Bełcz Wielki, Siciny, Żuchłów oraz Niechlów i Wronów,
- Fundacja Odbudowy Pałacu Łękanów,
- Gminny Uczniowski Klub Sportowy „Sokół” Niechlów,
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Victoria” Siciny,
- Klub Sportowy „Triumphator”.

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi określone zostały w *Programie Współpracy Gminy Niechlów z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2020 rok*, zatwierdzonym uchwałą Nr XVIII/122/2019 Rady Gminy Niechlów z dnia 28 listopada 2019 roku.

Głównym celem programu jest: *„kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego, jakości życia, pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców oraz budowanie*

¹¹ M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje, s. 15.

i umacnianie partnerstwa pomiędzy gminą a organizacjami¹²”. Do celów szczegółowych należy natomiast:

- poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy;
- zwiększenie aktywności społeczności lokalnej;
- integracja podmiotów realizujących zadania publiczne;
- zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
- prezentacja dorobku organizacji i promowanie ich osiągnięć;
- pomoc merytoryczna dla projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, przyczyniająca się do poprawy życia mieszkańców Gminy Niechlów poprzez organizację szkoleń, przekazywanie informacji i prowadzenie konsultacji;
- otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność.

Priorytetowymi zadaniami Gminy przeznaczonymi do realizacji przez organizacje pozarządowe w 2019 roku były:

- upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji;
- działania w zakresie kultury i sztuki;
- działania w zakresie ekologii, środowiska naturalnego oraz dziedzictwa przyrodniczego,
- wspieranie działań na rzecz ochrony i promocji zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom;
- pomoc społeczna,
- działania w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego¹³.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (m.in. GOPS, placówek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej.

¹² Program Współpracy Gminy Niechlów z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2020 rok (Uchwała Nr XVIII/122/2019 Rady Gminy Niechlów z dnia 28 listopada 2019 roku).

¹³ Tamże.

Podstawą wdrożenia w życie założeń Strategii będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

8.2. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Niechlów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Według *Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie* zatwierdzonego uchwałą Nr XX III/83/2004 Rady Gminy Niechlów z dnia 30 grudnia 2004r., Ośrodek realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych, a w szczególności:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713);
- ustawy Rady Ministrów z dnia 19 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., Nr 140);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r . o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821);

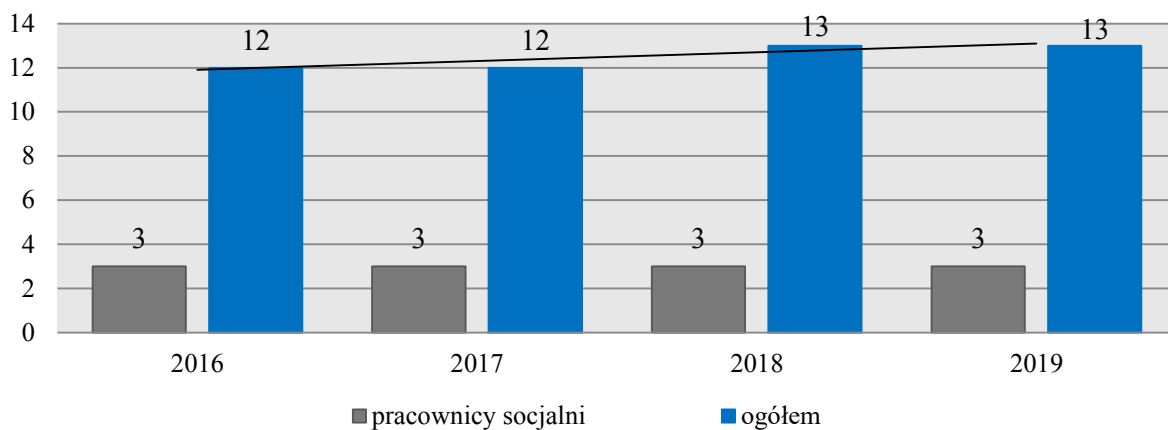

- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2020 poz. 1398);
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327);
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz.U. 2020 poz. 1348);
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407).

W 2019 roku na pomoc społeczną poniesiono wydatki na łączną kwotę 1812162,43 zł.
W 2018 roku kwota wydatków kształtowała się na poziomie 1449421,97, natomiast w 2017 roku poniesiono koszty z tym związane na łączną kwotę 1375595,93 zł.

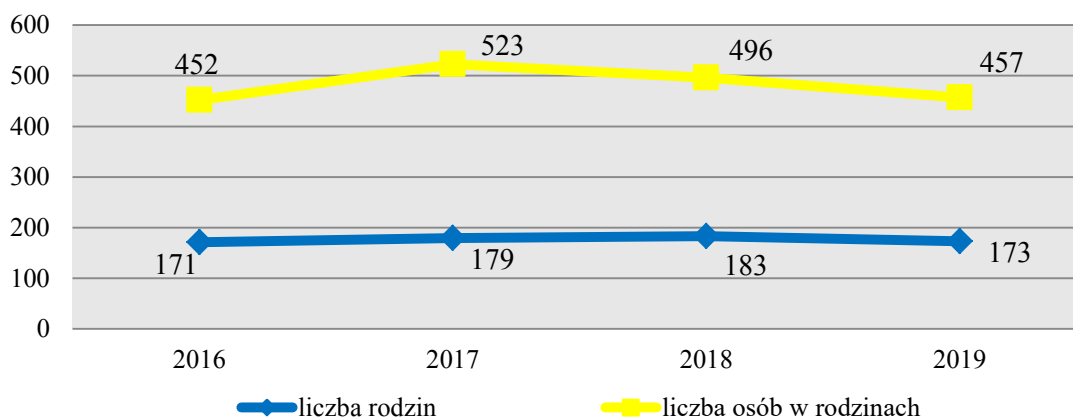
Na koniec 2019 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Niechlowie zatrudnionych było 13 pracowników, w tym kierownik – specjalista organizacji pomocy społecznej, 3 pracowników socjalnych oraz 9 pozostałych pracowników. Pracownicy Ośrodka spełniają ustawowe wymagania w zakresie posiadanych kwalifikacji, które są systematycznie podnoszone poprzez udział w szkoleniach, seminariach czy konferencjach. W roku 2019 pracownicy GOPS w Niechlowie wzięli udział w 17 tego typu szkoleniach. W latach 2016-2019 liczba zatrudnionych pracowników socjalnych utrzymywała się na stałym poziomie. Ośrodek spełnia ustawowy warunek co do liczby zatrudnionych osób – 1 pracownik na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin i minimum 3 zatrudnionych pracowników socjalnych.

Wykres 16. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

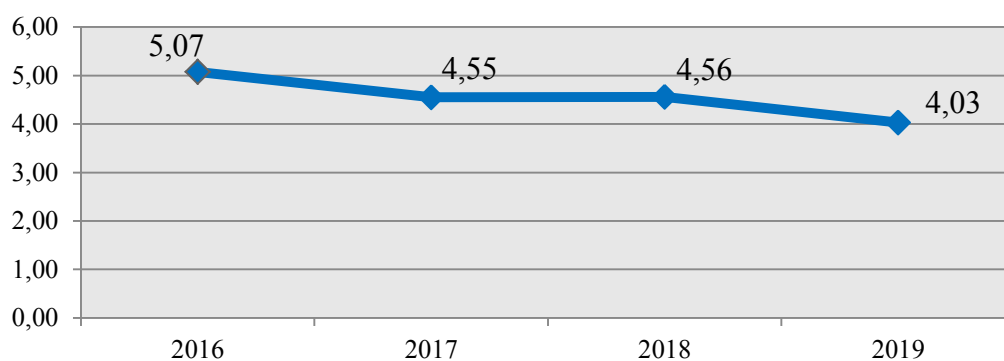
Na przestrzeni lat 2016-2019 liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Niechlów wahała się. W 2019 roku z pomocy skorzystały 173 rodziny – to o 10 rodzin mniej niż w 2018 roku i jednocześnie o 2 rodziny więcej niż w 2016 roku.

Wykres 17. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej, w gminie Niechlów w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2016-2019 wartość tego wskaźnika uległa zmniejszeniu – z 5,07% w 2016 roku, do 4,03% w 2019 roku. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 18. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2016-2019 (w procentach)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2019 roku najwięcej osób korzystających z tego typu pomocy było w wieku produkcyjnym, jednak osoby w wieku 0-17 lat również stanowiły znaczną część ogółu. Pod względem płci widoczna jest niewielka dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet jest więcej niż mężczyzn (liczba kobiet - 186, liczba mężczyzn – 158).

Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2016-2019

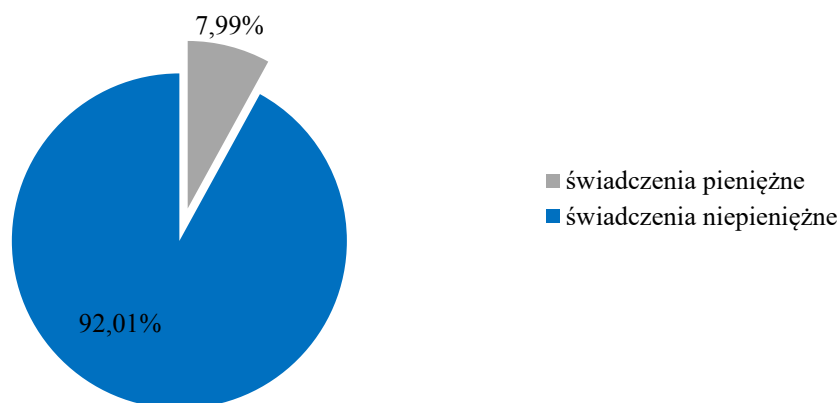
wiek	2016		2017		2018		2019	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	109	54	90	47	82	46	76	42
produkcyjny	140	74	154	80	133	63	103	55
poprodukcyjny	24	17	30	20	34	24	37	29
ogółem	273	145	274	147	249	133	216	126

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie udzielił pomocy w formie świadczeń pieniężnych 114 osobom (łącznie 881 świadczeń), natomiast w formie świadczeń niepieniężnych – 85 osobom (łącznie 10 139 świadczeń).

W 2019 roku świadczenia pieniężne udzielone mieszkańcom gminy Niechlów stanowiły 7,99% wszystkich udzielonych świadczeń, natomiast świadczenia niepieniężne – 92,01%. Dane statystyczne w tym zakresie obrazuje poniższy wykres.

Wykres 19. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2019 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. W porównaniu do roku 2016, w 2019 roku liczba osób długotrwale pobierających świadczenie zmalała z 201 w 2016 roku do 106 w 2019 roku. Oznacza to spadek o 47%. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2019 roku są znaczne – mężczyźni stanowili 37% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety - 63%.

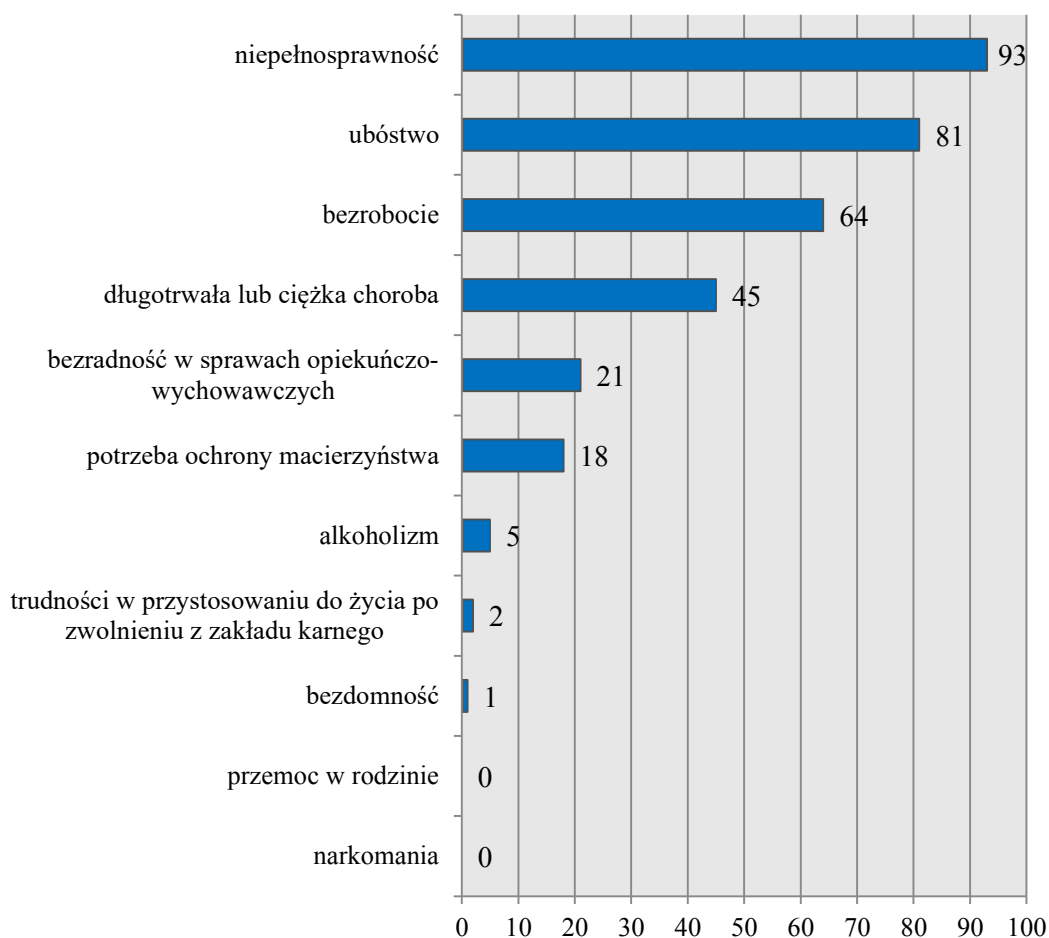
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2016-2019

płeć	2016	2017	2018	2019
kobiety	111	50	45	67
mężczyźni	90	38	39	39
ogółem	201	88	84	106

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Niechlów była niepełnosprawność - z tego powodu pomoc otrzymały 93 rodziny. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajduje się ubóstwo (81 rodzin), natomiast na trzecim – bezrobocie (64 rodziny). Wśród powodów udzielania świadczeń charakteryzujących się znaczną ilością rodzin je otrzymujących, znajduje się także długotrwała lub ciężka choroba (45 rodzin) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (21 rodzin).

Wykres 20. Powody udzielania świadczeń w 2019 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych na przestrzeni lat 2016-2019. W 2018 roku przeprowadzono je z 154 rodzinami, natomiast w 2019 z 135 rodzinami, co oznacza spadek o 12,3%. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni ostatnich czterech lat z roku na rok maleje.

Tabela 11. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2016-2019

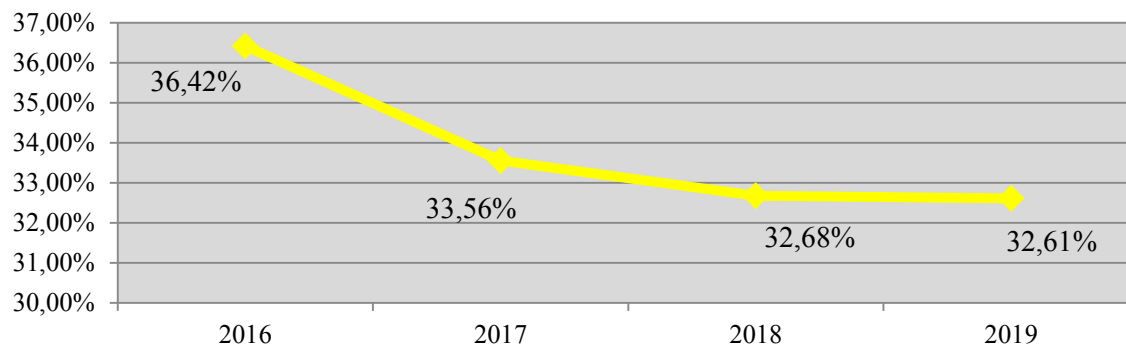
wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba osób ogółem	197	159	154	135
liczba rodzin	194	160	154	135
liczba osób w rodzinach	670	397	355	317

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Wskaźnik pracy socjalnej, czyli stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%, kształtował się w 2019 roku na poziomie 32,61%. Z roku na rok wartość wskaźnika maleje.

Wykres 21. Wskaźnik pracy socjalnej w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

8.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały wszystkie zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Niechlów. Należą do nich:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- placówki oświatowe i świetlice wiejskie,
- ośrodek zdrowia,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,
- Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

III. KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Na podstawie obowiązujących lub opracowywanych programów oraz w wyniku prac zespołów roboczych ds. opracowania Strategii, w odniesieniu do każdej z dziedzin planowania strategicznego przeprowadzono analizy diagnostyczne, w skład których wchodzi:

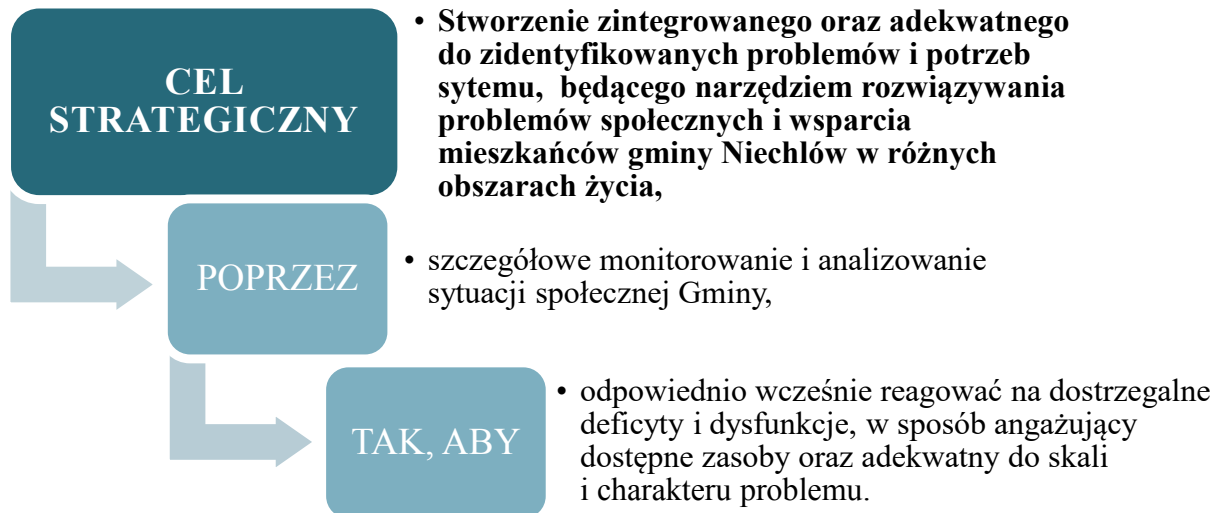
- charakterystyka dziedziny, skali problemu i działań interwencyjnych,
- analiza SWOT¹⁴,
- charakterystyka głównych obszarów problemowych,
- wskazanie najważniejszych obszarów powiązań (korelacje).

Podkreślenia wymaga ostatni wymieniony element analizy diagnostycznej – wskazuje on na komplementarność dziedzin planowania strategicznego, zarówno w zakresie podmiotowym jak i funkcjonalnym. W tym celu określone zostały korelacje, powiązania międzydziedzinowe z uwzględnieniem obszarów funkcjonowania Gminy nie objętych zakresem Strategii (np. mieszkalnictwo, edukacja) oraz działalności instytucji nie prowadzonych przez gminę Niechlów.

W oparciu o wnioski wynikające z diagnoz, sformułowano dla każdej z dziedzin cele operacyjne. Dla każdego z celów operacyjnych zaprezentowana została planowana strategia realizacji celu. Określone zostały podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, źródła finansowania, ramy finansowe oraz wytyczne dla monitorowania realizacji celów.

¹⁴ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

1. DZIEDZINY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

1.1. WSPIERANIE RODZINY

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny, świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
3. pomocy w integracji rodziny,
4. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
5. dążeniu do reintegracji rodziny,
6. pracy z rodziną,
7. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

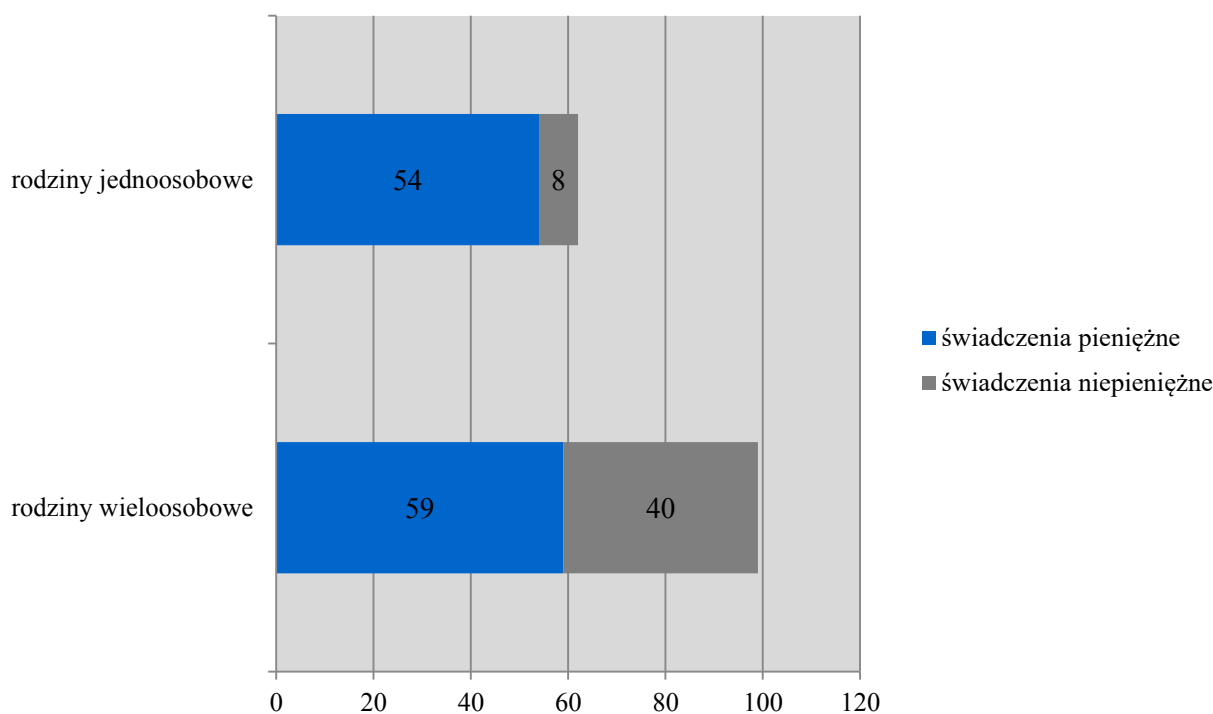

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

W 2019 roku objętych pomocą społeczną były łącznie 173 rodziny. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej wyniosła z kolei 457 osób. Większość stanowią rodziny wieloosobowe, które pobierają zarówno świadczenia pieniężne jak i niepieniężne, na podobnym poziomie. Z kolei rodziny jednoosobowe, głównie korzystają ze świadczeń pieniężnych. Rozkład poszczególnych typów rodzin i pobieranych przez nich świadczeń, prezentuje poniższy wykres.

Wykres 22. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin w 2019 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Najwięcej świadczeń niepieniężnych pobierają rodziny z dwójką dzieci, w liczbie 2 358 świadczeń. Na drugim miejscu odnośnie tego typu świadczeń znajdują się rodziny bez dzieci. Rodziny nieposiadające dzieci dominują również w zakresie pobierania świadczeń pieniężnych. Dane dotyczące typów rodzin i pobieranych przez nich świadczeń, przedstawione są w poniższej tabeli.

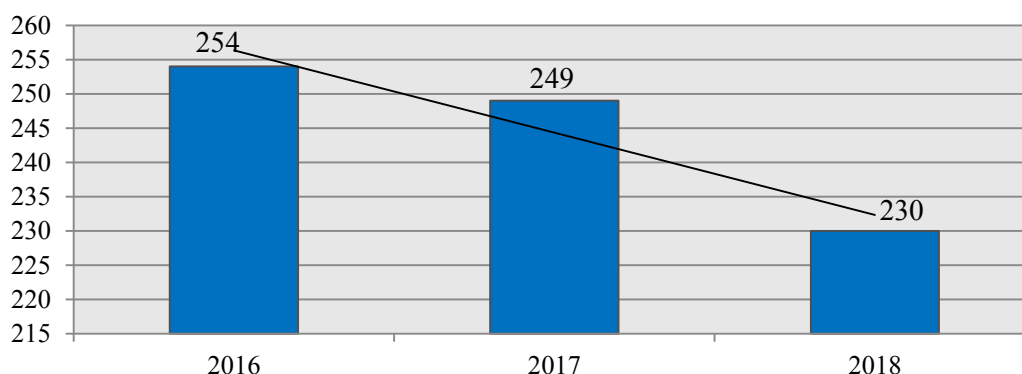
Tabela 12. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w 2019 roku

Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	świadczenia pieniężne	świadczenia niepieniężne	ogółem
bez dzieci	609	1 250	1 859
jedno dziecko	50	583	633
dwoje dzieci	76	2 358	2 434
troje dzieci	49	2 262	2 311
czworo i więcej dzieci	25	2 077	2 102
inne	72	1 609	1 681

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Na poniższym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2016-2018. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2018 roku korzystało średnio 230 rodzin, czyli o 8% rodzin mniej niż w roku 2017 oraz o 9% mniej niż w roku 2016. W latach 2016-2018 dostrzegalna jest tendencja spadkowa jeśli chodzi o średniomiesięczną liczbę rodzin korzystających z tego typu świadczeń.

Wykres 23. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2016-2018

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok

W 2019 roku GOPS w Niechlowie wydał łącznie 568 decyzji ws. świadczeń rodzinnych, w tym 7 odmownych. Ilość świadczeń z tytułu zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami w przedmiotowym roku kształtowała się na poziomie 6 655, w tym 35 świadczeń dotyczących jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. W stosunku do roku 2018 zauważalny jest spadek o 11% w zakresie ilości świadczeń z tytułu zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz o 3% w odniesieniu do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

W 2019 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało 439 rodzin, w 2018 roku – 308 rodzin, natomiast w 2017 roku – 348 rodzin. W stosunku do 2017 roku nastąpił wzrost liczby rodzin, pobierających to świadczenie o 26%.

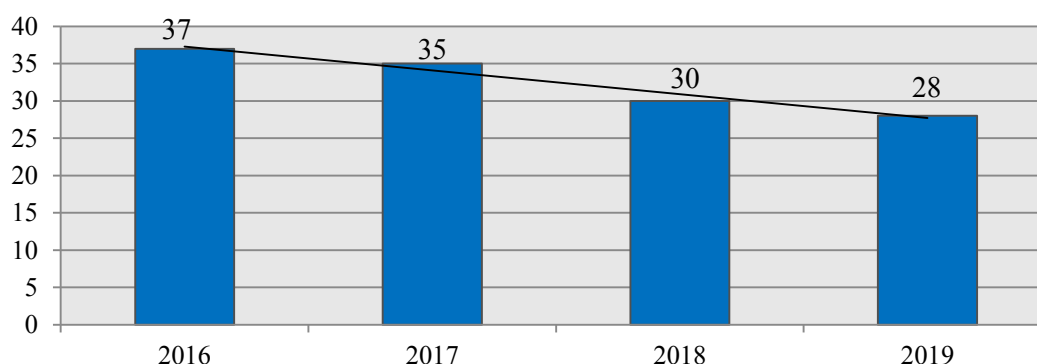
Tabela 13. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin	348	308	439
kwota świadczeń (w złotych)	3 469 148	3 205 315	3 806 923

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W roku 2019 z omawianych świadczeń skorzystało 28 rodzin, co oznacza spadek w stosunku do 2016 roku o 24%. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 24. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2016-2019

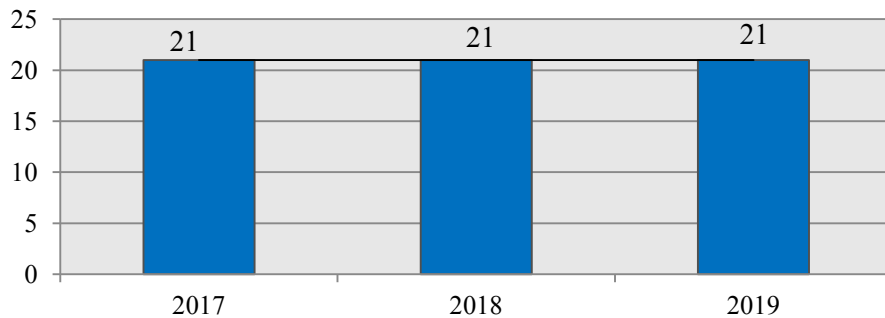

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych utrzymywała się na stałym poziomie. Przez cały ten okres wynosiła ona 21 rodzin.

Wykres 25. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2016-2019

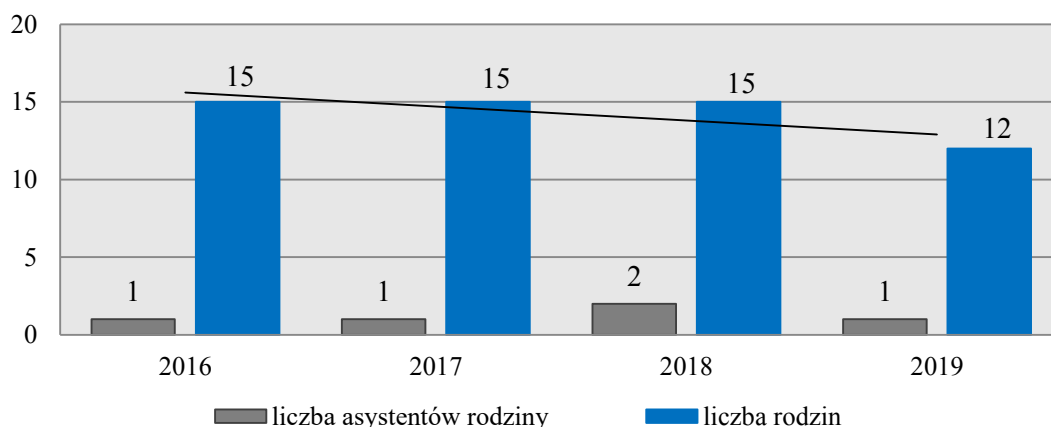

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Niechlów realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020 r. poz. 821.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną, celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W GOPS w Niechlowie zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W ramach realizacji ustawowego zadania asystent rodziny prowadził pracę w 12 rodzinach (z 45 dziećmi, w tym 32 do 18 roku życia) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W przedmiotowym roku w 2 rodzinach nastąpiła poprawa sytuacji.

Wykres 26. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

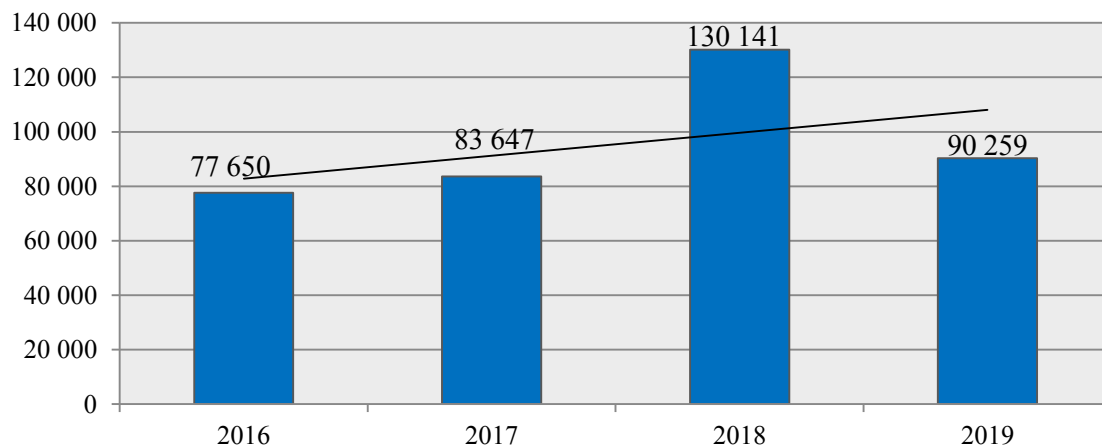
W roku 2019 w gminie Niechlów nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych

(zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w omawianym roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 90 259 zł. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2016-2019 ulegała wahaniom Najwyższy poziom wydatków odnotowany został w 2018 roku.

Wykres 27. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Na podstawie pracy asystenta rodziny w roku 2019 na terenie gminy Niechlów, wyróżnione zostały najczęstsze problemy występujące w rodzinach:

- umieszczenie lub zagrożenie umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej;
- niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- bezrobocie i brak motywacji do podjęcia pracy;
- niezaradność w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
- niezaradność w dysponowaniu posiadanymi środkami finansowymi;
- niezaradność w prowadzeniu spraw urzędowych;
- niewłaściwe wzorce przekazywane dzieciom (zagrożenie demoralizacją);
- problemowe spożywanie alkoholu;
- nierealizowanie obowiązku szkolnego przez dzieci;
- brak konsekwencji i odpowiedzialności za własne decyzje;
- wielodzietność;
- samotne macierzyństwo;

- przemoc w rodzinie.

W ramach wspierania rodziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi służbami takimi jak: szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe oraz placówka służby zdrowia.

Organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży zajmują się między innymi świetlice wiejskie funkcjonujące na terenie Gminy w miejscowościach: Bartodzieje, Bełcz Wielki, Bogucin, Głobice, Karów, Lipowiec, Łękanów, Masełkowice, Miechów, Naratów, Siciny, Szaszorowice, Świerczów, Tarpno, Wągroda, Wioska, Wronów, Żabin oraz Żuchłów.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejszy obszar problemowy w dziedzinie planowania strategicznego:

- niewydolność wychowawcza wśród rodzin zamieszkujących gminę Niechlów.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązanymi z dziedziną „Wspieranie rodziny” są:

- **edukacja** (w szczególności w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych uczniów oraz wsparcia rodziców w edukowaniu ich dzieci i młodzieży);
- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** (jednym z kluczowych czynników zwiększających ryzyko wystąpienia trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych przez rodziny jest problem związany z bezrobociem);
- **wsparcie osób niepełnosprawnych** (szczególną uwagę należy zwrócić na rodziny z dziećmi z niepełnosprawnością, które spotykają się z wieloma ograniczeniami i trudnościami w codziennym życiu);
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych** (uzależnienie jednego z członków rodziny prowadzi do występowania dysfunkcyjności rodziny i problemów wszystkich ich członków).

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – zapewnienie wsparcia rodzinom z problemami wychowawczymi oraz tym, znajdującym się w niekorzystnej sytuacji materialnej.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny.
2	Funkcjonowanie rodzin wspierających.	Liczba osób objętych pomocą rodziny wspierającej.
3	Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze.
4	Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Liczba rozpowszechnionych informacji na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.
5	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną i niematerialną.
6	Pomoc materialna adresowana do rodzin o najniższych dochodach, w celu zapobiegania umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych z powodów ekonomicznych.	Liczba rodzin o najniższych dochodach, objętych pomocą materialną.
7	Organizowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze wspierania rodziny.	Liczba osób pracujących w obszarze wspierania rodziny objętych szkoleniami.
8	Organizowanie różnego rodzaju działań i aktywności mających na celu integrację rodzin.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin oraz liczba ich uczestników.
9	Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
10	Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego i psychologicznego.	Liczba rodzin objętych wsparciem specjalistycznego poradnictwa.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	Placówki oświatowe, NGO, PCPR.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

CEL OPERACYJNY NR 2 – wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Udzielanie wsparcia i zapewnienie możliwości rozwoju świetlicom wiejskim.	Liczba podjętych działań zorientowanych na wsparcie świetlic wiejskich, liczba zajęć zorganizowanych dla uczestników świetlic.
2	Organizowanie warsztatów/pogadarek profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	Liczba zorganizowanych warsztatów/pogadarek profilaktycznych, liczba ich uczestników.
3	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem.
4	Pozyskiwanie wolontariuszy do udzielania wsparcia w nauce dzieciom i młodzieży oraz organizowania form spędzania wolnego czasu.	Liczba zrekrutowanych wolontariuszy.
5	Rozwój wsparcia psychologiczno-pedagogicznego ukierunkowanego na dzieci i młodzież.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób pracujących w obszarze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego biorących udział w szkoleniach wzmacniających kompetencje zawodowe

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, Placówki oświatowe.	UG, NGO, GOK, KPP.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.2. WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych**

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub*

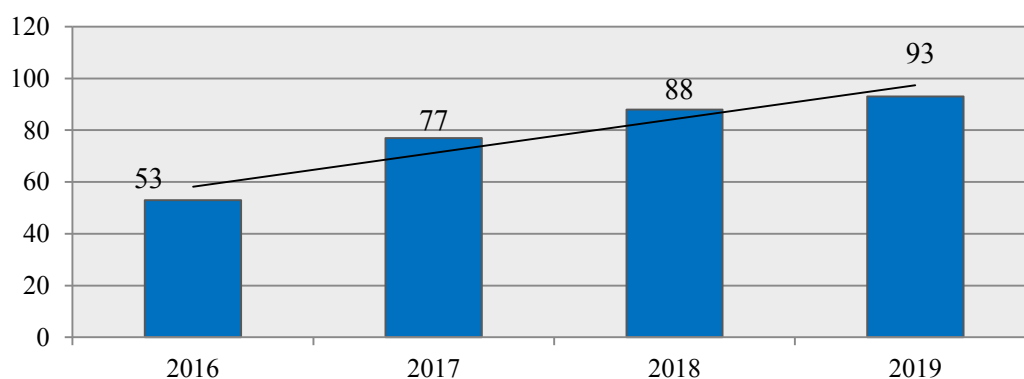

umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej. Osoby niepełnosprawne dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności.

Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby niepełnosprawne tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji. Z powyższych względów w niniejszej Strategii wydzielono obszar zdrowia psychicznego jako osobne zagadnienie.

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 93 rodzin. Warto zwrócić uwagę na to, iż niepełnosprawność jako powód udzielenia pomocy i wsparcia znalazła się na pierwszym miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin otrzymujących pomoc i wsparcie w Gminie w 2019 roku. Na przestrzeni ostatnich lat, liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu systematycznie wzrastała. W stosunku do 2016 nastąpił wzrost o 43%.

Wykres 28. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków okresowych z tytułu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2016-2019. W 2017 roku zasiłek przydzielono 3 osobom na łączną kwotę 3 994 zł, w 2018 roku liczba osób wynosiła 5, a kwota kształtowała się na poziomie 5 665 zł, z kolei w 2019 roku zasiłek przyznano 3 osobom na łączną kwotę 7 350 zł. Na przestrzeni ostatnich czterech lat, liczba osób, którym przyznano zasiłek ulegała wahaniom – w stosunku do 2016 roku nastąpił spadek o 57%.

**Tabela 14. Zasilek okresowy dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat
2016-2019**

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba osób	7	3	5	3
kwota zasiłków (zł)	14 349	3 994	5 665	7 350

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Na przestrzeni lat 2016-2018 liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności nie była stała. W 2016 roku przyznano 1 292 świadczeń, w 2017 roku – 1 288, natomiast w 2018 roku – 1 380. Różnica pomiędzy 2017 rokiem, a 2018 rokiem kształtuje się na poziomie 92 świadczeń, co oznacza wzrost o 7%.

Tabela 15. Zasilek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2016-2018

wyszczególnienie	2016	2017	2018
liczba osób	1 292	1 288	1 380
kwota świadczeń (zł)	197 676,00	197 064,00	218 017,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 i 2018 rok

W 2016 roku przyznano 582 świadczenia dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2017 roku – 635 świadczeń, natomiast w 2018 roku - 636. Oznacza to względnie stały poziom na przestrzeni lat 2017-2018. Natomiast w stosunku do 2016 roku zauważalny jest wzrost o 54 świadczenia, czyli o 9%.

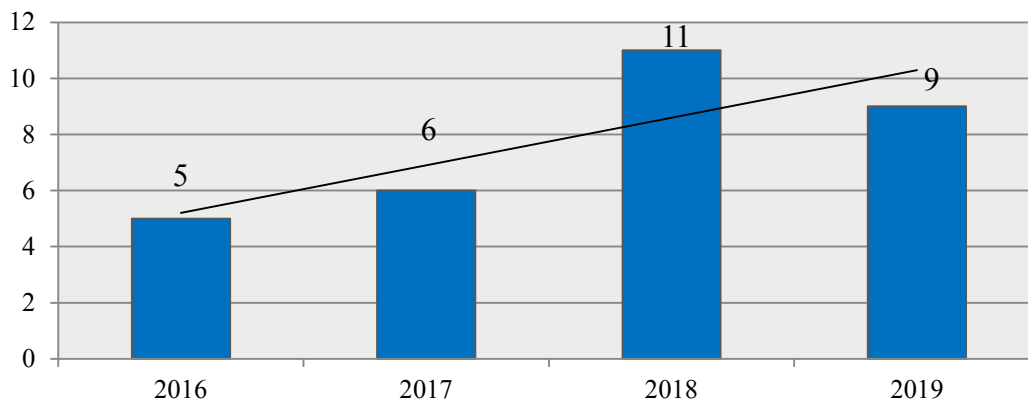
Tabela 16. Zasilek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2016-2018

wyszczególnienie	2016	2017	2018
liczba świadczeń	582	635	636
kwota świadczeń (zł)	89 046,00	97 155,00	100 792,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 i 2018 rok

W 2019 roku z usług opiekuńczych (przysługujących osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób) skorzystało 9 osób. Jest to wyższa wartość w porównaniu do lat 2016-2017, natomiast w stosunku do 2018 roku liczba ta zmalała o 2 osoby.

Wykres 29. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 i Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechłowie za 2019 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- znaczny i pogłębiający się problem niepełnosprawności na terenie Gminy,
- zbyt małe zasoby konstytucjonalne względem pomocy tej kategorii osób,
- istnienie barier utrudniających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, powodujących destabilizację życia społecznego oraz izolację społeczną.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Wsparcie osób niepełnosprawnych” są:

- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością wynikające z braku umiejętności poruszania się po rynku pracy, niskich kwalifikacji oraz trudności związanych z powrotem na rynek pracy osób po przebytych kryzysach zdrowotnych; działalność w tym zakresie powinna być realizowana we współpracy z PUP.
- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób z orzeczoną niepełnosprawnością. W związku z tym istnieje powiązanie skali i rodzaju zadań kierowanych do seniorów mających różne rodzaje niepełnosprawności, które będą wspierać ich zdrowe funkcjonowanie.

- **ubóstwo** – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niepełnosprawnych oraz ograniczonej możliwości pozyskiwania nowych dochodów.
- **zdrowie** – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym rehabilitacji oraz dostępności do świadczeń, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych, poprzez zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Stworzenie warunków do integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych lub turystycznych.	Liczba zorganizowanych integracyjnych przedsięwzięć o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym lub turystycznym dla osób niepełnosprawnych.
2	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych.
3	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą materialną i niematerialną.
4	Udzielenie pomocy materialnej na zakup sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego.	Liczba osób którym została przyznana pomoc materialna.
5	Rozwój kompetencji zawodowych pracowników zajmujących się obsługą i wsparciem osób niepełnosprawnych, w tym pracowników Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechłowie.	Liczba osób biorących udział w warsztatach, szkoleniach wzmacniających kompetencje zawodowe.
6	Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
7	Pozyskiwanie środków unijnych na aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.	Liczba uzyskanych środków.
8	Udzielanie wsparcia opiekunom nieformalnym osób niepełnosprawnych, w postaci usług odciążających.	Liczba opiekunów nieformalnych, które skorzystały z usług odciążających.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	PCPR, placówki zdrowia, NGO, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa, PFRON, środki europejskie.

CEL OPERACYJNY NR 2 – umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym i wyrównywanie szans na płaszczyźnie zawodowej, ekonomicznej i życia codziennego.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Stworzenie warunków do integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych lub turystycznych.	Liczba zorganizowanych integracyjnych przedsięwzięć o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym lub turystycznym dla osób niepełnosprawnych.
2	Wspieranie osób niepełnosprawnych w likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania.	Liczba działań mających na celu wsparcie osób niepełnosprawnych w likwidacji barier.
3	Dostosowanie strony internetowej GOPS i innych placówek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	Liczba modyfikacji wprowadzonych w zakresie dostosowania stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
4	Dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Liczba działań zmierzających do dostosowania infrastruktury gminnej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
5	Zainicjowanie utworzenia na terenie Gminy warsztatu terapii zajęciowej.	Liczba uczestników zajęć warsztatu terapii zajęciowej.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	PCPR, placówki zdrowia, NGO, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa, PFRON, środki europejskie.

1.3. ZDROWIE PSYCHICZNE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁵.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

W ciągu ostatnich czterech lat, żaden mieszkaniec gminy Niechlów nie skorzystał ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Osoby borykające się z problemami zdrowia psychicznego mogą udać się do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Górze. W momencie wystąpienia kryzysu psychicznego można zgłosić się również do poradni zdrowia psychicznego, funkcjonującej przy NZOZ w Niechlowie.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, nie można stwierdzić istnienia problemu związanego z nieprawidłowościami w zakresie zdrowia psychicznego, jednakże zalecane jest podejmowanie działań profilaktycznych i prewencyjnych w zakresie:

- zapobiegania marginalizacji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin;
- ukształtowania pozytywnych postaw w społeczności lokalnej wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

¹⁵ www.psychiatriapolska.pl

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „zdrowie psychiczne” są:

- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby nie będące w pełni sił psychicznych powinny być przewyżczone we współpracy ze specjalistami z zakresu psychoterapii i szeroko rozumianego zdrowia psychicznego;
- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób osamotnionych, pozbawionych jakichkolwiek aktywności społecznych czy kontaktów towarzyskich. Poczucie osamotnienia i bezużyteczności pozostaje w ścisłym związku z percepcją swojej osoby, poczuciem własnej wartości, a co za tym idzie – ze stanem zdrowia psychicznego;
- **ubóstwo** – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno–rentowych osób niezdolnych do pracy z powodu chorób/zaburzeń na tle psychicznym. Długotrwałe ubóstwo powstrzymuje człowieka przed realizacją celów, stawia go w sytuacji bez wyjścia, potrafi również skutecznie sparaliżować funkcjonowanie rodziny, jako podstawowej komórki społecznej;
- **zdrowie** – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym grup samopomocowych, psychoterapii, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;
- **przemoc i uzależnienia** – trwanie w obu tych sytuacjach – zarówno w uzależnieniu lub współuzależnieniu, doznawaniu przemocy lub bycia sprawcą przemocy związane jest z szeregiem negatywnych uczuć oraz bardzo silnym stresem, co bezpośrednio i trwale wpływa na jakość zdrowia psychicznego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – zapobieganie wykluczeniu oraz izolacji osób z zaburzeniami psychicznymi, poprzez podejmowanie działań ukierunkowanych na zwiększenie wśród mieszkańców Gminy wiedzy, świadomości i akceptacji w zakresie chorób psychicznych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.

2	Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego poprzez kampanie profilaktyczne, wykłady, spotkania ze specjalistami.	Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych na temat zdrowia psychicznego.
3	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.
4	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5	Przeprowadzenie warsztatów dla uczniów dotyczących systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.	Liczba uczestników warsztatów.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	Placówki zdrowia, NGO, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.4. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniającą trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Jako trzeci wskaźnik choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁶. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni.

¹⁶ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niechlowie wynikają między innymi z przyjętego Uchwałą Nr XVIII/121/2019 Rady Gminy Niechlów z dnia 28 listopada 2019 roku *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok*.

Do zadań mających zostać realizowane w 2020 roku przez GKRPA zawartych w Programie przede wszystkim należą:

- zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego¹⁷.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie gminy Niechlów mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnienia.

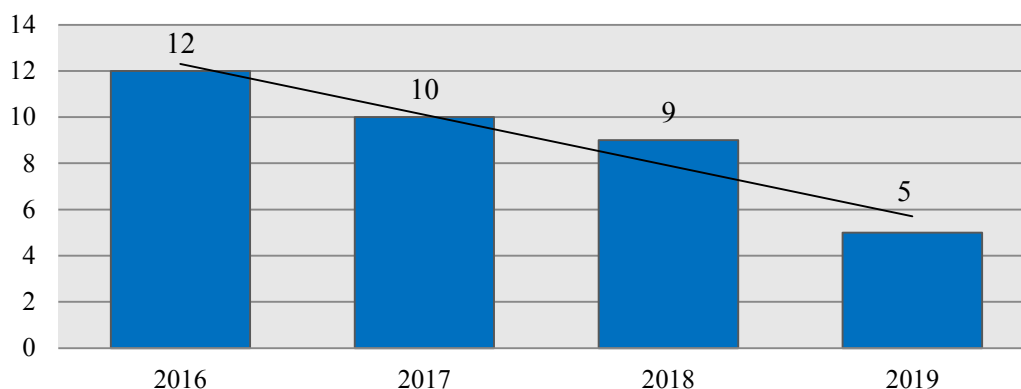
¹⁷ *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok* (Uchwała Nr XVIII/121/2019 Rady Gminy Niechlów z dnia 28 listopada 2019 roku)

W 2019 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 5 rodzin. Alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia w omawianym roku znajdował się na dziewiątym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących z tego powodu pomoc. Możemy zauważyć, że na przestrzeni lat 2016-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu ulegała systematycznemu spadkowi, co ma związek ze zmniejszaniem się ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy GOPS. Na przestrzeni ostatnich lat żadna z rodzin na terenie Gminy nie korzystała z pomocy i wsparcia z powodu narkomanii.

Wykres 30. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2016-2019

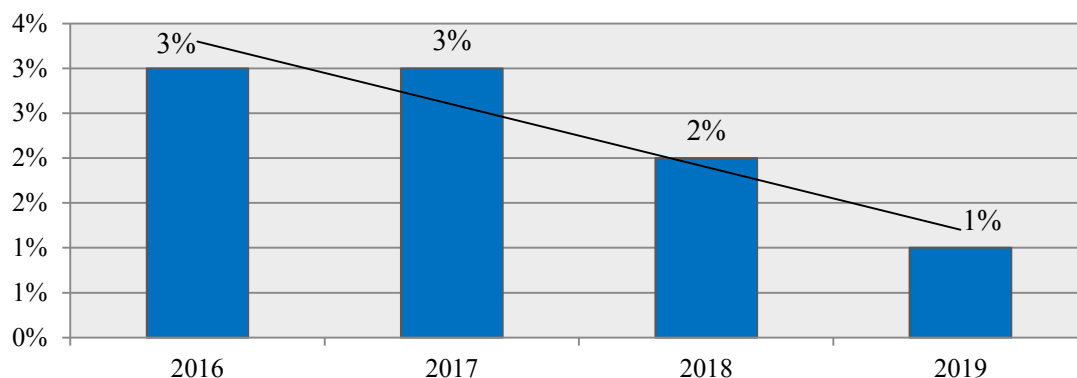
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku z powodu uzależnienia od alkoholu pomoc i wsparcie otrzymał 1% rodzin, spośród wszystkich rodzin otrzymujących pomoc i wsparcie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Na przestrzeni ostatnich lat dostrzegalna jest pozytywna - malejąca

tendencja - w zakresie udziału rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS.

Wykres 31. Udział rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy i wsparcia na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niechlowie, w ramach przysługujących jej uprawnień, działania.

Według stanu na koniec 2019 roku Komisja liczyła 5 członków. W 2019 roku jej członkowie przeprowadzili rozmowy z 10 osobami uzależnionymi od alkoholu. Jednocześnie w omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 2 osób uzależnionych od alkoholu, natomiast w roku przedmiotowym Komisja nie wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec żadnej osoby. Na przestrzeni ostatnich trzech lat Komisja nie prowadziła rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych. Dane dotyczące działań GKRPA w Niechlowie podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niechlowie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	10	15	10
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	2	0	0

liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	0	0	2
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

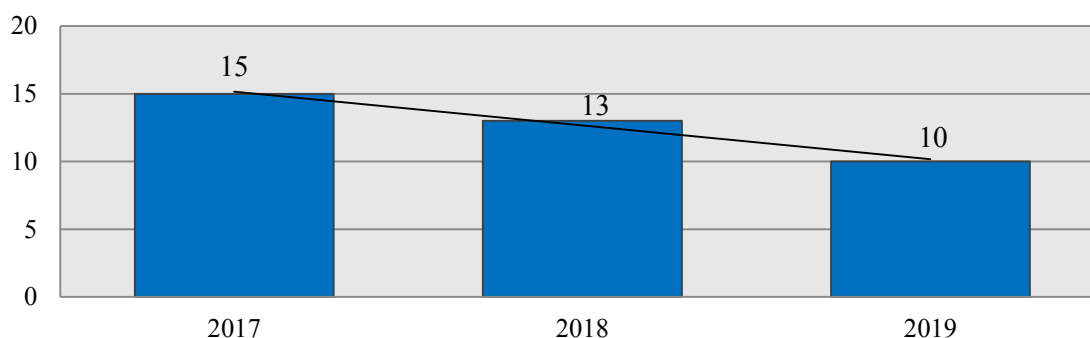
Mieszkańcy Gminy borykający się z problemem uzależnienia mogą skorzystać z porady bądź pomocy podczas dyżuru Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, działającego w biurze GKRPA. Punkt był czynny łącznie 50 godzin miesięcznie. Pomoc i wsparcie uzyskują tam osoby uzależnione, współuzależnione, dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców, osoby doznające przemocy w rodzinie lub stosujące przemoc. Wśród zadań Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego wymienić można:

1. prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia działań ograniczających spożycie alkoholu lub rozpoczęcia leczenia,
2. prowadzenie konsultacji z osobami współuzależnionymi
3. udzielanie informacji o instytucjach udzielających pomocy,
4. prowadzenie konsultacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (osoby otrzymują podstawową wiedzę w tym temacie) oraz wskazywanie zakresu pomocy,
5. dostarczanie zainteresowanym materiałów informacyjnych dotyczących symptomów oraz metod leczenia uzależnień (alkoholowych, nikotynowych, narkotykowych), w postaci broszur, ulotek, czasopism itp.

W 2019 roku w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym udzielono porady 10 osobom z problemem alkoholowym. Na przestrzeni lat 2017-2019 nie udzielono porady dorosłym członkom rodzin osób z problemem alkoholowym (DDA). Dane źródłowe wykazują, że wśród mieszkańców występuje zapotrzebowanie na funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego - na przestrzeni ostatnich lat, liczba osób zgłaszających się po poradę i wsparcie utrzymuje się na względnie stałym poziomie.

Wykres 32. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

Na terenie gminy Niechlów nie funkcjonuje samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (grupa AA), samopomocowa grupa wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym (Al-Anon) oraz grupa wsparcia dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA).

GKRPA zajmuje się również profilaktyką zachowań ryzykownych. W latach 2017-2019 nie zostały przeprowadzone żadne programy rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN. W 2019 roku przeprowadzone zostały natomiast nieustrukturyzowane programy profilaktyczne:

- jednorazowe prelekcje i pogadanki,
- spektakle,
- festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi),
- imprezy sportowe,
- konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne, itp.).

Tabela 18. Liczba uczestników nieustrukturyzowanych programów profilaktycznych w 2019 roku

wyszczególnienie	liczba uczestników
prelekcje/pogadanki	200
spektakle	150
festyny i imprezy plenerowe	600
imprezy sportowe	300
konkursy	90

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2017 i 2018 roku również przeprowadzone zostały nierekomendowane programy profilaktyczne, w których wzięło udział 1 210 uczestników – w 2018 roku oraz 1 567 uczestników – w 2017 roku. W przeciągu ostatnich trzech lat nie zorganizowano żadnych szkoleń i warsztatów dla rodziców, ani nauczycieli.

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W roku 2019 wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Niechlów wyniosła łącznie 1 928 897,17 zł, w tym 1 197 597,99 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 82 876,92 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 648 422,26 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W stosunku do roku poprzedniego, w omawianym roku łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu uległa zwiększeniu.

Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Niechlów alkoholu w latach 2017-2019

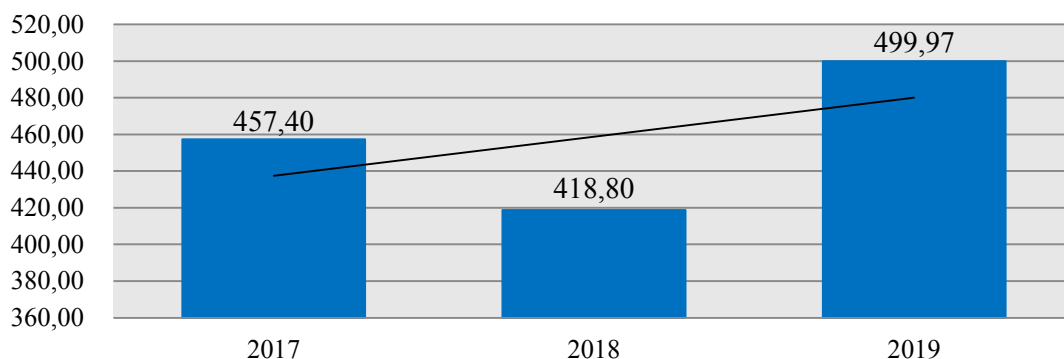

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku wartość sprzedanego alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia kształtowała się na poziomie 499,97 zł. W porównaniu do roku poprzedniego wartość ta wzrosła o 81,17 zł, natomiast w stosunku do roku 2017 wzrosła o 42,57 zł.

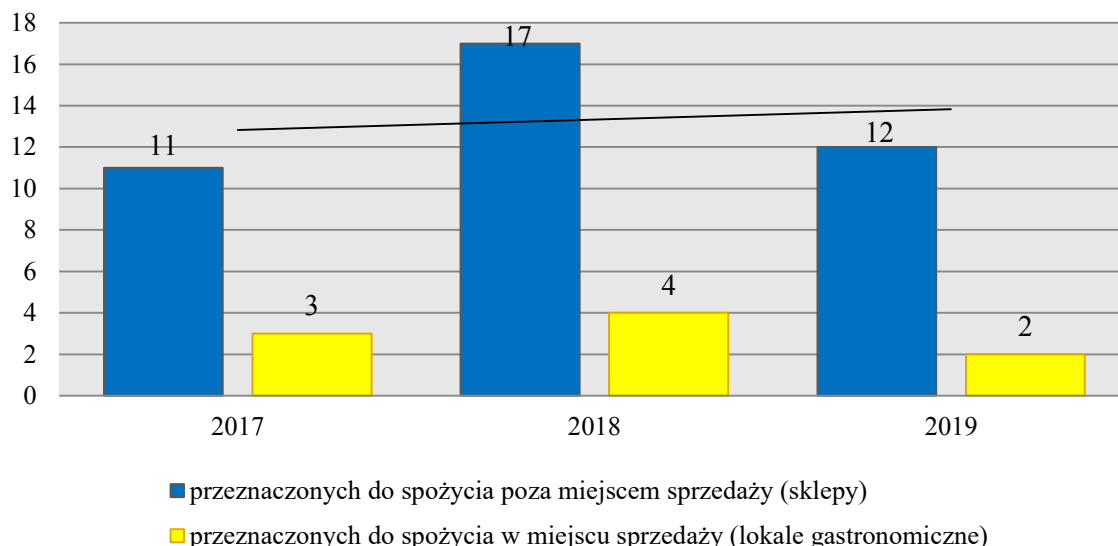
Wykres 33. Wartość sprzedanego na terenie gminy Niechlów alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia w latach 2017-2019 (w złotych)

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku na terenie gminy Niechlów znajdowały się łącznie 14 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 12 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 2 przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba sklepów oraz lokali gastronomicznych prowadzących sprzedaż alkoholu pozostawała na zbliżonym poziomie. Jedynie w roku 2018 odnotowano wysoką liczbę sklepów alkoholowych.

Wykres 34. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Od lipca do września 2019 roku na terenie gminy Niechlów przeprowadzona została diagnoza problemów społecznych, w ramach której badaniem ankietowym objęto:

- 100 dorosłych mieszkańców,
- 208 uczniów,
- 8 sprzedawców pracujących w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Celem przeprowadzonych badań była identyfikacja i analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie Gminy.

Wśród obszarów problemowych związanych z uzależnieniami, których poznanie umożliwiła przeprowadzona diagnoza wyróżnić można:

- stosunkowo wysoki odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol w sposób wskazujący na picie ryzykowne, szkodliwe lub uzależnienie, tj. codziennie – 28%;

- bycie świadkiem prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu przez ponad połowę respondentów;
- bycie świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży przez 14% ankietowanych;
- przekonanie wśród mieszkańców Gminy, że spożycie alkoholu w jej obrębie utrzymuje się na stałym poziomie – 43%, bądź wzrasta – 19%;
- inicjacja alkoholowa części uczniów podczas uroczystości rodzinnych, za przyzwoleniem rodziców – 43% oraz podczas nieobecności rodziców w domu – 29%;
- nastąpienie pierwszej inicjacji alkoholowej ucznia w wyniku poczęstowania go – 85%.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ryzyko poszerzenia się zjawiska problemowego spożywania alkoholu wśród mieszkańców Gminy;
- zbyt duże przyzwolenie rodziców na spożywanie alkoholu przez ich dziecko.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych” są:

- **wspieranie rodziny** – przede wszystkim w kontekście negatywnego wpływu zjawiska uzależnienia na prawidłowe pełnienie ról rodzicielskich, zapewnienie stabilnego środowiska wychowawczego oraz wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodzinę. Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np. żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Zachowanie osób uzależnionych często nacechowane jest przemocą, agresją, zaniedbywaniem podstawowych obowiązków rodzinnych, przyczynia się do destrukcji życia ich rodzin, zaburzeń zdrowia somatycznego i psychicznego oraz stygmatyzacji społecznej. Zagrożeniem są także uszkodzenia rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży pijących alkohol oraz używających środki psychoaktywne,

- **ubóstwo** – małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków, np. na alkohol. Często dochodzi do marnowania wsparcia w ramach pomocy społecznej,
- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – osoby uzależnione na skutek postępującej degradacji psychofizycznej tracą zdolność do efektywnego funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, tracą posiadane miejsca pracy i mają ograniczone zdolności do skutecznego poszukiwania zatrudnienia,
- **przeciwdziałanie przemocy w rodzinie** – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – rozwój systemu wsparcia i pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin, a także wczesne przeciwdziałanie uzależnieniom i ich następstwom.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Kierowanie do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba wniosków skierowanych do sądu.
2	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom z problemem uzależnienia po przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna.
3	Kontynuowanie prowadzenia Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba udzielonych porad dla osób uzależnionych i ich rodzin.
4	Organizowanie na terenie Gminy grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu (AA), dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.	Liczba członków grup samopomocowych funkcjonujących na terenie Gminy.
5	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w obszarze leczenia uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień.

6	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.
7	Monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień w Gminie.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.
8	Kierowanie osób potrzebujących pomocy do wyspecjalizowanych placówek leczenia uzależnień.	Liczba osób skierowanych do wyspecjalizowanych placówek.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, GKRPA.	UG, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, placówki ochrony zdrowia.	Środki własne, środki europejskie, NFZ.

CEL OPERACYJNY NR 2 – podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie problematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i rodziców.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.
2	Kontynuacja realizacji w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.
3	Organizowanie wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym.
4	Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.
5	Wspieranie działalności sportowo-rekreacyjnej oraz świetlic na terenie Gminy.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach sportowo-rekreacyjnych oraz w zajęciach prowadzonych przez świetlice.

6	Zwiększenie dostępności do form pomocy środowiskowej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą środowiskową i socjoterapeutyczną.
7	Organizowanie działań promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.	Liczba uczestników działań promujących zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.
8	Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych.
9	Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców Gminy mających na celu uświadomienie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież, spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, GKRPA, placówki oświatowe.	NGO, UG, GOK.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie, NFZ.

CEL OPERACYJNY NR 3 – wspomaganie działalności podmiotów odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów alkoholowych na terenie Gminy oraz wzmacnianie świadomości mieszkańców na temat konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu i dostępności form pomocy w przypadku wystąpienia problemu uzależnień.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności społecznych mieszkańców Gminy w zakresie czynników chroniących w przeciwdziałaniu uzależnieniom poprzez: szkolenia, wykłady, czy też kampanie profilaktyczne.	Liczba osób uczestniczących w konferencjach i innych formach szkoleniowych.
2	Podnoszenie poziomu wiedzy kadry pomocy społecznej oraz pracowników placówek oświatowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.	Liczba pracowników pomocy społecznej i placówek oświatowych uczestniczących w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

3	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.
4	Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Liczba działań podjętych w celu promowania wśród mieszkańców zdrowego stylu życia.
5	Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych
6	Organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, GKRPA.	NGO, UG, GOK, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

1.5. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* mówi, że: „*przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narażające szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”.

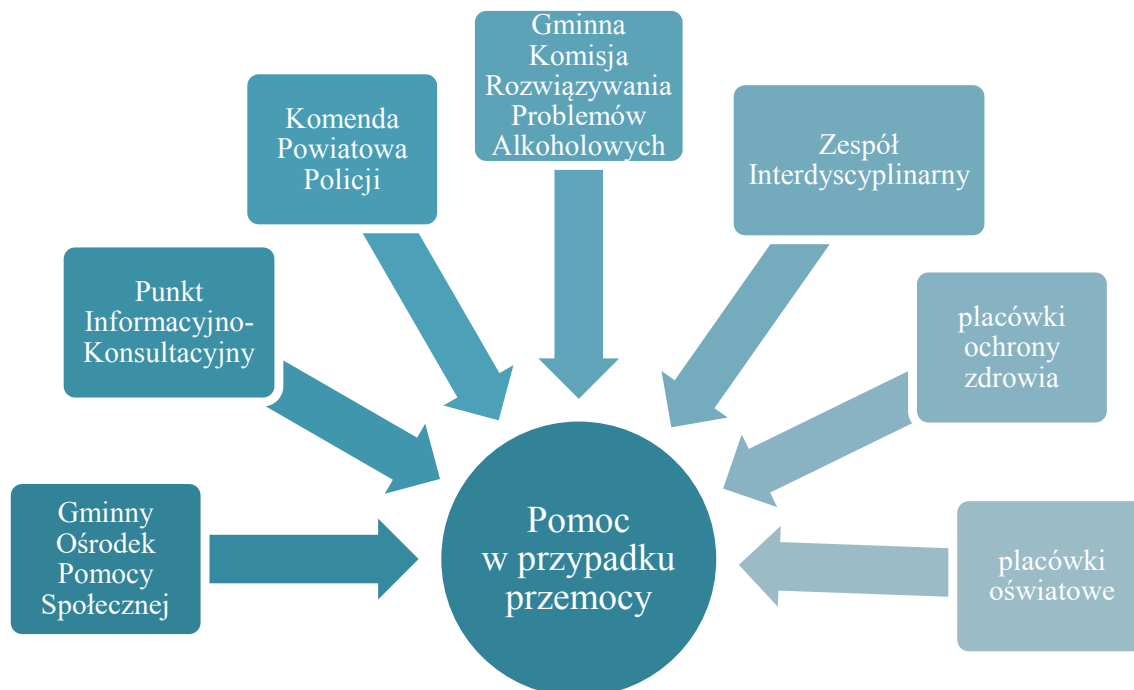
Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Niechlów zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Niechlów Nr 28/2012 z dnia 10 maja 2012 r. z późn. zm. W skład ZI wchodzi:

- kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego,
- przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Górze,
- przedstawiciele gminnych placówek oświatowych – 2 pedagogów,
- pielęgniarka NZOZ Niechlów,
- przedstawiciel Stowarzyszenia „Siedmiu” w Sicinach,
- przedstawiciel Stowarzyszenia „Nasz Niechlów” w Niechlowie,
- pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie,
- kurator Sądu Rejonowego w Głogowie.

Celem działania Zespołu jest *„efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie”*. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Poniżej przedstawione zostały miejsca gdzie na terenie gminy Niechlów, mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie.

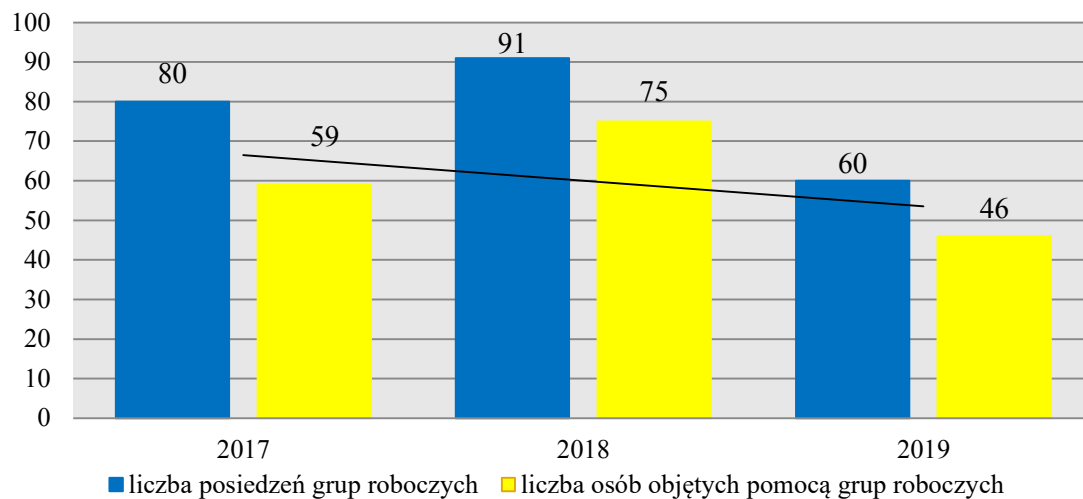

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar tej przemocy zawarte zostały w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020* przyjętym uchwałą Nr XVI/133/2015 z dnia 18 grudnia 2015 roku. Celem głównym Programu jest „*tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie*”. Do celów szczegółowych zawartych w Programie należą:

1. diagnoza i poziom świadomości społecznej w rodzinach gdzie występuje przemoc w rodzinie;
2. podnoszenie wiedzy mieszkańców w środowisku lokalnym na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez działania promocyjne;
3. zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie;
4. podniesienie kwalifikacji pracowników instytucji i organizacji w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny w roku 2019 spotkał się ośmiokrotnie. W omawianym roku odbyło się 60 posiedzeń w ramach grup roboczych powołanych do konkretnych przypadków przemocy w rodzinie. Grupy robocze objęły działalnością 66 osób. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba posiedzeń grup roboczych oraz liczba osób objętych pomocą grup roboczych zmalała.

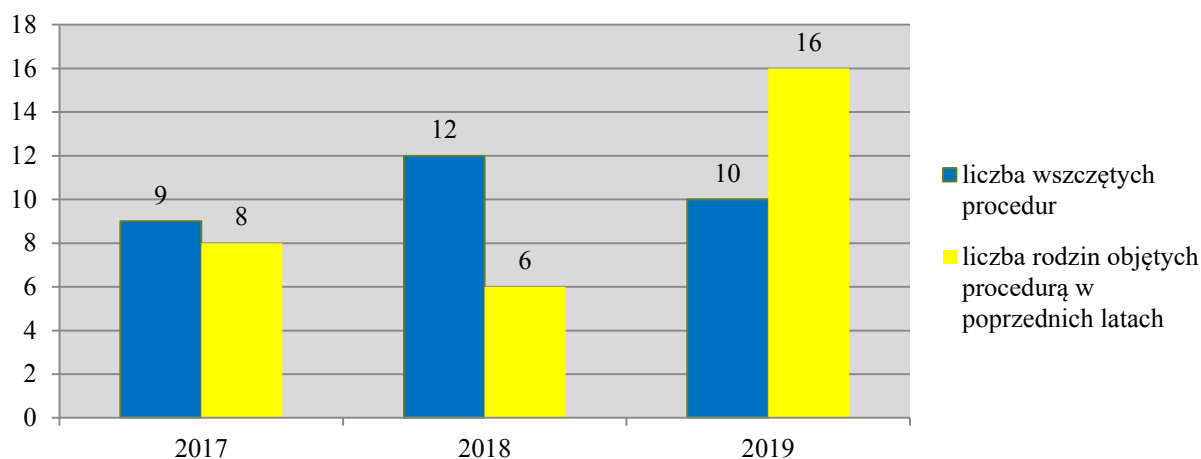
Wykres 35. Dane dotyczące grup roboczych w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego dla Gminy Niechlów za rok 2017, 2018 i 2019

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

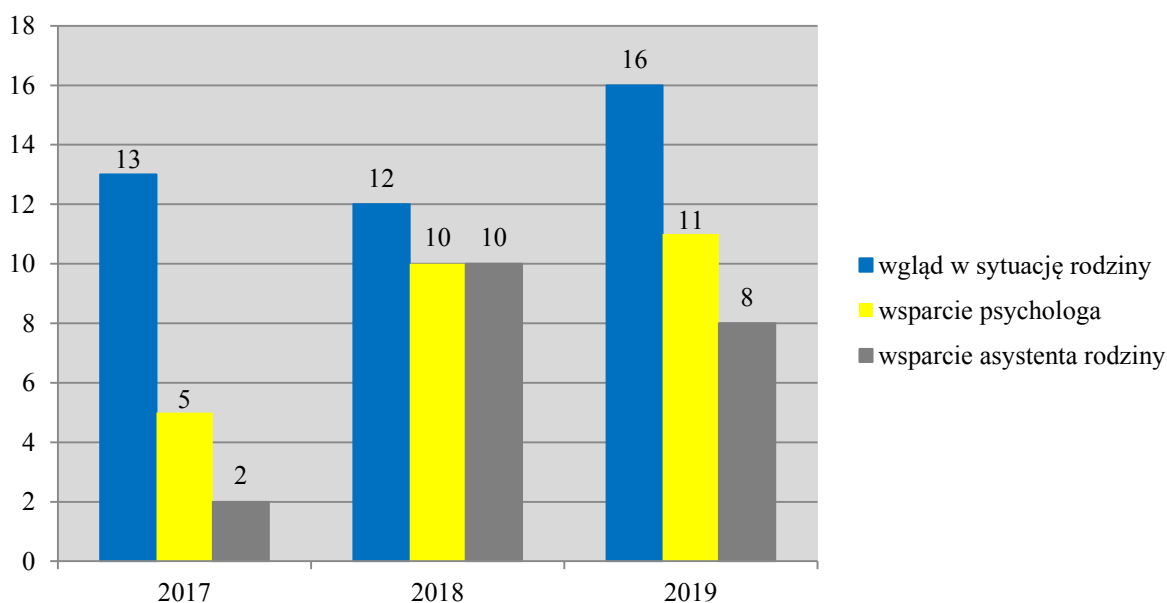
Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” przeprowadzanej w gminie Niechlów w latach 2017-2019 przedstawione zostały na wykresie nr 36. W 2019 roku wszczęto 10 procedur „Niebieskie Karty” co oznacza spadek w porównaniu do roku poprzedniego o 17%. W 2019 roku Zespół Interdyscyplinarny prowadził pracę w 16 rodzinach, w których procedury Niebieskich Kart były wszczęte w latach poprzednich. Oznacza to wzrost o 8 rodzin w stosunku do 2017 roku oraz o 10 rodzin w porównaniu do 2018 roku.

Wykres 36. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego dla Gminy Niechlów za rok 2017, 2018 i 2019

W 2019 roku pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie podejmowali działania w odniesieniu do osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie, tj. osób doświadczających przemocy, stosujących przemoc oraz świadków przemocy w rodzinie. Sytuacja rodzinna 16 osób doświadczających przemocy była monitorowana, 11 osób otrzymało wsparcie psychologa, natomiast 8 osób zostało objętych wsparciem asystenta rodziny. Na podstawie poniższego wykresu można zauważyć, że na przestrzeni lat 2017-2019 wzrosła liczba interwencji skierowanych na osoby doświadczające przemocy w rodzinie.

Wykres 37. Liczba podjętych działań wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego dla Gminy Niechlów za rok 2017, 2018 i 2019

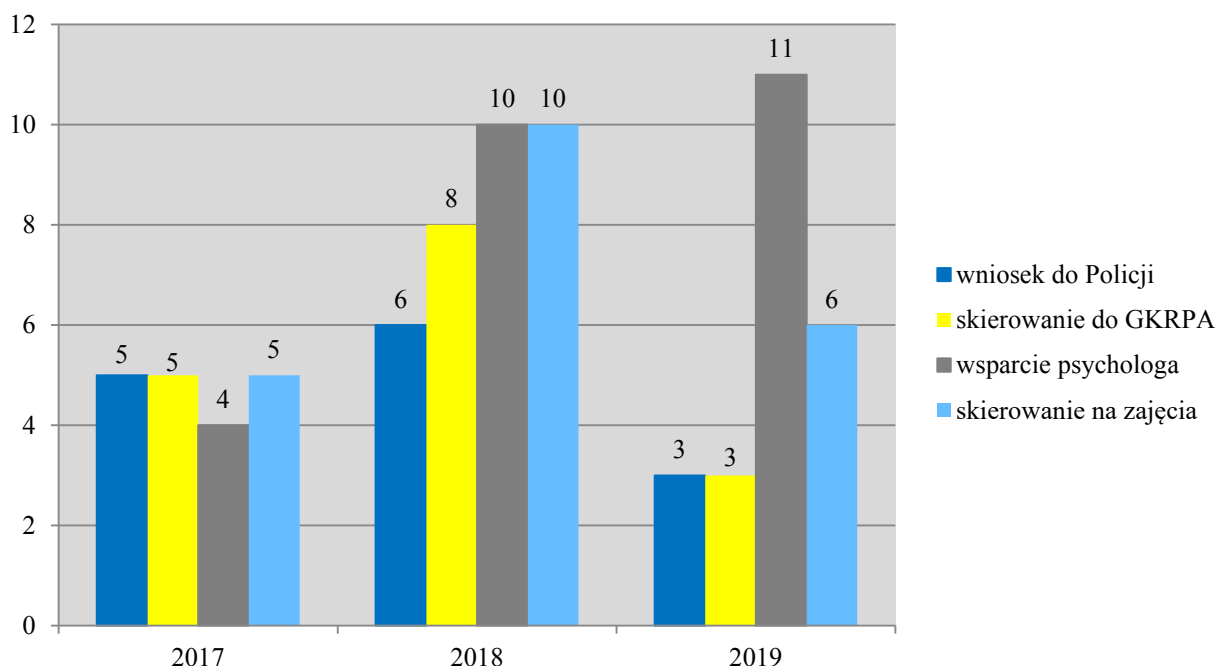

Działania GOPS w Niechlowie w 2019 roku podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, przedstawiały się w sposób następujący:

- wobec 3 osób złożono wnioski do Policji o podjęcie działań w stosunku do sprawcy przemocy,
- 3 osoby skierowano do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania problemów Alkoholowych,
- 11 osób uzyskało wsparcie psychologa,
- 6 osób skierowano do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych w PCPR w Górze.

Wyżej wymienione działania na przestrzeni lat 2017-2019, zostały przedstawione na poniższym wykresie. Na jego podstawie można zauważyć, że w ciągu ostatnich trzech lat wzrosła liczba osób korzystających z pomocy psychologa, w stosunku do 2017 nastąpił wzrost o 175%. Na przestrzeni lat spadła natomiast liczba złożonych wniosków do Policji oraz skierowań do GKRPA.

Wykres 38. Liczba podjętych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie na przestrzeni lat 2017-2019

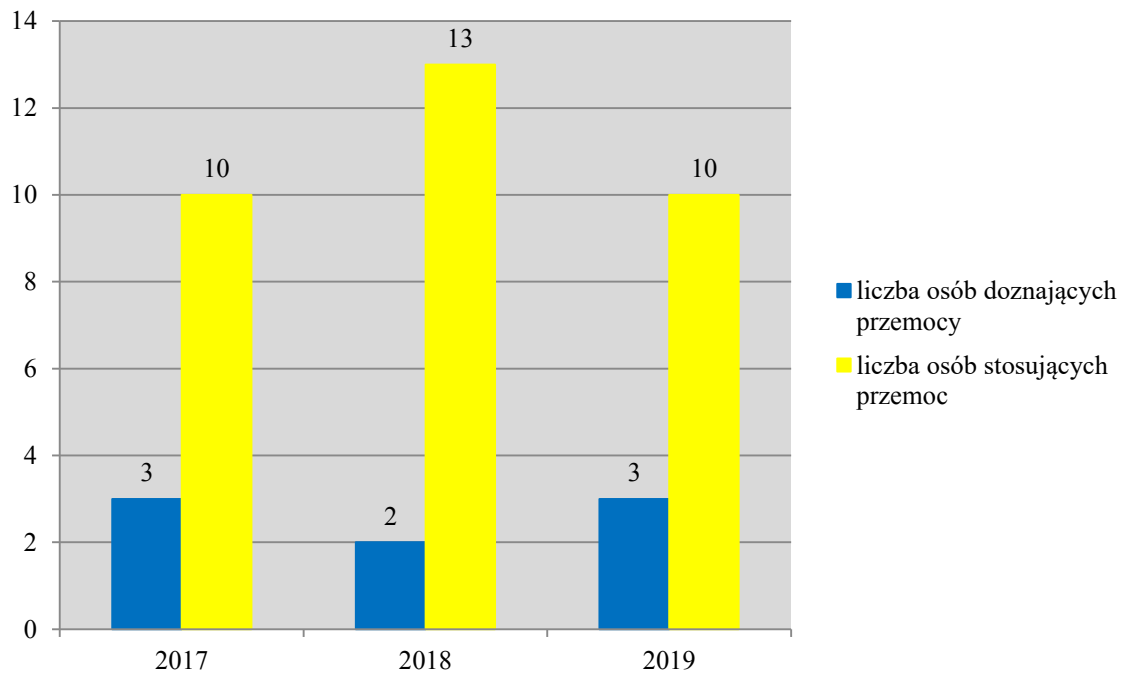

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego dla Gminy Niechlów za rok 2017, 2018 i 2019

Funkcjonujący na terenie Gminy Punkt Informacyjno-Konsultacyjny udzielał również porad w zakresie przemocy w rodzinie. W roku 2019 skorzystały z nich 3 osoby doznające przemocy w rodzinie oraz 10 osób stosujących przemoc. Dokładne dane na ten temat zostały przedstawione na wykresie poniżej.

Wykres 39. Liczba osób doznających oraz stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wśród obszarów problemowych związanych z przemocą w rodzinie, których poznanie umożliwiła przeprowadzona w 2019 roku diagnoza na terenie Gminy wyróżnić można:

- doświadczenie przemocą, które zadeklarowało 29% uczniów, w tym ponad połowa z nich doznała jej ze strony kolegów ze szkoły, natomiast 22% ze strony znajomych;
- 29% uczniów deklarujących występowanie problemu przemocą w ich szkole,
- przyznanie się do stosowania przemocą średnio co piątego ucznia biorącego udział w badaniu;
- znajomość kogoś dotkniętego problemem przemocą w rodzinie deklarowana przez prawie co czwarte dorosłego mieszkańca Gminy;
- doświadczenie przemocą kiedykolwiek w życiu przez 6% dorosłych mieszkańców Gminy.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- występowanie zjawiska przemocy w środowisku szkolnym,
- niski poziom świadomości mieszkańców na temat stosowania przemocy i możliwych form wsparcia w tym zakresie.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z obszarem „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” są:

- **wspieranie rodziny** – działania instytucji zaangażowanych w pracę z rodziną, profilaktyka wystąpienia przemocy poprzez bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego, poradnictwa rodzinnego i terapii, usługi asystenta rodziny, oddziaływań profilaktycznych wpływają wzmacniająco na funkcjonowanie rodziny zmniejszając ryzyko wystąpienia dysfunkcji, w tym zachowań przemocowych w rodzinie, ale pozwalają także podejmować wczesną interwencję i udzielanie stosownej pomocy w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie;
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych** – przede wszystkim poprzez wpływ skuteczności profilaktyki nadużywania alkoholu, a tym samym zapobieganie wystąpieniu czynników osłabiających relacje rodzinne i jednocześnie sprzyjających wystąpieniu przemocy w rodzinie.
- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wzmacnianie pozycji osób starszych poprzez promowanie projektów rozwijających integrację międzypokoleniową, co sprzyja podmiotowemu traktowaniu seniorów w ich otoczeniu, powyższe działania mogą wpłynąć na obniżenie ryzyka wystąpienia negatywnych zachowań wobec seniorów, w tym stosowania przemocy w rodzinie.
- **ubóstwo oraz promocja zatrudnienia** – brak poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, powoduje narastanie napięcia związanego z utratą stałego dochodu przyczyniając się do powstania okoliczności sprzyjających odczuwaniu braku wpływu na otaczającą rzeczywistość, tym samym sprzyjając wystąpieniu zachowań przemocowych w rodzinie.

- **edukacja** – poprzez wpływ działań edukacyjnych z zakresu bezpiecznego życia w rodzinie, kształtowania relacji bez przemocy, a także przekazywanie wiedzy o instytucjach pomagających w sytuacji przemocy w rodzinie kierowanych do dzieci i młodzieży, uczniowie zyskają wiedzę podnosząc świadomość ich praw oraz będą potrafili poszukiwać pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie. Ponadto szkoła powinna pełnić aktywną rolę obserwatora funkcjonowania dziecka oraz instytucji mającej możliwość reakcji w sytuacji przemocy w rodzinie wobec ucznia.
- **ochrona zdrowia** – poprzez udzielanie pomocy medycznej i właściwe reagowanie w sytuacji kontaktu osoby dotkniętej przemocą w rodzinie z instytucjami ochrony zdrowia, w połączeniu z niezwłocznym udzieleniem pomocy przez instytucje realizujące pomoc w formie interwencji kryzysowej zwiększy się skuteczność reagowania wskazanych instytucji w sytuacji przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania i zwalczania przemocy w rodzinie, poprzez rozwój i poszerzenie już istniejących form wsparcia.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Internecie oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.
2	Udzielanie pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”.
3	Organizacja szkoleń dla pracowników ochrony zdrowia oraz placówek oświatowych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.
4	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie schronienia, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc na przykład w postaci interwencji kryzysowej, schronienia, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.

5	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.
6	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym i stosującym przemoc, w postaci konsultacji w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Liczba osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
7	Pomoc w formie grupowych form wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.	Liczba osób dotkniętych przemocą, objętych grupową formą wsparcia.
8	Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych.
9	Monitorowanie sytuacji w szkołach w celu zapobieżenia przemocy wśród dzieci i młodzieży,	Liczba raportów sporządzonych na podstawie monitorowania sytuacji w szkołach w zakresie przemocy rówieśniczej.
10	Zintensyfikowanie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży dotyczących przemocy/agresji – realizacja warsztatów psychoedukacyjnych.	Liczba uczestników warsztatów psychoedukacyjnych w szkole.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, Zespół Interdyscyplinarne.	NGO, GKRPA, UG, KPP, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa.

CEL OPERACYJNY NR 2 – zwiększenie świadomości mieszkańców na temat przemocy, w celu przerwania tzw. „zmowy milczenia” w środowisku rodzinnym i lokalnym oraz motywowanie do reagowania na zachowania przemocowe.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych.
2	Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.

3	Organizowanie lokalnych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Liczba zorganizowanych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie.
4	Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba podjętych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy współpracy międzyinstytucjonalnej.
5	Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach, liczba zorganizowanych warsztatów.
6	Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Liczba zrealizowanych działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, Zespół Interdyscyplinarny.	NGO, GKRPA, UG, KPP, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa.

1.6. AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

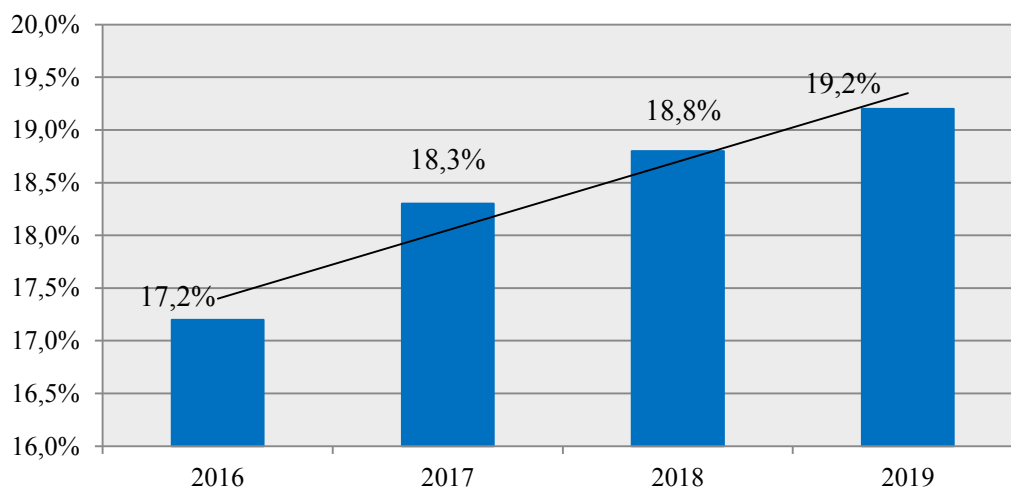
Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma

miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W 2019 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 19,2% wszystkich mieszkańców gminy Niechlów, co oznacza wzrost w stosunku do 2016 roku o 2 pp.

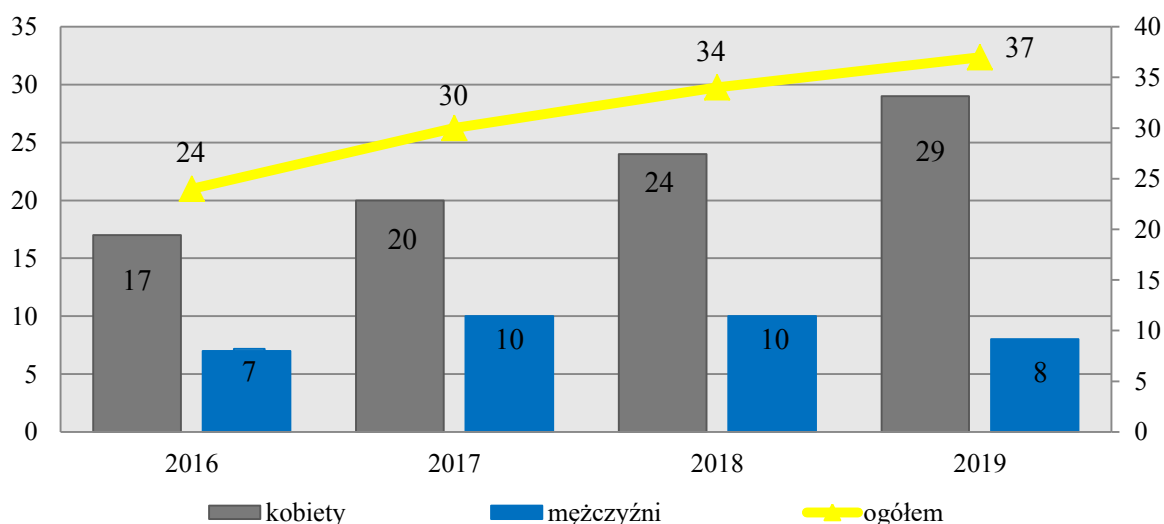
Wykres 40. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2019 roku - 37. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – było ich 29, natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn – 8. W 2019 roku ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z pomocy społecznej w stosunku do lat poprzednich uległa zwiększeniu. W stosunku do 2016 roku nastąpił wzrost o 54%.

Wykres 41. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2016-2019

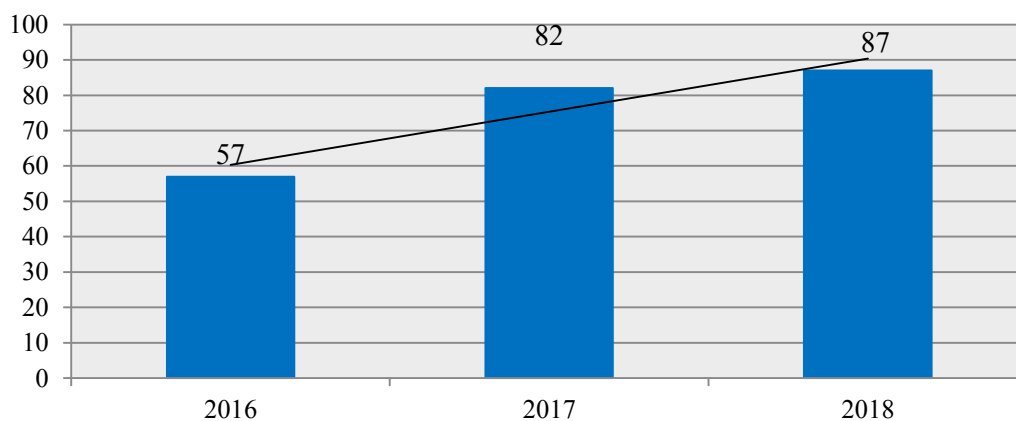

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2018 roku udzielonych zostało 87 świadczeń mieszkańcom Gminy, którzy ukończyli 75 lat. W porównaniu do lat poprzednich dostrzegalny jest wzrost liczby przyznanych świadczeń w tym zakresie – w porównaniu do 2016 roku wzrost kształtuje się na poziomie 153%.

Wykres 42. Zasilki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2016-2018 (liczba świadczeń)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w Domu Pomocy Społecznej pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupełnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo. Pobyt w Niepublicznym Domu Seniora opłacany jest przez samych jego pensjonariuszy ze środków własnych (rent, emerytur, oszczędności, dochodów z innych tytułów), bądź przez rodzinę osoby zamieszkującej. Istnieje również możliwość dofinansowań pobytów z budżetu publicznego, o ile dom nie jest związany umową z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zajmują się tym odpowiednie jednostki administracyjne Pomocy Rodzinie¹⁸.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie w 2019 roku, poniósł odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej 10 mieszkańców, na łączną kwotę 305 930 zł. Szczegółowe dane dotyczące odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019 znajdują się w tabeli poniżej. Z danych statystycznych wynika, że GOPS z roku na rok ponosi odpłatność za pobyt w DPS coraz większej liczby osób.

¹⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn.zm.).

Tabela 19. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych)

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba osób	7	8	10	10
kwota świadczeń (zł)	189 047	207 505	238 723	305 930

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W odpowiedzi na potrzeby osób starszych, na terenie Gminy działa Rada Seniora. Prowadzi ona działalność ukierunkowaną na potrzeby najstarszych mieszkańców Gminy. Rada Seniorów we współpracy z innymi podmiotami organizuje różnego rodzaju akcje i wydarzenia, m.in. spotkania Wigilijne dla osób starszych i samotnych. Dodatkowo na początku 2020 roku powstał pierwszy Klub Seniora, zlokalizowany w Żuchlowie.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ryzyko wykluczenia i izolacji seniorów z życia społecznego,
- systematyczny wzrost liczby osób starszych na terenie Gminy, związany ze zjawiskiem starzejącego się społeczeństwa dotyczącym całego kraju.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Aktywność i integracja seniorów” są:

- **wsparcie osób niepełnosprawnych** – przede wszystkim poprzez związane z wiekiem i starzeniem się organizmu, stopniowe i postępujące ograniczenie pełnej sprawności i samodzielności w codziennym funkcjonowaniu i konieczność zapewnienia adekwatnej pomocy;
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim w kontekście pojawiających się zaburzeń psychicznych typowych dla osób w podeszłym wieku np. zespoły otępienne, demencja itp., wskazane są działania realizowane we współdziałaniu z placówkami ochrony zdrowia w zakresie wymiany informacji o dostępnych formach wsparcia, w szczególności w zakresie dostępnych usług.
- **zdrowie** – osoby starsze w większości są osobami cierpiącymi na różnego rodzaju schorzenia wynikające z ich wieku, a poprzez wspólne działania podmiotów leczniczych oraz pomocy społecznej możliwe jest jak najdłuższe utrzymanie osoby w jej środowisku naturalnym, bez konieczności zapewniania opieki całodobowej.

- **wspieranie rodziny** – osoby starsze są osobami o ogromnym potencjale, posiadają wiedzę i doświadczenie potrzebne osobom młodszym do dobrego funkcjonowania w życiu rodzinnym i zawodowym.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – wspieranie systemu opieki, odpowiadającego potrzebom osób starszych na terenie Gminy.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celów
1	Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej osobom w wieku poprodukcyjnym.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objęta pomocą materialną i niematerialną.
2	Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób starszych.	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi.
3	Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych.	Liczba podjętych w formie wolontariatu działań.
4	Organizowanie szkoleń dla opiekunów osób starszych.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla osób starszych.
5	Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/przeprowadzonych warsztatów.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, UG.	NGO, Klub Seniora, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

CEL STRATEGICZNY NR 2 – aktywizacja seniorów poprzez rozwijanie oferty ukierunkowanej na ich potrzeby oraz zapewnienie sprawnego systemu informacyjnego dotyczącego możliwości wspierania osób starszych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizacja zajęć edukacyjnych, mających na celu rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów (wykłady, spotkania, warsztaty komputerowe).	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach edukacyjnych.
2	Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych o charakterze integrującym dla osób starszych.	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych.

3	Wspieranie miejsc przyjaznych seniorom, w których prowadzone będą różnorodne aktywności.	Liczba przeprowadzonych form aktywności wspierających seniorów, liczba uczestników, liczba dostępnych miejsc.
4	Ułatwianie dostępu do informacji przydatnych dla seniorów (o dostępnych usługach dla osób starszych) poprzez prowadzenie ogólnodostępnych serwisów internetowych, wydawanie informatorów oraz rozpowszechnianie ulotek, broszur.	Ilość udostępnionych dla mieszkańców publikacji i informacji przydatnych dla seniorów.
5	Zacieśnianie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz osób starszych.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób starszych.
6	Edukacja oraz promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród osób starszych.	Liczba uczestników działań edukacyjnych.
7	Diagnostowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
Klub Seniora, GOPS.	UG, NGO, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

CEL OPERACYJNY NR 3 – zwiększenie uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, mające przeciwdziałać ich wykluczeniu oraz kształtowanie pozytywnych postaw mieszkańców Gminy wobec seniorów.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celów
1	Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej poprzez organizowane zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących starzenia się i starości.	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych.
2.	Organizacja wydarzeń dla całej społeczności lokalnej, w celu integracji wszystkich pokoleń.	Liczba zorganizowanych wydarzeń, liczba ich uczestników.
3.	Pozyskiwanie wolontariuszy w celu spędzania czasu z samotnymi osobami starszymi.	Liczba pozyskanych wolontariuszy.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS, Klub Seniora.	NGO, UG.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.7. PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

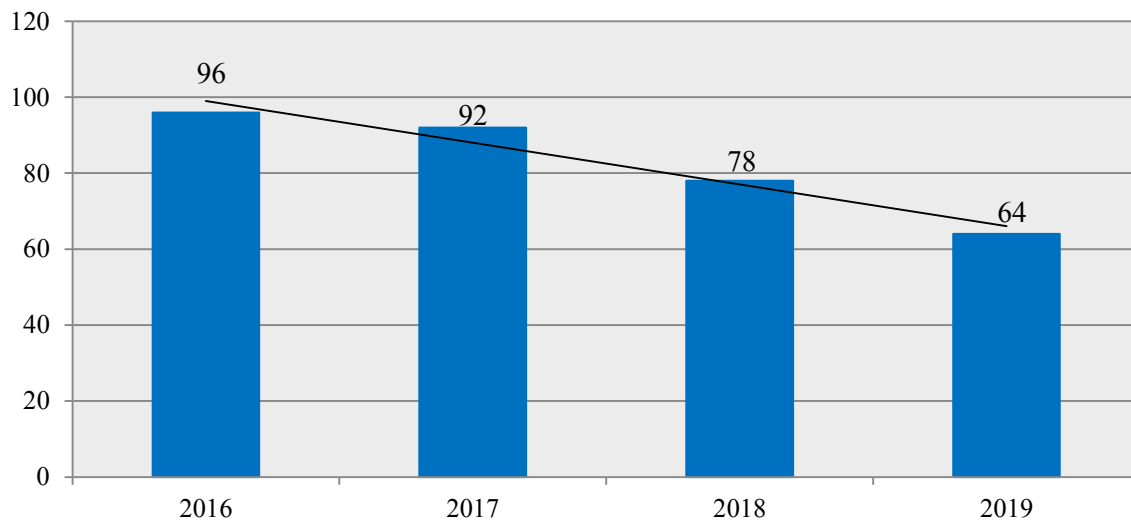
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 64. Na przestrzeni lat 2016-2019 można zauważyć tendencję spadkową liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu. O skali problemu bezrobocia świadczy to, że bezrobocie jako powód udzielenia pomocy i wsparcia, znalazło się na trzecim miejscu pod względem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

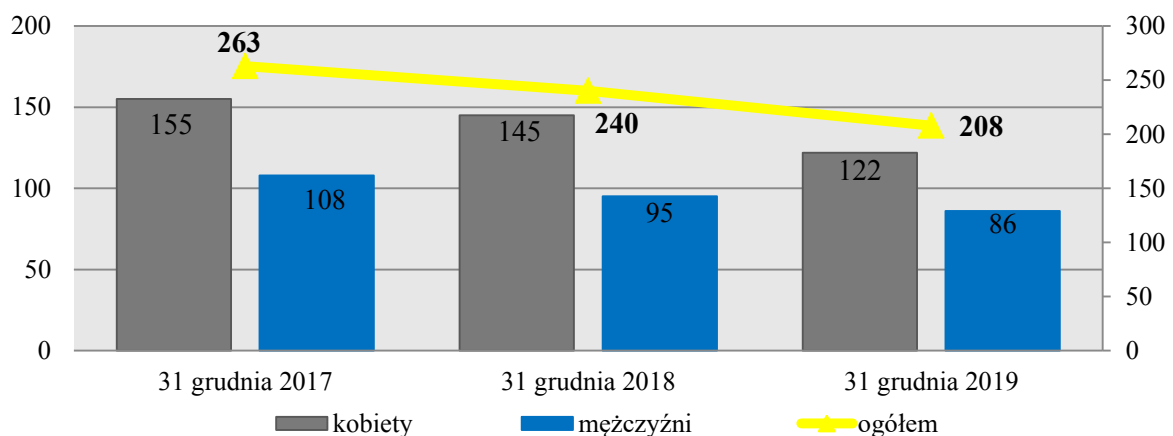
Wykres 43. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok

Na koniec 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Górze zarejestrowanych było łącznie 207 mieszkańców gminy Niechlów. Oznacza to spadek w stosunku do roku poprzedniego o 13%, natomiast w porównaniu do roku 2017 spadek o 21%. Pod względem płci widoczna jest znaczna dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet jest więcej niż mężczyzn (liczba kobiet - 122, liczba mężczyzn – 86).

Wykres 44. Mieszkańcy Gminy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Górze z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Górze

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową możemy zauważyć, że w stosunku do 2017 roku nastąpił spadek zarówno udziału osób do 25 roku życia, jak i mających więcej niż 50 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Spadek ten nie jest jednak znaczny – różnica pomiędzy rokiem 2016, a 2019 dla tych grup osób kształtuje się na poziomie 1 pp. – osoby do 25 roku życia i 5 pp. –

osoby powyżej 50 roku życia. W roku 2018 zauważyć można gwałtowny wzrost odsetka zarejestrowanych w PUP osób do 25 roku życia, z kolei w roku przedmiotowym nastąpił spadek o 6 pp.

Tabela 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Niechlów w latach 2017-2019 z podziałem na wiek

kategoria wiekowa	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	263	100	240	100	208	100
do 25 roku życia	36	14	45	19	28	13
powyżej 50 roku życia	68	26	52	22	44	21

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Górze

W poniższej tabeli przedstawiona została liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Górze zamieszkujących gminę Niechlów z podziałem na wybrane kategorie – osoby z prawem do zasiłku oraz zwolnione z zakładu pracy. Na przestrzeni ostatnich lat obserwowane jest utrzymywanie się na względnie stałym poziomie udziału osób z prawem do zasiłku, w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, z kolei liczba osób zwolnionych z zakładu pracy z roku na rok maleje o 1 pp.

Tabela 21. Liczba zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy Niechlów z prawem do zasiłku oraz zwolnionych z zakładu pracy w latach 2017-2019

wyszczególnienie	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	263	100	240	100	208	100
z prawem do zasiłku	48	18	36	15	34	16
zwolnieni z zakładu pracy	8	3	5	2	3	1

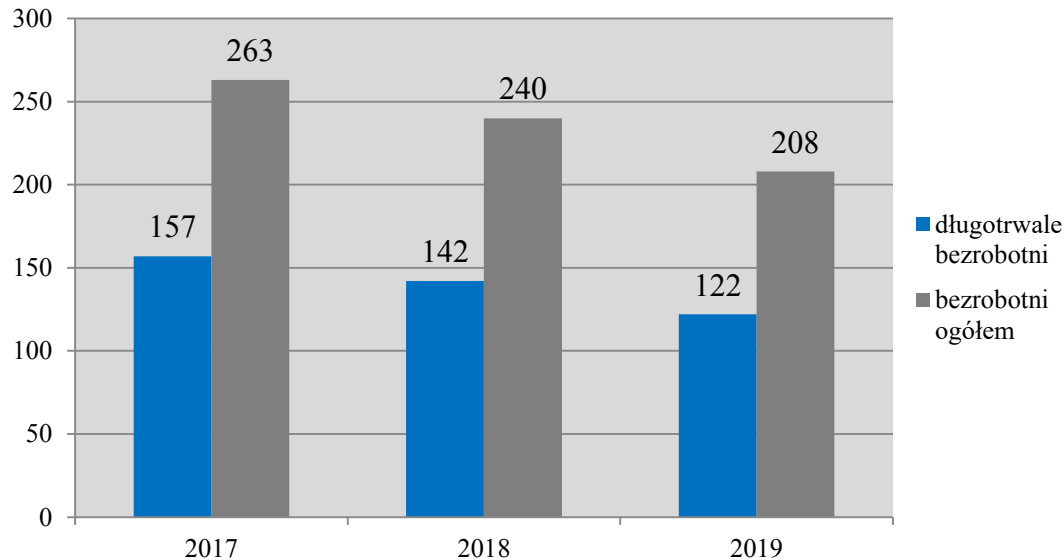
Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Górze

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne, ponieważ świadczy albo o braku chęci podjęcia pracy albo o braku możliwości podjęcia zatrudnienia. Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Górze, pod koniec 2019 roku osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy stanowiły 59%, spośród wszystkich bezrobotnych mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2017-2019 udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie wszystkich mieszkańców Gminy zarejestrowanych w PUP kształtuje się na względnie stałym poziomie (w 2017 roku osoby te stanowiły 60% ogółu, natomiast w 2018 roku – 59%). Szczegółowe

dane dotyczące liczby zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy pozostających bez pracy oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 45. Liczba osób długotrwale bezrobotnych oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców gminy Niechlów na przestrzeni lat 2017-2019

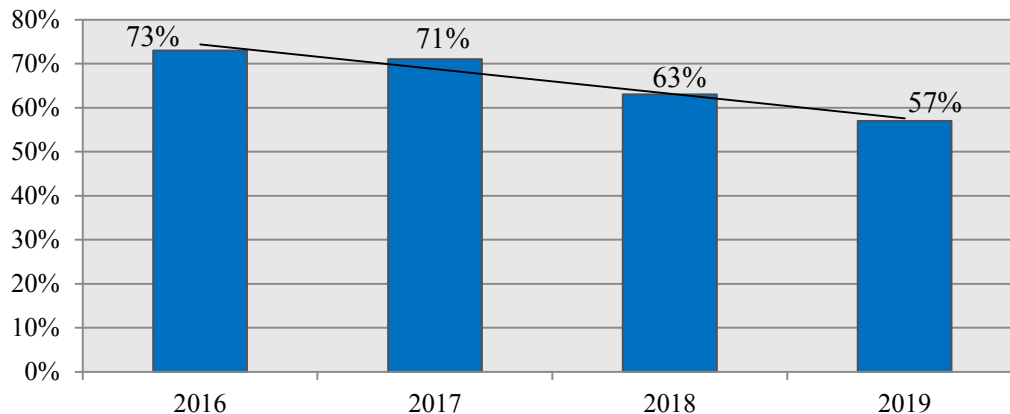
Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Górze

Mieszkańcy gminy Niechlów korzystają z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w kierunku rozwoju zatrudnienia. W 2019 roku osoby korzystały z prac interwencyjnych (7 osób), stażu (2 osoby) oraz szkoleń – (1 osoba).

Dostrzegalna jest pozytywna tendencja jeśli chodzi o zmianę wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W porównaniu do lat poprzednich, w 2019 roku obserwowany jest jego spadek – z 73% w 2016 roku do 57% w 2019 roku. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na to, że wskaźnik ten pomimo spadku od 2016 roku, utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na stosunkowo wysokim poziomie.

Wykres 46. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 rok

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Niechlów wielu z nich wyjeżdża poza miejsce zamieszkania do pracy, do innych gmin. Liczba tych osób wynosi 389. W porównaniu do osób pracujących przyjeżdżających do gminy, których jest 63, jest to dość wysoka liczba. Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wyniosło -326. Dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 22. Dojazdy do pracy na terenie gminy Niechlów

wyszczególnienie	liczba
liczba osób wyjeżdżających do pracy (poza gminę)	389
liczba osób przyjeżdżających do pracy	63
saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy	-326
liczba osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy	0,16

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Gminny Ośrodek Pomocy w Niechlowie od 01.04.2019 roku do 31.08.2019 roku był organizatorem prac społecznie użytecznych. W ramach ww. prac zatrudnionych zostało 5 osób będących długotrwałymi beneficjentami pomocy społecznej. Prace zostały zorganizowane w jednostkach organizacyjnych gminy tj. Zespół Szkół w Niechlowie, Zakład Gospodarki Komunalnej Mieszkaniowej i Wodociągów w Niechlowie oraz w Urzędzie Gminy Niechlów. Praca odbywała się po 10 godzin tygodniowo, 40 godzin miesięcznie. Ośrodek zrealizował również w przedmiotowym roku następujące projekty:

- Projekt „Nowa droga włączenia społecznego i zawodowego” (16 uczestników),
- Projekt „Aktywna droga włączenia” (16 uczestników).

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- stosunkowo wysoki poziom bezrobocia, zwłaszcza wśród kobiet,
- utrzymujący się znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- wysoki odsetek osób bezrobotnych wśród beneficjentów pomocy społecznej,
- ujemne saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu”, są:

- **wspieranie rodziny** – utrata pracy zawodowej jest szczególnie dotkliwa dla osób, które mają na utrzymaniu rodzinę, skutki bezrobocia dotyczą wówczas nie tylko jednostki, ale również najbliższego otoczenia – rodziny, utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstanie atmosfery napięcia i zagrożenia, prowadzącej do lęku, niepewności czy beznadziejności, a ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia poszczególnych potrzeb; opisane sytuacje w sposób szczególny mają wpływ na dzieci w rodzinach;
- **ubóstwo** – brak pracy, a w związku z tym wynagrodzenia, bezpośrednio wpływa na obniżenie poziomu życia i niesamodzielność finansową; podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za powstawanie biedy jest brak pracy, czyli bezrobocie lub bierność zawodowa, brak dochodów z pracy często uniemożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb;
- **wsparcie osób niepełnosprawnych** – przede wszystkim w kontekście ograniczonej liczby ofert pracy skierowanej do osób niepełnosprawnych;
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych** – przede wszystkim w kontekście używania nałogowych schematów rozładowania napięcia wynikającego z doświadczenia problemu bezrobocia;
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim w kontekście występowania bezrobocia jako tzw. czynnika wyzwalającego zaburzenia psychiczne;

- **edukacja** – w kontekście możliwości wykorzystania narzędzi przekwalifikowania, podniesienia kompetencji, kształcenia ustawicznego, zmiany profilu zawodowego jako czynniki zapobiegające utracie pracy oraz mający wpływ na szybki powrót na rynek pracy w sytuacji jej utraty.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – zmniejszenie skali bezrobocia, poprzez zbudowanie spójnego systemu przeciwdziałania zjawisku bezrobocia i aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia.	Liczba zorganizowanych szkoleń oraz liczba osób biorących w nich udział.
2	Objęcie pomocą materialną i niematerialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.	Liczba rodzin dotkniętych problemem bezrobocia objętych pomocą materialną i niematerialną.
3	Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w publicznych placówkach umożliwiającą szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.	Liczba miejsc dostępnych w publicznych placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do 3 lat.
4	Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Liczba podjętych działań informacyjnych.
5	Prowadzenie poradnictwa zawodowego wśród dorosłych mieszkańców Gminy oraz uczniów.	Liczba osób objętych poradnictwem zawodowym.
6	Realizacja warsztatów/szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach.
7	Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	PUP, UG, NGO, placówki oświatowe, pracodawcy i inne instytucje oraz organizacje lokalnego rynku pracy.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

CEL OPERACYJNY NR 2 – aktywizacja i rozwój lokalnego rynku pracy.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Kontynuacja prowadzonych prac interwencyjnych, społecznie użytecznych i robót publicznych jako instrumentu w zatrudnianiu socjalnym.	Liczba zorganizowanych prac interwencyjnych, społecznie użytecznych, liczba zatrudnionych osób.
2	Wspieranie przedsiębiorców chcących rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, poprzez umożliwienie uzyskania wszelkiego rodzaju informacji oraz druków związanych z rozpoczęciem działalności (np. druki NIP, REGON, ZUS).	Liczba przedsiębiorców korzystających z pomocy. Liczba pobranych druków i pozyskanych informacji.
3	Prowadzenie Centrum Przedsiębiorczości i Aktywizacji Zawodowej, w tym Inkubatora Przedsiębiorczości.	Liczba powstałych Centrów Przedsiębiorczości i Aktywizacji Zawodowej.
4	Organizacja szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców oraz pomoc w pozyskiwaniu wsparcia finansowego na rozpoczęcie bądź rozwój prowadzonej działalności gospodarczej.	Liczba osób objętych szkoleniami i poradnictwem.
5	Inicjowanie powstawania spółdzielni socjalnych.	Liczba powstałych spółdzielni socjalnych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
PUP, GOPS.	UG, NGO, placówki oświatowe, pracodawcy i inne instytucje oraz organizacje lokalnego rynku pracy.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

1.8. WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA**Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych**

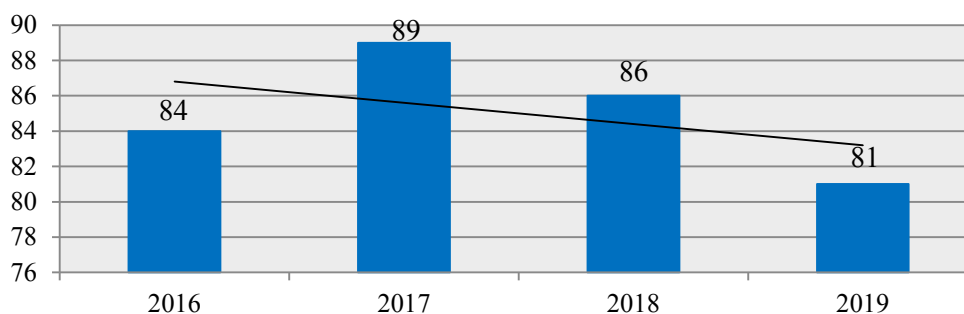
Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2019 roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdował się na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia. Z tego powodu wsparcie otrzymało 81 rodzin.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2016-2019 spadkowi. W 2016 roku z tego powodu z pomocy skorzystały 84 rodziny, w 2017 roku - 89, w 2018 roku – 86, natomiast w 2019 roku – 81. W stosunku do 2016 roku oznacza to spadek o 4%.

Wykres 47. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku zasiłki stałe pobierało 40 osób, tj. o 3% więcej niż w 2018 roku i aż o 18% więcej w stosunku do 2017 roku. W przypadku zasiłków okresowych, w 2019 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 40 – co oznacza spadek o 27% w stosunku do roku 2018 i 38% w stosunku do roku 2017. Zasiłki celowe pobierało natomiast 90 osób i jest to spadek o 15% w porównaniu do roku poprzedniego i o 19% w stosunku do roku 2017.

Na przestrzeni ostatnich lat dostrzegalna jest tendencja spadkowa w zakresie przyznawanych zasiłków okresowych i celowych i jednocześnie wzrost liczby osób, którym przyznawane są zasiłki stałe.

Tabela 23. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2016-2019

rodzaj zasiłku	2016		2017		2018		2019	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	36	189 205	34	186 517	39	204 571	40	233 857
zasiłek okresowy	73	220 951	65	184 888	55	151 190	40	110 654
zasiłek celowy	101	79 500	111	105 900	106	108 220	90	110 200

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Mieszkańcy gminy Niechlów korzystali również z programu finansowego w zakresie dożywiania - „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Strategicznym celem Programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

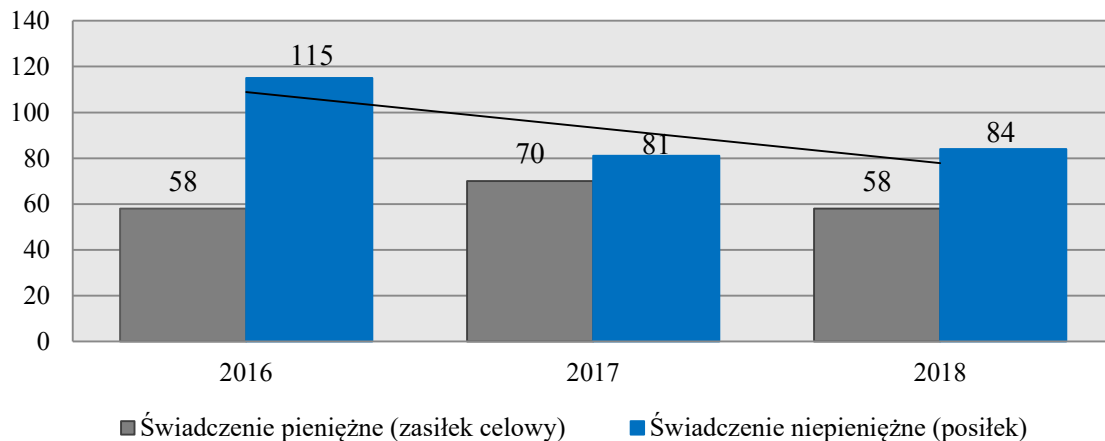
- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych¹⁹.

Wśród osób otrzymujących świadczenie pieniężne w 2018 roku, 58 mieszkańców to osoby, którym to świadczenie przyznano w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W formie świadczenia niepieniężnego pomoc otrzymały w przedmiotowym roku 84 osoby. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba świadczeniobiorców niepieniężnej formy zasiłku znacznie zmalała – w porównaniu do roku 2016 nastąpił spadek aż o 27%. Liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne w stosunku do roku 2017 zmalała o 17%.

¹⁹ www.gov.pl/web/rodzina

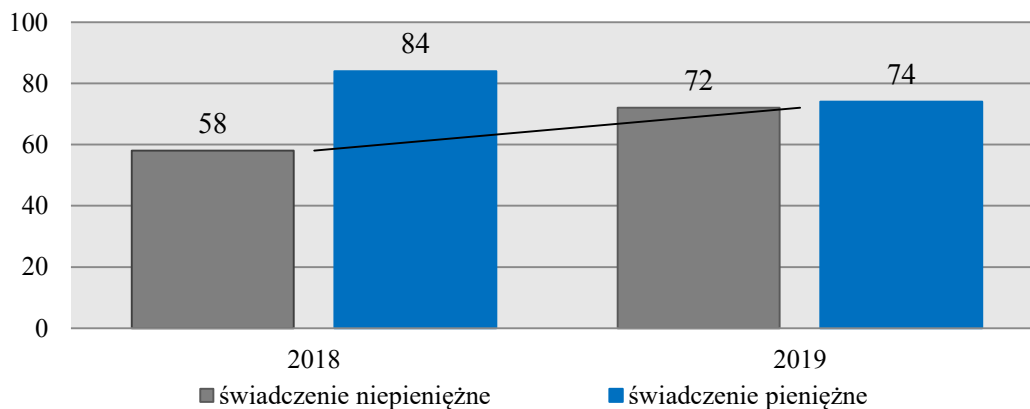
Wykres 48. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 i 2018 rok

15 października 2018 roku ustanowiony został Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W 2019 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 72 osobom, tj. tylko 2 osobom mniej niż w roku poprzednim. Świadczenie niepieniężne w formie posiłku otrzymały 74 osoby, czyli o 21 osób mniej niż w roku 2018.

Wykres 49. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2019

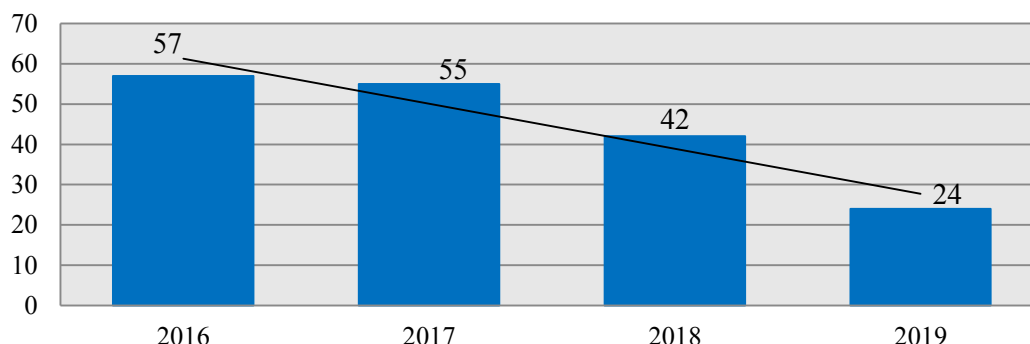
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych z związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2019 roku świadczenie pieniężne w formie dotatków mieszkaniowych otrzymały 24 gospodarstwa domowe. Od roku 2016 obserwuje się tendencję spadkową w zakresie liczby gospodarstw domowych objętych tą formą pomocy,

a w roku 2019 nastąpił gwałtowny spadek liczby gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych, aż o 43% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 50. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym kształtuje się w gminie Niechlów na niższym poziomie, niż ma to miejsce zarówno na terenie całego powiatu jak i województwa. Na wartość barometru ubóstwa w wymiarze finansowym składają się następujące wskaźniki: dochód w gminie przypadający na jednego mieszkańca, liczba osób, którym przyznano świadczenie (pieniężne/niepieniężne) przypadająca na każde 1000 mieszkańców gminy oraz odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej do liczby wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja Gminy jest korzystniejsza. W gminie Niechlów w roku 2018 wynosił on 0,85, natomiast na terenie powiatu 0,22.

Rysunek 6. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w gminie Niechlów, powiecie górowskim oraz województwie dolnośląskim w 2018 roku

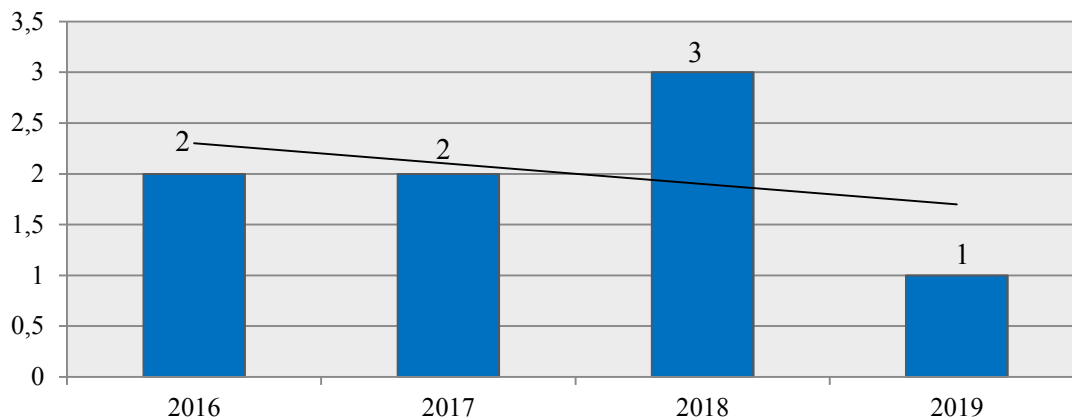
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2019 roku z powodu bezdomności pomoc i wsparcie otrzymała tylko 1 osoba, natomiast w roku poprzednim - 3. Informacje w tym

zakresie na przestrzeni lat 2016-2019 przedstawia poniższy wykres. Dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia z GOPS wskazują na to, że problem bezdomności nie występuje na terenie gminy Niechlów w dużym natężeniu.

Wykres 51. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- funkcjonowanie osób i rodzin w warunkach niewystarczającego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, związane z niedoborem środków finansowych;
- zagrożenie wystąpieniem zjawiska „dziedziczenia ubóstwa”, związanego z ograniczoną aktywnością zawodową i społeczną wśród osób dorosłych.

Korelacje

Problem ubóstwa pozostaje w ścisłej korelacji z innymi problemami społecznymi. Główne obszary korelacji można uznać za determinanty ubóstwa.

- **bezrobocie** – czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej jednostki i rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy, a ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych;
- **niepełnosprawność** – obecność osoby niepełnosprawnej w gospodarstwie domowym znacznie zwiększa ryzyko zagrożenia ubóstwem;
- **wiek** – w Polsce najczęściej ubóstwem ekonomicznym zagrożeni są ludzie młodzi, w tym dzieci jako członkowie rodzin. Niezależnie od niższej niż

w pozostałych przedziałach wiekowych częstotliwości zagrożenia ubóstwem, szczególnie trudna sytuacja dotyczy osób starszych, których możliwości podejmowania aktywnych działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji materialnej są znacznie ograniczone z powodu stanu zdrowia, wieku oraz funkcjonowania w jednoosobowych gospodarstwach domowych;

- **wykształcenie** – ważnym wskaźnikiem warunkującym zagrożenie ubóstwem jest (niskie) wykształcenie, kompetencje zawodowe członków gospodarstwa domowego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – rozwój działań na rzecz ograniczenia ubóstwa i poprawy warunków życia osób i rodzin żyjących w biedzie oraz tworzenie warunków do wychodzenia z bezdomności.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.
2	Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.	Liczba osób objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.
3	Organizacja i dofinansowywanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób z problem ubóstwa.	Liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe i osób biorących w nich udział.
4	Rozpowszechnianie wśród mieszkańców materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemu ubóstwa.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych.

5	Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.	Liczba działań inicjujących współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.
6	Praca socjalna polegająca na aktywizacji i motywowaniu osób bezdomnych do zmiany dotychczasowego trybu życia.	Liczba działań polegających na aktywizacji i motywowaniu osób bezdomnych do zmiany dotychczasowego trybu życia.
7	Przekazywanie osobom bezdomnym informacji w zakresie dostępnych dla nich form pomocy.	Liczba osób bezdomnych, którzy została przekazana informacja w zakresie dostępnych dla nich form pomocy.
8	Wsparcie materialne osób bezdomnych.	Liczba osób bezdomnych, którym udzielone zostało wsparcie.
9	Działania edukacyjno-informacyjne mające na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem bezdomności.	Liczba przeprowadzonych w społeczności lokalnej działań edukacyjno-informacyjnych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	UG, NGO, PUP, placówki oświatowe.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

CEL OPERACYJNY NR 2 – wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem w zakresie pomocy materialnej i niematerialnej oraz zapewnienie im szerokiego dostępu do zróżnicowanej oferty usług pomocowych i integracji społecznej, odpowiednich do niezaspokojonych potrzeb.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób objętych pomocą społeczną w formie świadczeń.
2	Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.

3	Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.
4	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętych problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
GOPS.	NGO, UG.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.9. PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Z danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Górze wynika, że w okresie od 01.01.2019 roku do 31.07.2019 roku na terenie Gminy:

- przeprowadzono 6 interwencji domowych (w tym 5 sprawców pod wpływem alkoholu),
- przeprowadzono 18 interwencji publicznych (w tym 5 sprawców pod wpływem alkoholu),
- sporządzono 6 Niebieskich Kart,
- ujawniono i zatrzymano 26 nietrzeźwych kierowców,
- nie odnotowano żadnych interwencji związanych z zażywaniem narkotyków.

Statystyki dotyczące liczby odnotowanych przestępstw są udostępniane na poziomie powiatu, dlatego też dane dla gminy Niechlów są określone szacunkowo. Według GUS w 2019 roku na terenie Gminy stwierdzone zostały 123 przestępstwa, w tym:

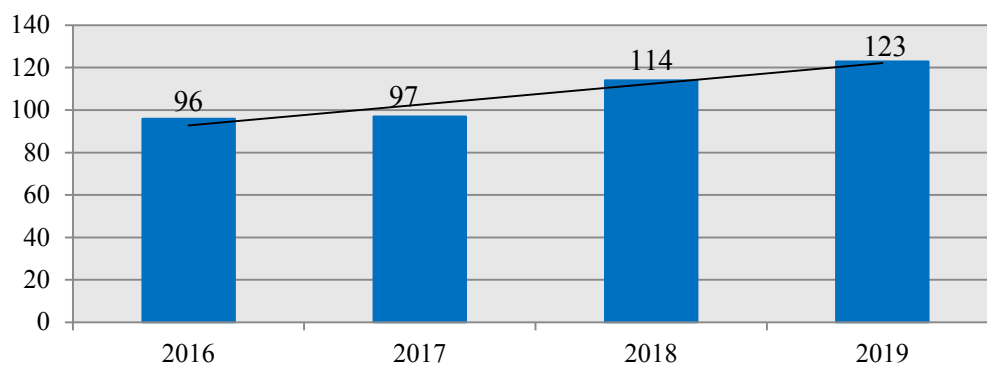
- przestępstwa o charakterze kryminalnym w liczbie 94;
- przestępstwa o charakterze gospodarczym w liczbie 8;
- przestępstwa drogowe w liczbie 13;
- przestępstwa przeciwko mieniu w liczbie 45;

- przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu w liczbie 3.

Na podstawie oszacowanych statystyk utworzonych w oparciu o dane powiatowe można zauważyć wzrost stwierdzonych przestępstw na przestrzeni lat 2016-2019. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

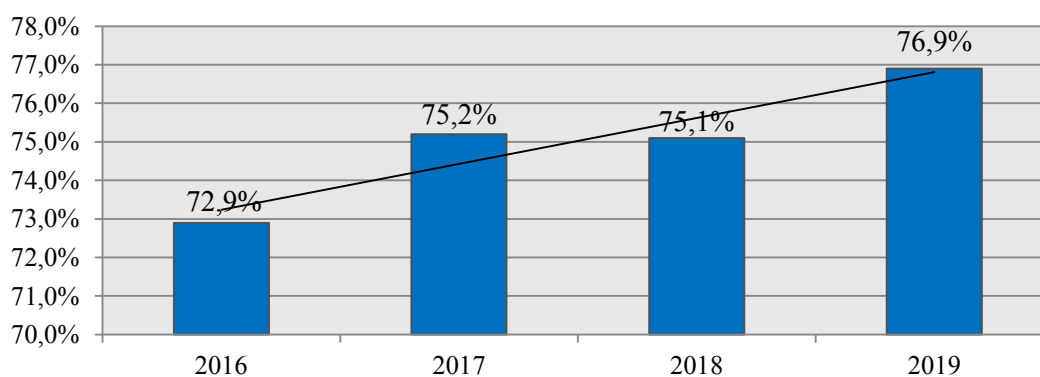
Wykres 52. Liczba wykrytych przestępstw na terenie gminy Niechlów na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Wskaźnik wykrywalności przestępstw w 2019 roku na terenie gminy Niechlów kształtował się na dosyć wysokim poziomie – 76,9%. W stosunku do lat poprzednich jest to wyższa wartość – w porównaniu do 2018 roku nastąpił wzrost wskaźnika o 1,8 pp. (dane szacunkowe).

Wykres 53. Wskaźnik wykrywalności przestępstw kryminalnych na terenie gminy Niechlów w latach 2016-2019

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Komenda Powiatowa Policji w 2019 roku prowadziła oraz kontynuować będzie następujące programy profilaktyczne:

- Wzorowy Senior,
- Policja przeciwko przemocy w rodzinie,
- Świadomy Junior,

- Bezpieczna droga do szkoły,
- Bezpieczne Wakacje,
- Bezpieczna Woda.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wzrost szacunkowej liczby przestępstw stwierdzonych na terenie Gminy,
- większość przestępstw i interwencji związana z problemem alkoholowym, w tym wysoka liczba zatrzymań z powodu kierowania pojazdu pod wpływem alkoholu.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązanymi z obszarem „Przestępczość” są:

- **bezrobocie i ubóstwo** – długotrwałe bezrobocie prowadzić może do obniżenia poczucia własnej sprawczości, z kolei ubóstwo skutkować może przeniesieniem odpowiedzialności za swoje życie i czyny na obecnie panujący ustrój/władze/ konkretne instytucje;
- **wspieranie rodziny** – w zakresie przekazywania pozytywnych norm i wartości życia w bezpiecznym, nie przestępczym społeczeństwie;
- **przemoc** – przemoc ściśle związana jest z pojęciem przestępczości; przemoc w rodzinie, która nie jest zgłaszana, utwierdzać może sprawcę w poczuciu bezkarności;
- **uzależnienia** – zarówno w kontekście handlu nielegalnymi towarami, jak i zwiększeniem dokonywanych przestępstw pod wpływem substancji psychoaktywnych.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 - zwiększenie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, ze szczególnym naciskiem na przestępstwa związane z nadużywaniem alkoholu.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Szeroko rozumiana aktywizacja społeczności lokalnej oraz edukacja mieszkańców na rzecz bezpieczeństwa zarówno w miejscu zamieszkania jak i w miejscach publicznych.	Ilość mieszkańców biorących udział w działaniach edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego.

2	Podnoszenie kompetencji organów działających w obszarze bezpieczeństwa publicznego.	Liczba uczestników warsztatów i szkoleń podnoszących kompetencje.
3	Zwiększenie liczby patroli Policji.	Wzrost wskaźnika wykrywalności włamań i kradzieży.
4	Rozwój monitoringu wizyjnego na terenie Gminy.	Obszar Gminy objęty monitoringiem wizyjnym.
5	Rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa mieszkańców oraz możliwości pomocy.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych.
6	Zwiększenie działań profilaktycznych zorientowanych na bezpieczeństwo na drodze oraz uzależnienia.	Liczba podjętych działań w zakresie profilaktyki oraz bezpieczeństwa na drodze.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UG, KPP.	NGO, GOPS, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

1.10. REWITALIZACJA SPOŁECZNA

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji” - ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2019 r. poz. 202).

Gmina Niechlów realizuje *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Niechlów na lata 2016-2022* zatwierdzony Uchwałą Nr XXI/193/2016 Rady Gminy Niechlów z dnia 28 lipca 2016 roku, stanowiący podstawę do podjęcia działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji to taki, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk natury społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Głównym celem rewitalizacji gminy Niechlów jest: „*Poprawa jakości życia mieszkańców*”

poprzez wzmocnienie potencjału obszaru rewitalizacji, eliminacji niekorzystnych zjawisk społecznych i osiągnięciu zrównoważonego rozwoju całego obszaru Gminy Niechlów”. Do celów operacyjnych, ściśle powiązanych z celem głównym należą:

1. Odnowienie zdegradowanych terenów, budynków i obiektów na obszarze rewitalizacji oraz nadanie im nowych funkcji społecznych, rekreacyjnych, turystycznych i kulturalnych,
2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji,
3. Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez integrację społeczną i zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i poprawę dostępności do usług publicznych²⁰.

Kierunki działań przewidziane do realizacji w ramach celów operacyjnych to:

- zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie kluczowych dla rewitalizacji przestrzeni publicznych,
- rozwój infrastruktury technicznej służącej procesom rewitalizacji,
- poprawa warunków mieszkaniowych i jakości przestrzeni w obrębie budynków mieszkalnych,
- dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- poprawa warunków komunikacyjnych,
- poprawa standardu usług w wyniku modernizacji budynków użyteczności publicznej,
- poprawa dostępności komunikacyjnej do obiektów turystycznych,
- tworzenie nowej jakości kompleksowej oferty turystycznej oraz wsparcie inwestorów bazy turystycznej,
- promocja i tworzenie warunków rozwoju przemysłu,
- rozwój handlu i usług,
- poprawa stanu środowiska poprzez ograniczenie zanieczyszczeń,
- zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru,
- wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy,
- przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej,
- rozwój zasobów ludzkich poprzez edukację i szkolenia,

²⁰ Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Niechlów na lata 2016-2022 (Uchwała Nr XXI/193/2016 Rady Gminy Niechlów z dnia 28 lipca 2016 roku)

- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców obszarów rewitalizowanych i turystów,
- poprawa warunków funkcjonowania usług publicznych,
- zapewnienie spójności przestrzennej dla rewitalizacji przestrzeni publicznych i poprawy ich funkcji,
- poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- wzmacnianie jakości usług publicznych kierowanych do różnych grup odbiorców,
- wspieranie procesów integracji i aktywizacji mieszkańców²¹.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- występowanie negatywnych zjawisk społecznych oraz czynników technicznych wpływających na degradację części Gminy, obejmującej 8 miejscowości: Lipowiec, Bartodzieje, Żabin, Głobice, Szaszorowice, Siciny, Tarpno oraz Bełcz Wielki.

Korelacje

W ramach rewitalizacji społecznej, co istotne w kontekście rozwiązywania problemów społecznych, planuje się prowadzenie szerokiego zakresu działań mających na celu włączanie społeczne i zawodowe osób, rodzin i środowisk znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy oraz rozwój aktywnych form integracji społecznej przy uwzględnieniu wszystkich dziedzin planowania strategicznego.

Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY NR 1 – podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez odnowienie infrastruktury i przestrzeni publicznej, a także nadanie im nowej funkcjonalności, rozwój usług publicznych i pomocowych, wzrost poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także rozwój lokalnego rynku pracy i wzrost aktywizacji gospodarczej.

L.P.	Projekt	Cel projektu
1	Utworzenie Domu Pomocy Społecznej.	Modernizacja zabytkowego obiektu w celu dostosowania go pod użyteczność publiczną.
2	Udostępnienie Kościoła w Sicinach pod cele turystyczne.	Stworzenie nowej atrakcji turystycznej na terenie Gminy; rozwój usług oraz handlu.

²¹ Tamże

3	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych oraz oświetlenia.	Poprawa funkcjonalności i warunków przestrzeni komunikacyjnej.
4	Dostosowanie ruin dawnego probostwa pocysterskiego w Sicinach do celów turystycznych.	Zapewnienie spójności przestrzennej; poszerzenie oferty turystycznej Gminy.
5	Rewitalizacja Pałacu w Szaszorowicach wraz z budową przystani turystycznej.	Zapewnienie funkcjonalności edukacyjnej i turystycznej obiektu oraz przestrzeni wokół.
6	Udostępnienie Kościoła w Żabinie pod cele turystyczne.	Stworzenie nowej atrakcji turystycznej na terenie Gminy; rozwój usług oraz handlu.
7	Remont Szkoły Podstawowej w Sicinach łącznie z dostosowaniem pomieszczeń szkolnych na pomieszczenia oddziału przedszkolnego.	Przeprowadzenie termoizolacji budynku i gruntowny remont najstarszej jego części w celu adaptacji na mieszkanie socjalne.
8	Rewitalizacja przestrzeni na rzeką Odrą w miejscowości Bełcz Wielki oraz budowa przystani dla kajaków i statków wycieczkowych.	Poszerzenie oferty turystycznej Gminy.
9	Remont świetlic wiejskich w Tarpnie, Wiosce, Żabinie i Szaszorowicach.	Poprawa warunków budynków świetlicy oraz zapewnienie w nich ogrzewania.
10	Rewitalizacja historycznego miejsca na terenie miejscowości Siciny.	Upamiętnienie miejsca historycznego wraz z poprawą jego wizerunku.
11	Rewitalizacja placu w Sicinach, przeznaczonego na cele kulturalne i rekreacyjne.	Poprawa wizerunku miejsca w celu zwiększenia jego atrakcyjności rekreacyjnej i kulturalnej.
12	Budowa miejsc przystankowych w pobliżu tras rowerowych, na obszarze objętym rewitalizacją.	Wzmocnienie sektora turystyki rowerowej.
13	Remont boiska gminnego, poprzez renowację murawy i montaż piłko chwytu.	Poprawa stanu technicznego boiska gminnego.
14	Budowa placu zabaw w miejscowości Bartodzieje.	Zapewnienie bezpiecznego miejsca rekreacji dla dzieci.

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Niechlów na lata 2016-2022

Wdrażanie

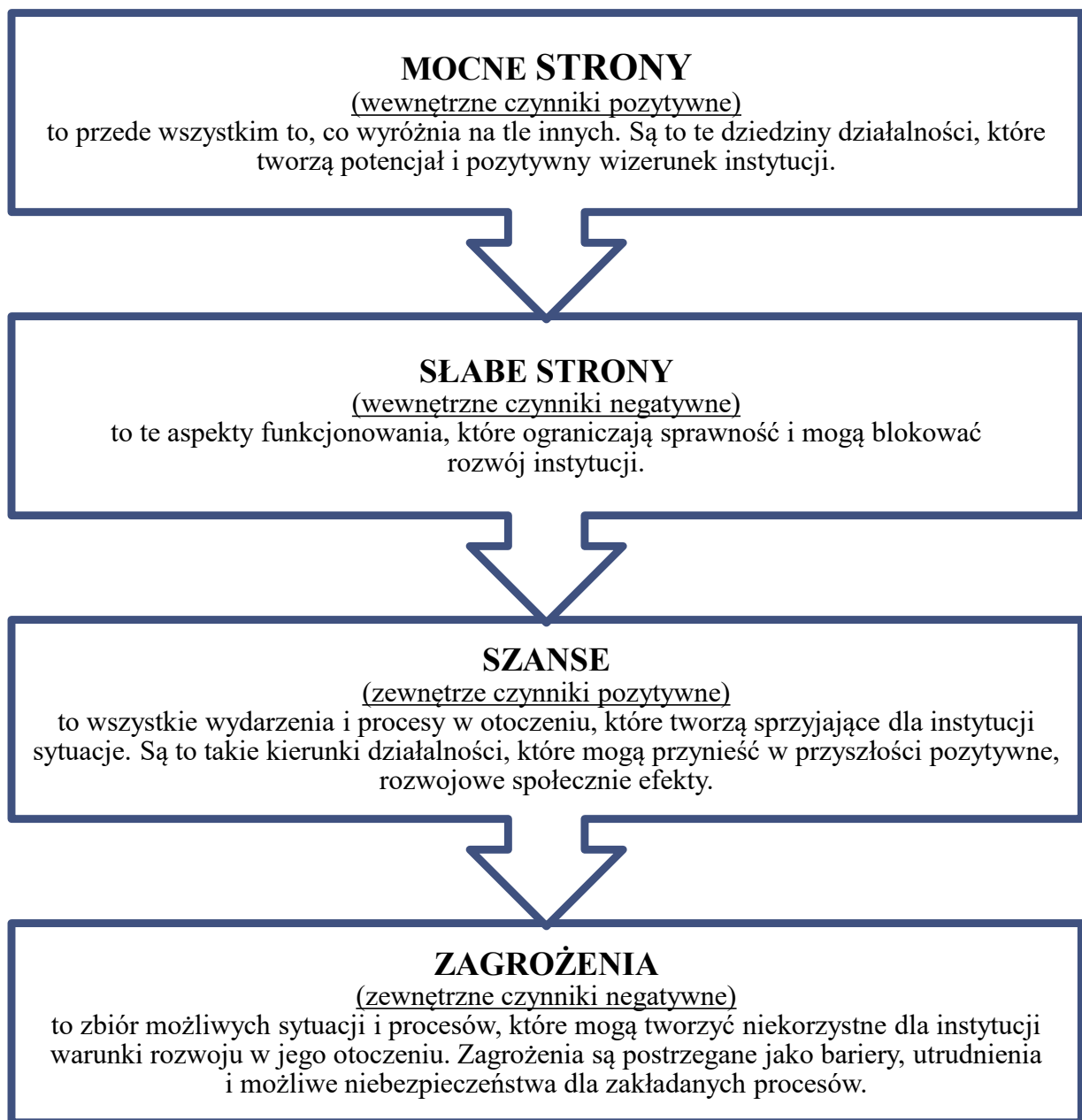
Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UG, GOPS.	NGO, Wspólnoty Mieszkaniowe, placówki oświatowe, prywatni przedsiębiorcy/właściciele.	Środki własne, budżet państwa/europejski.

2. ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

MOCNE STRONY

1. Atrakcyjność Gminy pod względem przyrodniczym oraz turystycznym.
2. Wysoki odsetek ludności w wieku produkcyjnym.
3. Wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
4. Funkcjonowanie 3 średnich przedsiębiorstw na terenie Gminy.
5. Funkcjonowanie szkół podstawowych oraz punktów przedszkolnych.
6. Podejmowanie licznych działań o charakterze kulturalnym.
7. Rozwinięta infrastruktura sportowa.
8. Funkcjonowanie na terenie Gminy organizacji pozarządowych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
9. Spadek wskaźnika deprywacji lokalnej na przestrzeni ostatnich lat.
10. Stosunkowo mała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezdomności oraz narkomanii.
11. Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doświadczających przemocy w rodzinie dzięki funkcjonowaniu Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.
12. Funkcjonowanie na terenie Gminy miejsca dla seniorów – Klub Senior + i Rady Seniora.
13. Funkcjonowanie na terenie Gminy świetlic wiejskich.
14. Szeroka oferta zajęć proponowana przez GOK w Niechlowie.
15. Niewielki spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.
16. Stosunkowo mały odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących doświadczenie oraz stosowanie przemocy (wyniki badania ankietowego).

SŁABE STRONY

1. Systematyczny spadek liczby mieszkańców Gminy na przestrzeni lat.
2. Utrzymujący się na przestrzeni ostatnich lat ujemny przyrost naturalny.
3. Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.
4. Brak funkcjonującego na terenie Gminy publicznego żłobka lub klubu dziecięcego.
5. Wzrost liczby osób długotrwale pobierających świadczenie na przestrzeni ostatnich lat.
6. Zbyt mało rodziców objętych działaniami profilaktycznymi związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych przez uczniów oraz zjawiskiem przemocy.
7. Stosunkowo wysoki odsetek uczniów deklarujących doświadczenie i stosowanie przemocy.
8. Występowanie problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.
9. Brak działających klubów samopomocowych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
10. Wzrost w ostatnich latach udziału osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.
11. Stosunkowo niski poziom zaangażowania władz lokalnych w rozwiązywanie problemów społecznych, zdaniem ankietowanych mieszkańców.

SZANSE

1. Rozwój turystyki.
2. Rozwój gospodarczy Gminy.
3. Pozyskanie środków unijnych na rozwój Gminy.
4. Utworzenie nowych miejsc pracy w Gminie.
5. Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.
6. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
7. Wzrost aktywności i integracji osób starszych.
8. Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
9. Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.
10. Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
11. Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.
12. Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.

ZAGROŻENIA

1. Starzejące się społeczeństwo.
2. Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze.
3. Zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących pomocy ze względu na problemowe używanie alkoholu.
4. Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
5. Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
6. Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych.
7. Zwiększenie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej.
8. Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
9. Ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży.

3. MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

WIZJA rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Niechlów została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Gmina Niechlów jest gminą zapewniającą swoim mieszkańcom odpowiedni standard życia i opieki, stwarza warunki do rozwoju w sferze osobistej jak i zawodowej, motywuje do podjęcia aktywności i integracji społecznej, a także przeciwdziała niekorzystnym zjawiskom społecznym.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie **MISJI**, w brzmieniu:

Prowadzenie zrównoważonej polityki społecznej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, dążącej do podniesienia i wyrównywania jakości życia mieszkańców Gminy, odpowiedniego reagowania na występujące problemy społeczne i potrzeby mieszkańców oraz stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa społeczności lokalnej w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym.

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami;
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup

adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji;

- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- wzrost atrakcyjności gminy Niechlów jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia;
- opracowanie i wdrożenie programów rewitalizacji społecznej szczególnie zaniedbanych rejonów Gminy z udziałem samych mieszkańców i podmiotów ich reprezentujących;
- wzrost aktywności własnej obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego;
- wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej;
- poprawę dostępu do takich ofert dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.

4. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Aby narzędzie jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów mogło być określane mianem skutecznego – musi zostać logistycznie wdrażane do realizacji. Konieczne jest wyznaczenia lidera, który będzie pracował nad komunikacją, motywacją i kształtem realizacji zapisów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Podstawowe założenia:

1. Liderem i koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest GOPS.
2. Głównym partnerem w jej realizacji jest gmina Niechlów.
3. Przyjęty system wdrożeniowy wyposażony musi być w narzędzia, które m.in. mają służyć systematycznej kontroli i korekcie zapisów niniejszej Strategii.

Plan komunikacji społecznej dokumentu

Obszary problemowe Strategii zostały przedstawione przed przystąpieniem do jej opracowania wszystkim zainteresowanym podmiotom odpowiedzialnym za realizację zadań

zawartych w strategii. Po uchwaleniu Strategii przez Radę Gminy, zostanie umieszczona na stronie internetowej Gminy.

5. MONITORING

Proces monitoringu wdrażania strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w strategii odnoszące się do poszczególnych celów. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Komendy Powiatowej Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie przez GOPS przy ścisłej współpracy z gminą Niechlów. Wnioski z monitoringu i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii przeprowadzanej co dwa lata.

6. EWALUACJA

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i zadań strategii oraz rozwiązywanie problemów.

6.1. ZAKRES EWALUACJI

Ewaluacji podlegać będzie:

- materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen;
- ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

6.2. SPOSÓB EWALUACJI

Analiza przeprowadzona zostanie w szczególności pod kątem identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji i określenia nowych zagrożeń. Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu, wsparta dodatkowymi narzędziami oceny.

6.3. NARZĘDZIA EWALUACJI

Planuje się stosowanie szerokiego zakresu metod i technik badań społeczno-ekonomicznych służących pomiarowi efektów oraz wyjaśnieniu mechanizmów interwencji publicznej z wykorzystaniem:

- ilościowych metod badawczych – pozwoli to na gromadzenie i analizę informacji liczbowych, poznanie częstości występowania badanego zjawiska oraz określenie poziomu zależności, jakie występują pomiędzy różnymi danymi;
- technik: ankiety, zestawienia danych (np. koszty, ilość świadczeniobiorców, ilość usług);
- narzędzi: tabel, wykresów, diagramów.

6.4. OKRES EWALUACJI

Planuje się przeprowadzenie w 2026 roku ewaluację końcową, która będzie stanowić obiektywną ocenę założeń, procesu realizacji i rezultatów pod względem stosowności, skuteczności, trwałości, efektywności, a także użyteczności podjętych w ramach Strategii działań.

7. OCENA RYZYKA

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyko, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji, będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

IV. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Niechlów i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy, w tym relacji Gminy – Obywatel,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców gminy Niechlów, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

V. BIBLIOGRAFIA

1. Staręga-Piasek Joanna, *Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych*, Warszawa 2013
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507
3. z późn. zm.)
4. <https://www.google.com/maps/>
5. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Niechl%C3%B3w_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Niechl%C3%B3w_(gmina))
6. <http://www.niechlow.pl/>
7. <https://www.polskawliczbach.pl/>
8. Narodowy Spis Powszechny 2011
9. <https://bdl.stat.gov.pl/>
10. Raport o stanie Gminy Niechlów za rok 2019
11. <https://oke.wroc.pl/>
12. <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>
13. Statut Gminnego Ośrodka Kultury w Niechlowie
14. Statystyczne Vademecum Samorządowca 2019
15. <https://poradnik.ngo.pl/>
16. Oniszczyk J., *Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.*
17. Yaziji M., Doh J., *Organizacje pozarządowe a korporacje.*
18. *Program Współpracy Gminy Niechlów z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2020 rok (Uchwała Nr XVIII/122/2019 Rady Gminy Niechlów z dnia 28 listopada 2019 roku)*
19. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok
20. Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie za 2019 rok
21. Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.
22. *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok (Uchwała Nr XVIII/121/2019 Rady Gminy Niechlów z dnia 28 listopada 2019 roku)*

23. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok
24. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Niechlów za rok 2017, 2018 i 2019
25. www.gov.pl/web/rodzina
26. *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Niechlów na lata 2016-2022* (Uchwała Nr XXI/193/2016 Rady Gminy Niechlów z dnia 28 lipca 2016 roku)

VI. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW

I TABEL

1. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Niechlów na mapie Polski.....	12
Rysunek 2. Położenie gminy Niechlów na mapie powiatu górowskiego	13
Rysunek 3. Mapa gminy Niechlów	13
Rysunek 4. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Niechlów według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku).....	19
Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Niechlów alkoholu w latach 2017-2019.....	67
Rysunek 6. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w gminie Niechlów, powiecie górowskim oraz województwie dolnośląskim w 2018 roku	101

2. SPIS TABEL

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2016-2019	16
Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2016-2019 (w procentach)	17
Tabela 3. Liczba uczniów uczęszczających do przedszkoli na terenie Gminy na przestrzeni lat 2017-2020.....	25
Tabela 4. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Gminy, na przestrzeni lat 2017-2020	25
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2016-2018.....	28
Tabela 6. Instalacje techniczno-sanitarne w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2016-2018 (w procentach).....	29
Tabela 7. Liczba czytelników, odwiedzin i zasobów bibliotecznych Gminy Niechlów w 2019 roku.....	32
Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w Gminie w porównaniu do powiatu w 2019 roku.....	33

Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2016-2019	40
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2016-2019.....	41
Tabela 11. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2016-2019	42
Tabela 12. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w 2019 roku.....	47
Tabela 13. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019.....	48
Tabela 14. Zasiłek okresowy dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2016-2019..	55
Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2016-2018.....	55
Tabela 16. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2016-2018	55
Tabela 17. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niechlowie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019.....	64
Tabela 18. Liczba uczestników nieustrukturyzowanych programów profilaktycznych w 2019 roku.....	66
Tabela 20. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych).....	87
Tabela 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Niechlów w latach 2017-2019 z podziałem na wiek.....	92
Tabela 22. Liczba zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy Niechlów z prawem do zasiłku oraz zwolnionych z zakładu pracy w latach 2017-2019	92
Tabela 23. Dojazdy do pracy na terenie gminy Niechlów	94
Tabela 24. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2016-2019.....	99

3. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Niechlów w latach 2016-2019	14
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Niechlów na przestrzeni lat 2016-2019.....	15
Wykres 3. Stan cywilny mieszkańców gminy Niechlów według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku	15
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2016-2019	18
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2016-2019.....	18
Wykres 6. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, według rodzaju działalności w roku 2019.....	19
Wykres 7. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)....	21
Wykres 8. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych).....	21
Wykres 9. Stopa bezrobocia w powiecie górowskim, województwie dolnośląskim i Polsce na przestrzeni lat 2016-2019	22
Wykres 10. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2016-2019.....	23
Wykres 11. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy według danych Narodowego Spisu Powszechnego	24
Wykres 12. Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku.....	24
Wykres 13. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2019 roku uczniów z terenu gminy, powiatu i województwa.....	26
Wykres 14. Udział wydatków z budżetu Gminy na oświatę i wychowanie w latach 2017-2019	27
Wykres 15. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w gminie Niechlów oraz województwie dolnośląskim w latach 2016-2018	28
Wykres 16. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019.....	39
Wykres 17. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej, w gminie Niechlów w latach 2016-2019.....	39
Wykres 18. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2016-2019 (w procentach)	40

Wykres 19. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2019 roku	41
Wykres 20. Powody udzielania świadczeń w 2019 roku (liczba rodzin).....	42
Wykres 21. Wskaźnik pracy socjalnej w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2016-2019	43
Wykres 22. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin w 2019 roku	46
Wykres 23. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2016-2018	47
Wykres 24. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2016-2019.....	48
Wykres 25. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2016-2019	49
Wykres 26. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2016-2019.....	49
Wykres 27. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych).....	50
Wykres 28. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2019	54
Wykres 29. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2016-2019.....	56
Wykres 30. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2016-2019	63
Wykres 31. Udział rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy i wsparcia na przestrzeni lat 2016-2019.	64
Wykres 32. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2017-2019	66
Wykres 33. Wartość sprzedanego na terenie gminy Niechlów alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia w latach 2017-2019 (w złotych).....	68
Wykres 34. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Niechlów na przestrzeni lat 2017-2019	68
Wykres 35. Dane dotyczące grup roboczych w latach 2017-2019	77
Wykres 36. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2017-2019	78
Wykres 37. Liczba podjętych działań wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2017-2019	78

Wykres 38. Liczba podjętych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie na przestrzeni lat 2017-2019	79
Wykres 39. Liczba osób doznających oraz stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2017-2019.....	80
Wykres 40. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2016-2019	85
Wykres 41. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2016-2019	85
Wykres 42. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2016-2018 (liczba świadczeń).....	86
Wykres 43. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2016-2019	91
Wykres 44. Mieszkańcy Gminy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Górze z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017-2019	91
Wykres 45. Liczba osób długotrwale bezrobotnych oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców gminy Niechlów na przestrzeni lat 2017-2019.....	93
Wykres 46. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2016-2019.....	94
Wykres 47. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2016-2019	98
Wykres 48. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób)	100
Wykres 49. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2019.....	100
Wykres 50. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2016-2019.....	101
Wykres 51. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2016-2019	102
Wykres 52. Liczba wykrytych przestępstw na terenie gminy Niechlów na przestrzeni lat 2017-2019.....	106
Wykres 53. Wskaźnik wykrywalności przestępstw kryminalnych na terenie gminy Niechlów w latach 2016-2019	106

OFICYNA PROFILAKTYCZNA

OFICYNA PROFILAKTYCZNA

ul. Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel: 12 39 50 665

fax: 12 39 50 664

mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. Z 2019 r. poz. 1507) oraz art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 12 kwietnia 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.)

Strategia pozwoli na wprowadzenie lokalnej polityki społecznej.

Dokument określa misje oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki.

Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Strategia stanowi wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez Gminę środków finansowych, jak i szerokiej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.